

Incipiunt Ecclesiastica officia de Adventu Dni.

In Adventu Dni Dñica p̄ma Isaias p̄pheta incipiat, ad vigiliās, & deinceps tot⁹ legat⁹ p̄ adventu, nō solum ad vigiliās dñicis & p̄uatis dieb⁹ sed & in Refectorio p̄t̄ temp⁹ expetierit. In eadē q̄q; dñica una tantū l̄pas ardeat ad manus altare, & maior missa ab ebdomadario misse celebratur, ad quā cātatur mediū Kyrie eleyson sine Gloria in excelsis. Item in adventu quotidie dicit⁹ Dñicalis colla. ad vesp̄s & ad laudes & ad missam, exceptis nullis defūctor⁹ & dieb⁹ iij̄ tempoz non dicat⁹ ad laudes nec ad missam. Eisdē q̄q; dieb⁹ quando com. de aliquo sancto fuerit faciēda ad v̄s vel ad laudē & ad missam, tūc p̄ fiat com. de Adventu postea de s̄. Ad cōmemorationē de b. Maria v̄gine ad l̄, v̄s. & ad missam vsq; ad vigiliā natalis Dni festo cōceptionis exēpto q̄tidie dicit⁹ colla. De⁹ qui de b. Marie. In feria vero septimana eiusdē advent⁹, ieiunia iij̄ tempoz omni āno sūt agenda, & omnia euangeliōz ad ipsas tres dies ieiunioz p̄tinentes ad vigiliās legende, q̄tē p̄m̄ lectiōnes à diaconis quos cantare voluerit, promittende sunt, & feria 5 eiusdē septimane Sermones s̄. Augustini de Incarnatione Dni videlicet Legim⁹ s̄. Aloylen & vos inquam conuenio o Judei ad vigiliās sunt recitāde, & ipsa die cantetur missa in cōuentu de dñica v̄z Gaudete. Si q̄do vero festiuitas s̄. Thomē ap̄l̄ in eadē feria v̄ euenerit, tertia feria eiusdē septimane p̄notati sermōnes legātur. Sciendum tamen q̄d ana illa que 5ª die ante diē natiuitatis intitulatur ad B̄nedict⁹ sicut in antiphonario notatur. id est Nolite timere, etiā si ipsa dies v̄ dñica euenerit, non omittatur sed dicat⁹ sed dicatur ad B̄nedict⁹. Illa vero de dñica id est Ave maria remaneat,

Quomodo p̄ hyemē p̄uatis dieb⁹ ad vigiliās dantur Responsoria,

Somnia respot. q̄ cātant̄ a K̄lis' Nouēbris' vsq; in pascha
Dn̄icis' dieb' & s̄ p̄ octauā Apparitionis scilicet hodie in for
dane diuidant̄ t̄na p̄ singulos dies' priuatis dieb' vsq; ad
feriā. Sexta v̄o feria repetāt̄ a capite, exceptis illis' dieb' q̄ ha
bent pp̄ria R̄ l. & ante natale dn̄i, & post & ante pascha, & du
cant̄ dn̄e ne in ira tua. Porro Aspiciens qd̄ in dn̄ica cū trib' v̄
lib' canit̄ q̄tiens' p̄uatis dieb' repetit̄ cum solo vltimo versu
cantabit̄. Quod si aliqua festiuitas xy lectionū interuenit
illa tria R̄ q̄ dicenda fuerāt in ipsa qm̄ occupauit festiuitas
dicat̄ ea die q̄ vacua fuisse festiuitatj. *De vigil. Natiuit' dn̄i.*

In vigilia Natiuitatis dn̄i post nocturnos' more
solito uigilie pro defunctis agantur, & oīa sicuti
priuatis dieb' p̄soluāt̄ cū flexione genuū vsq; ad
vesperas' Natalis dn̄i, excepto qd̄ missa illi' diej post
p̄mā sine flexione genuū & ea ueneratione qua dn̄icis
dieb' canit̄ sit celebranda. Ad quā una tātū orō dicat̄.
nisi forte p̄sens defūct' fuerit, Et p̄phetia Isaie ante Epi
stolā a q̄libet frat̄e rogato a Cantore legat̄. In cap̄to
autē post p̄mū versum p̄me lectionis q̄ sic incipit. *Je
sus Christ' fili' Dei in Bethlee' Jude nascit̄; tot' cō
uent' p̄ ueneratione sc̄e Natiuitatis p̄strat' oratione
dn̄icā cū simbolo dicat, & abbate vel p̄ore si Abbas defu
erit surgente ceteri etiā se erigant, & relideāt, lectorq;
tūc reliq' lectionis p̄leḡtur. Si autē vigilia Nati
uitatis dn̄i dn̄ica die euenerit, ita celebratur.*

Inuitatoriu' Leuate capita. In p̄mo noct' anā
dn̄e in uirtute, p̄s. *Ip̄m. & de' de' me' respice,*
v̄l' *Hodie scietis q̄a ueniet dn̄s.* Lectiones uero
q̄ in ipsa dn̄ica uij' in aduentu dn̄i in libro lecti
onarij scripte sunt. *Id est Audite me q̄ loq̄mini
quod iustum est, & q̄ritis dn̄m in 1° & 2° noct'.*

fratribus de choro. signū pullerur a sacrista. et uti mos est festi-
uus diebus interuallū custodiri. int' matutinoꝝ laudes
et primā. ueniant fr̄es inchoꝝ et faciāt solitā orationē.

Post primā autē intret caplm. *De octauis dñi. vi*

Fratribus autē diebus sequentibꝫ missa matutinalis erit pu-
ernatal. In prima die istoz sc̄i in die sc̄i stephani actiue
p̄deam missa prima colla erit concede q̄s om̄pe. sc̄da Da-

nobil q̄s. Deinde epla apparuit gr̄a. Ewangelium. Exiit e-
dictū. In sc̄da autē die sc̄i Joh̄is euāgeliste. prima colla erit.
Concede q̄s. o. sc̄da ii. Eccliam tuam fertā Danobis. Deim epla

apparuit benignitas. Ewangelium pastores loq̄bant. In die sc̄oz In-
nocentiū. prima colla erit Concede q̄s. o. vs. ij. d̄s cuius
hodierna. Deim. Danobis. in iiii loco Eccliam epla appa-

ruit gr̄a. Ewangelium exiit edem. Notādū tamē quia si in die
sc̄i stephani dies dñica occurrerit vel plens defuctus
supuenit. ad nullā matitunalē In die sc̄i Joh̄anis epla

apparuit gr̄a. Ewangelium Exiit edem dicat. In die u sc̄oz In-
nocentiū. epla apparuit benignitas Ewangelium pastores loq̄bant.

Similit' si in die sc̄i Joh̄is dies occurrat dñica vel plens defuc-
tus supuenit. In die Innocentiū epla apparuit benignitas
Ewangelium. Past. sp̄o die ad vs. Prima cōmemoratio fi-

at de sc̄o Thoma, deinde de statū. et de oct' fact. stepha-
ni & Joh̄anis. Missa matitinalis de statuitate dñi.

secūda Coll. de s̄o Thoma. iij. stephani iij. Joānis
v. Ecclie. Quod si dies dñic' fuerit in laudibꝫ
primit' fiat cōmemoratio de dñica ij.

clia uia. de cui' godm. de statū. de oct' fact. stepha-
ni & Joh̄anis. Missa matitinalis de statuitate dñi.

dñica ij. Dū mediū sit. p̄ca de nat. deind de Oct' factoz
p̄ ordine.

xv
xvi
xvii
xviii
xix

Nulla mat. Dū mediū sit. p̄ma collēa. Om̄. sempit̄. ds̄. dirige.
Sec̄da. Adesto dñe. Tercia. Cōcede. P̄ca de oct. sc̄oz. Ad uesp̄.
sup̄ ps̄. dicā una an̄e. Jste sc̄oz. In crastino sc̄i thome nisi
dñe fuerit. pactis nocturnis mox p̄gant fr̄es mox solito
legē ad luminare. & post laudes sine intervallo p̄ma seq̄t̄.
qua dicta missa celebretur ut alijs̄ f̄er̄ diebz̄. s̄ puer nat̄ ē.
collēa. Concede q̄s. & eīde de Innocē. ds̄. cui ho. Ep̄la apparu
it gr̄a. & wāḡm. Ex̄it̄ edictū p̄ missa uacat̄ fr̄es l̄cor. usq̄
ad horā sedam. dem̄ dicta tertia canit̄ in cap̄. et p̄ca ad opa
manuū. s̄ hoc notādū quod uigilias huius diei exp̄tio e aua
gelū scilz̄ ex̄it̄ edictū legē da sit̄ & p̄nūtiāda a ql̄bet diacono.
ut in vij lectionib̄ fieri solet. Quod si dies hec dñica fuit̄, sicut in

Prima semp̄. *Ad hoc dñe diebus missa disponat̄ singlis an̄*
dñica. q̄ post die natiuitatis dñi euenit̄ offic̄o. *ms. vij*
Dū mediū s̄. ad missa matut̄ dicat̄. Si milit̄ p̄ma sep̄ dñica q̄
p̄ die apparitionis euenit̄ offic̄um excel̄ throno ad missa mat̄
cantet̄. excepto q̄d si in ead̄ dñica offic̄um Om̄s terra simul cum
historia dñe ne in ira p̄pt̄ celebritate in sc̄is septuag. fuit̄
canēdū. In excelso th̄no in crastino apparit̄o dicat̄. Et notād
q̄a cū dies dñic̄ t̄tio die p̄ theophania & deinceps̄ usq̄ ad
oct̄ apparitionis euenit̄ omni die p̄ oct̄. app̄ois̄ ad laudes uat̄
uel p̄ colla. Vota q̄s dñe usq̄ in sublequēte dñica qua om̄s tra
cani debet cōtinet̄. Eadē q̄q̄ missa id ē in sc̄is throno. p̄ eodē di
et uidelicet p̄ oct̄ apparitionis sc̄dm̄ quod in sentēt̄ia de missis p̄
uatis diebz̄ dicēdū ordinatū ē. dicē. si t̄n̄ offic̄um Om̄s tra in
ip̄is octauis̄ uel an̄ d̄cor̄ nō fuit̄. Cū autē inter septima
nā illā qua cantat̄ in excelso throno & lxx̄ quinq̄z̄ ueniūt̄ ebd̄.
tūc̄ dñs̄ tra duab̄ primis. Adorate deū v̄ro trib̄ ultimis̄ canit̄
ebdomadis̄ ita ut unaq̄q̄ septimanaȳ illaȳ quib̄ dñs̄ terra

3.
canetur suā ppriā hāc collicam cū eptis et ewāglio ad
cā p̄tinetib. et ultime septimane quib. adorare canetur. Simili
h. s. m. p̄ma ebd. die offic. Om̄is terra. Postea Om̄is septuages
qui te. eplā habet et donat. Ewāgelium iusticie sc̄e sc̄e. Seda ebd.
ut offic. Om̄is terra. Coll. Op̄s sempit̄ne ds infirmitatē. Eplā
Nolite esse prudentes. Ewāgelium Cū des. edul. ihs. Tertia ebd. offic.
Adorate. Collicā. Ds qui nos intātis. Eplā. Memini quicq. Ewāgelium
Ascendente ihu. Quarta ebd. itā offic. Adorate. Coll. Familiā tuā.
Eplā. Induite uos. Ewāgelium. Simile ē regnū c. h. q̄ce. Quīta
ebd. itē offic. Adorate. cū supradcā coll. Eplā. et ewāglio. Cū ū
infra p̄dcōy terminū. iij uenit ebd. dō tē dōs tra duab. p̄mis.
Adorate ū duab. ultimis canat. Cū ū nisi tres infra p̄dcōy ē
minū uenit ebd. Om̄is tra p̄ma illay ^{triu} Hebdomaday cū p̄mis
duab. collicis sc̄is. Om̄is sempit̄ne q̄ce. Om̄is sept̄ne it̄mit cū
eplis et ewāglio ad ip̄as p̄tinetibz dicatur, ita s̄ feria q̄nta
Om̄is sempit̄ne ds. ad laudes incipiat. ip̄a q̄ die missa. Om̄is tra
cū eplā et ewāglio ad ip̄am p̄tinetibz dicat. et usq; in Sab̄tem
tā ad uesp̄as quā laudes teneat. Reliqs vero duab. ultimis eb-
domadib. uti sup̄ in iij ebdomatib. descriptū ē agat. Et cū infra sepe
memoratiū t̄minū ab in excello th̄no usq; ad lxx. nō nisi due
uenit ebdomade in p̄ q̄dē uti in trib. descriptū ē fiat. Seda ū q̄
cantabit Adorate deū de duab. coll. s̄ Deus qui nos in tantis et
familiā tuā cū eplis et ewāgelijs ad eas p̄tinentibz agat simile.
Cū ū una sola ebd. int̄ illā de in excello th̄no et lxx. uenit,
tē ambo illa officā cū sup̄ memoratis coll. eplisq; et ewāgelijs
ad eas p̄tinetibz illis duab. ebdomadib. p̄ma sc̄licet q̄ cātat. In excello th̄.
et seda q̄ ē añ lxx. cantor ut meli. potuerit exsoluere p̄curet, si t̄n
i ead. seda ebd. q̄ ē añ lxx. p̄t. aliquā solēnitatē xij lectionū vel
p̄t. cōmemorationē alicui sc̄i qui p̄petatē h̄t i gradali p̄solui

non poterunt. Quod uero ob breuitate tempore de duabus collis in
una ebdomada dicendis. cum sint epistolis. uenit. uide scda colla fixa v.
incipienda dicitur. si ob presentem defunctum. et xii le. sollempnitate et
omemoratione alicuius sancti qui appetate habet in gradali fixa v. ueniret id
impeditum fuit. prima die qua post illa fixa v. ante dñicam ab huiusmodi ca-
tor expectata inuenit totum psoluat. quod si et scda vi. aliquo horum occupata
fuit. tunc quidem sabbato dñicali missa dicat. Itaque v. fixa et vi. et octo.
uero post uacuum appetate sancti locum inuenit, dñicale officium psoluat. nec
presenti defuncto differat. sed utraq missa dicat. Similiter et obser-
uetur. quoties aliquo dñicali missa dicta in quatuor non fuerit. *De*

Festiuitas sancti Siluestri tamen in nocte. *Seco Siluestro.*
Qua die plenarie agatur et omnem natiuitatis dñi teneam missa uero
ita agatur. Ad introitum. Sacerdos tu domine. Colla. Da quod omne deus. ut b.
Sil. Concede quod. o. d. Danobis quod. Et sciam tuam. Deus cuius. h. quod si dñice dies
fuit post matut. laudes fiat post omne dñici diei. id est dum medium filerum.
et postea de natu. deim de octauis scorum per ordine. Missa matut. Dum medium
prima colla Omne sempiternus deus di. scda Da quod. o. d. ut b. sil. tertia. Co-
cede quod. o. postea de oct. scorum. Ad uersum super ps. dicat. una ante de ofellore. leg-
nouit eum. Capl. uero et deinceps usque ad fine de oct. dñice nati. omnem fiat
in post matut. de S. Siluestro postea de dñica et deim de oct. scorum. *Quid post*

Post circuncisionem. *Circuncisio dñi usque ad lxx. aduigit legem sit.*
puatis diebus legatur. Epistola Pauli ad uigilias usque ad lxx. non
tamen dñicis diebus sed autenticorum patrum sermones de nati. dñi siue
de circuncisione dñi. siue de Epiphania donec cantantur responsoria
domine ne in ira. quod si tempus breue fuerit a circuncisio usque ad lxx. non solum
in Ecclesia sed et in refectione legatur. epistola Pauli quod fiet
scdm quod cantor ordinauerit. *De uigilia Epiphanie*
In uigilia Epiphanie dñi. missa puer nati. Colla. Corda nostra.
et post Deus qui salutem etne. et cet. usitate. Colla. Et sciendum quod colla. Concede

nos fa. int' usitatas nō reputat. que s̄ a uigilia nat' dñi. usq; i'eral
 tinū epiphame int' miteda est. Epla apparuit benignitas. Ewāgñ
 Defuncto herode. quod si uigilia epiphame in dñica euenit. hec sup
 septa missa. cū sua colla. epla. et ew. p' t'cā canat. Matutinal' ū
 sit puer natus. cū colla. Ds qui saluti etne. Epla apparuit. b. Ew.
 Pastores. Et notādū qd cū hec uigilia in dñica euenit coll' ds quilat
 p'ew. s̄ adt' in nocte et ad t'cā. Colla ū. Coeda nū tm ad maiore missa.

Ab octauis theophanie. *De dñe ne in ira bñdicā dñm.*

usq; in lxx. dñicis diebz ad uigilias dicāt' se.

Dñe ne in ira tua. s̄ puatis diebus bñdicā dñm. et cetera ut iuei
 untur i' antiphonia. Ant' ū de dñica ad noct'nes. s̄ puatis di
 ebus ad p'mū noct' usq; ad pascha dicant'. s̄ ad v'sp' sup ps. usq;
 ad cenā dñi. s̄ ab oct' pent'. usq; ad nat' dñi que ū puatis diebz
 ū noct' articulant' tm in xl' dicant'. Allā ab oct' pent'. usq; ad

lxx. Inuitatoria puatis diebz articulat' usq; ad passionē dñi
 a kal' Nouēb. usq; ad aduētū. parua respōsoria ad n. ab oct'
 pent'. usq; ad kal' Nou. parua s̄ ad laudes. s̄ ad v'sp'. usq;
 ad lxx. s̄ ab oct' pent'. usq; ad aduētū. Ant' ad bñ. s̄ ad magi.
 s̄ oēs v'sp' usq; ad xl' s̄ ab oct' pentecostes usq; in aduētū dñi.

Ant' ad laudes sup ps. ad p'mā. ad tertiā. ad sextā. ad ix' usq; ad dñicā
 in palmis. s̄ ab oct' pent' usq; ad aduētū. Quod si festiuitas
 xij leonū int'uenit p' festiuit' nihilomin' h' hys qb' articulat'
 sūt dicant'. Et notand' quod cū dñe ne in ira quinquies cātat'
 ultie lōes. s̄ ultie ant'. si necē ē repetat'. s̄ cū q' canit' ultia
 int' repetit'. Similit' fiat p' oct' allūptōis stē marie. *so lxx.*

Respōsoria in pncipio dicant' in lxx. s̄ lx. t'ā dñicis
 diebz quā puatis. Hoc t'p' a lxx. scilz usq; ad dñicā qua
 lib' diuidit'. ps̄ genesis ad uigilias legat' ea q' uigiliarū
 lōnib; p' totū hoc t'pē ad arbit' ū cūtois cōuenienter

suffice possit. Reliqua uero ps. si quid ab his uigiliis residuum est
alijque libri qui secuntur. usque ad libros regum in refectorio legantur.
Hoc sollicite prouideat. ut ante dominica qua canitur officium. Iudica me
deus. plecti sit. Verum in dominicis diebus legantur per in refectorio omne
liber. euangeliorum dominicalium. Et si aliud aliquod de aliquo festiuitate fuit le-
gendum. quibus die. Prima ergo dominica lxx. lecta omelia in refecto-
rio. Et aliquod alio de aliqua festiuitate. si ad eum ut deus est. incipiam
genesis. Et lectio aliorum librorum ut diximus. ibi uero cantores lectiones
uigiliarum usque ad xl. debent finire prouidit. A prima autem dominica xl. que
scilicet libros diuidimus. ad uigilias in ecclesia priuatis diebus ut in
tractatibus sancti augustinus super ps. usque dominica qua jeremias inchoat. Si
uero dominica lxx. euenit purificatio sancte marie. tunc secunda inchoat hyl-
toria ad uigilias. uidetur in genesis. cum prefatione et responsis. In prin-
cipio deus. et sequenti dominica dicantur lecti ad uigilias. **Tulit ergo dominus**
homine. De tractibus.

In lxx. et exim omnibus dominicis diebus et festiuitatibus. quibus non labora-
mus ad maiores missas. usque ad pascha omnes tractus in pasceue et
Eripe me. et in uigilia pasche et pentecostis. Laudate in salubis. in
tempore. Benedixit es domine deus ut quod chor. Alternati canit. que sane bene-
dictus incipiat in choro ubi incipit est inuita et aliter chor subiungat. et
laudabilis et sic fiat in singulis uisibus. In fine uero primus uisus repe-
tat ab illo que tractum in et totum ab utroque choro simul decantent. Sed et
in fine horum tractuum. ambo chori simul cantent. Ceteros tractus
totum conuenit in simul cantent. Non est autem consuetudo. ut priuatis
diebus. extra xl. dicantur tractus. exceptis sabbatis in tempore. et in
igitur pentecostis et missis defunctorum propriis. Sed non in ma-
tutinalibus. nullis dominico die tamen in xl. quam extra. non dominicalis mis-
sa de dominica fuit pro missa de festo. per tertia non repetenda. Ita
priuatis diebus in xl. donec non secundo. uille tractus de necessitatibus.

5.
Dne exaltor. *De capite ieiunij.*
tunt. tract qui alternati canunt in illo choro in quo e mut
incipiant. Alios tract cantor ut qui ei ad missa gic officij.
in quocunq; choro fuerit recipiat.

F *De capite ieiunij.* dicta prima exeant i claustru
et altaris ministri. ut in certis dieb' se ad celebranda missa
pparet. tunc sacdote alba cu stola. manipulo. et minist' suo.
Alba et manipulo induto. signo q; pullato. in claustru frēs
se discalctet. atq; i eod' calciamt a dimittētes loco. ecclia i tēt.
et in ordie suo uersis uultib' ad altare stet. Altaris itaq; ebd'
i uestiaro se discalctet et in chorū ueniat. p' h' cantor recipiat
ant. Surge dne cu usū. quā dū incip. utat uult' ad in
uicē. Sublequat d's aurib'. v' bla pat'. Dem missa ebd'. dicat
usū. Istēde nob dne. v' sup formal' ip' p' h' aris. Sublequat. Kyri
et. v' pat'. n. Et nenos. v' tot' ps. d's misereat. cu bla pat'. Et ue
niat sup nos mīa tua. d. Dns uobiscū. Item. Concede q's p'sidia.
p'ea surgāt et stent uersis uultib' ad altare. usq; ad introitū
missa. Postq; g' abbas a secretario stola et uirga pastorali in p'
spicio usq; uultu ad aq'lonē. b'ndixit cineres antea i t'po p'spicio
a secretario postros. atq; aqua eol b'ndicta asp'xit. cantē. aut. Exau
di nos dne. v' alie ut milibris h'ent. Exaudi nos incepta abbas
stola deposita. ueniēs an gradū. p' sub illo flexit genib' ab eb
dom' missa p' ipe sacros accipiat cinēs. quib' acceptis. erigēs
se. resupta stola. stet sup gradū. et uersus ad choy super
singloz capita. mittat cineres b'ndictos. incipēs a ministris
altaris. omib; flectentib' genia infra. Et dū mittūt sedē
at qui uoluit. Si tū congregatio maior fuit. sedm dispo
sitionē abbis. p' diuisa loci distribuāt cinēs. Cūq; omis p'
i positionē cinerū. memores esse amoniti fuerit. siue corrup

tionu. tunc aban stola deposita. ueniat inchoz. Quod si abbas
ebdomedari missa fuit. cantor alii missa inuigat. Absente abbe.
ebd missa cinēs bndicat. q̄b; bndictis. p̄mi eos a quolib; sacerdotū
stola induto. a cantore p̄monito accipiat cū ministr̄ & ip̄e
ebd ei a quo accep̄ imponat. et p̄ in locū suū reuertat. & qui ei
cinēs dedit. det & cetis om̄ib; sedm ordinē qūstionis sue ac
cedetib;. Sciedū q̄a dū off̄co; cinerū agit. ille cui cātor in
uigat eos ante abbem tenē debet. Inchoata ū ā. j̄mutem.
sacerdos & ministr̄ calciet se. & signo pullato. accedat ad mis
sam celebrādā. Ceteri ū om̄s discalciant remaneāt. don̄ missa
pagā. tē q; se calciet ī claustr̄. Porro cinēs hos s̄ chorū fami
lie & hospitib; si affuerūt p̄or adiucto s̄ aliq; fr̄e īponat. Sei
endū quia tract̄. Dñe n̄ sedm p̄. tā in hac die. quā malis
tribus dieb; p̄ xl̄ sc̄t̄ u. & u. & vi. fr̄. usq; ad iiii. fr̄. ante
p̄aleha d̄. excepta tātūm fr̄. iiii. p̄ p̄mā dñicā xl̄. q; in
p̄mā fr̄. iiii. t̄et̄. De necessitatib; canit. Canonical̄ p̄fatio iu
delic; qui corporali ieiunio. tā hac die quā alis om̄ib; xl̄
dieb; ad missā de ieiunio. exceptis dñicis dieb; usq; ad
cenā dñi dicit. *S̄ fest̄ sc̄oz q̄ accipite ieiunij. usq; ad saltem ī palmis*

S̄ festiuitas duodecim̄ lecton̄. in qua laborant̄ euenierit.
p̄m̄iatis dieb; accipite ieiunij. usq; ad dñicā ī palmis.
euenit. p̄mo dicat̄ missa de ieiunio. dimissis uisitatis collis
quā canet̄ ebd̄ ebdomade p̄rite eā q; quēt̄ ex toto audiat
qua finita & recalcato quētū. si fr̄. iiii. ī capite ieiunij
fuit sequat̄ missa de festo cantāda. a p̄f̄etis ebd̄ ebdom̄o.
& p̄ off̄endā p̄uate missa agant̄. Ad quā missā ad īduē
dū & exuēdū adiuuet̄ illi. qui ad p̄cedētē hoc idē fecerit

6.
huic misse nisi non interunt. Idipsum teneat de festo sancti oru-
ritu cum in ieiunio uero temporum in septem euenit. Conuictus
Ad te igitur post misse in xl. super formas persistat. Hore uero totum
dici. sine flexione genuum pagant. et de festo fiant. Quod si
festum in quo non laboramus fuit prima missa de ieiunio
erit. Et non sollempnit. et ad te igitur persistant fratres. quod ad mis-
sa sollempne per tertia non fiet. Sane memorie commendatum est quod
flexio genuum Ad te igitur in die xii. leonum non fiet. nisi in xl.

Officia prima xl. *De unice i xl. et obseru. eide tempus.*
Post prima cantor adiuuatis et fratribus. si necesse habuerit
quos ei petito prior ei assignauit. intantum dum missa ma-
tutinalis cantata. deferat libros qui dandi sunt in capitulo.
et ante sedem abbatis. aliqua re substrata. honeste ordinet. Lec-
tio si regularis de obseruatione xl. uidet. Licet omni tempore. et
pars ultima precedat sententie scilicet. In xl. uero diebus illa die
in capitulo legat. Quae lecta et exposita. cantor uel abbas cum
solatio suo. et alius si necesse fuerit libros distribuat. Quos mo-
nachi duabus manibus per gaudia diuinae scripturarum susci-
pietes. singuli profunde letantur inclinent. Et scilicet quod hunc
capitulum interunt monachi infirmi. libros cum alijs accepti. Prea
abbas designet fratres qui secundum regulariter. quibus uideat
fratres lectori. per totum annum circueat monasterium. cum tamen necesse
est intellegunt. de his scilicet prouident officinis. claustrum. ora-
torio. capitulo. dormitorio. calefactorio. refectorio. Coquina.
Auditorio. ne forte aliquis inueniat se hinc inueniam.
et per hoc officinas predictas ingredi poterunt. exceptis
auditorio. hac die per completorium crucis cooperantur. et

cortina añ p̄spit̄iū tendat. q̄ ita om̄ib; priuatis dieb; per
xl. usq; ad iiii. fey añ pascha post cōpletoriū remanebit.
In sabbatis ū et in uigiliis scōz yu. lōmū añ uesp̄al a
ḡspectu p̄sbitū ē cortina retrahenda. et in crastino post
cōpletoriū ē remittēda. Similit̄ retrahēda ē p̄ p̄senti defūc
to ael. missā. s̄ ad exequas nō int̄el in iudiciū. donec vii. psal
mi finiāt p̄ depultā. s̄ ad b̄ndēcom nouiti. Ad missā ū priuatis
dieb;. ut sacer̄ libe ab abbē si affuit ad ewāglū legēdū. b̄ndō
nē petat subdiacon' cornu cortine in pre albis modice ret̄ hat
s̄ data b̄ndēcōe. ut pri' erat remittat. Diacon' ū accedit
ad cortinā ū sublevata ē querēs b̄ndēcōnē. h̄is ū sc̄is dieb; xl.
sc̄dm beati benedicti pat̄i n̄ri monita orationib; int̄cū de
bem' esse peculiarib;. Et ideo om̄i die uniusq; sc̄m c̄ra gl̄ue
tudine orationē priuātā t̄p̄i lectionis in ecclia deo offat. n̄
p̄senti defūc' īpedierit. Si accedit p̄ hos dies xl. ut crux q̄
ē retro altare coepta tollat. in p̄q̄lib; s̄ defūcto. ut infirmo
ḡmunicando. siue mungendo discopiat. q̄ ad usq; p̄o loco sc̄l
sup altare restituat. *S̄ duab; ebd' añ pascha.*

Duob; d̄nicis añ pascha. Gl̄a pat̄ ad asp̄ges me n̄ dicā. s̄ p̄
ūlū acapite repetat. Alij t̄p̄ib; p̄ Gl̄a pat̄. sit repetitio
ad lauabis me. P̄ hos xiiii. dies in quib; Gl̄a pat̄ n̄ dic̄ ad in
t̄rouitū missē exceptis sollempnitatū missis s̄ priuatis missis
q̄ nō sūt de xl. ministri altaris qui q̄n illud int̄rouitū cā
tatur. stant aditū chori. expectātes horā m̄ḡdiēdi. ū audi
erūt inchoare v̄ psalmi p̄ int̄rouitū semel p̄c̄tariū. stant
int̄rocat̄ p̄cedētes ad altare. Librū Jeremie p̄phē h̄is dieb;
tā in ecclia quā in refectorio legēdū diuinit̄ c̄ntor i
dual̄ p̄tes. S̄ma pars legatur in ecclia priuatis diebus
ad uigiliis. usq; ad v. fey. añ pascha. que p̄s̄ i ch̄oet

ppe mitū ipsū libri paulo ante. ū dñica ante nocte ad in-
 glias octava lectio finē fecit. i. Videte uerbū dñi. Hū
 quid solitudo fcs sū. et ab eo loco designet cantor de illa
 pphetia. scdm longitudinē. uel breuitatē noctū p unūquē
 q; annū quātū estimauit sufficē posse ad hoc quod dcoz ē.
 Vbi aut pte illā nō ū in ecclia legendā uelicanit finiedā
 fatiat ipsa die dñica qua ipa pphetia incepta ē. ad uigi-
 lias in refectorio inchoare. plecta tū p omelia beati Greg
 pp. de ewāglio. quis ex uob arguet me de peccō. & pcurra
 usq; ad finē libri. peniās añ omā. ut infra dies istos yuu-
 totus liber plegatur. *Ordo in Ramis palmarū.*

Officia in palmis ab abbe exorcism' aque agatur. de m
 terciā ipē incipiat. Qua finita. accepta pastoralī ur-
 ga. sup gradū p'sbitū arbor ramos añ horā terciā a se-
 cretario ibi locatos bñdicat. & p ea aqua bñdicta aspgat.
 Quib' pactis. cantor postquā ramū albi optulit. incipiat
 ant. Pueri hebreoz. moy q; secretari' cū solatio suo. et
 quib' a priore uisū fuit. ramos bñdictos. monach' ac no-
 uitis distribuat. reliquā pte frīb' laicis. & familie. ac hos-
 pitib'. si affuerit porrigat. Intim' pnotata ā finita. can-
 tetur alia. pueri hebreoz. Hic g ita ordinatis. incipiēte
 cantore ā. occurrit turbe. exeat subd. cū aqua bñdicta.
 subsequēte diacono. cū cruce discoptra. que subsequat
 quēt' eo ordine quo stat in choro. laicis mis' penitib'. ita
 ut abbas ut sacerdos ebd. si abbas defuit eat pterior. &
 post ipm nouiti. Post nouitios ū laici frēs. & fiat p-
 celsio tōz p claustrū. Prior aū pvideat. ne quid in que-
 mēs inueniat in claustris. dū ita pcellio. ut alia in pu-
 rificatōe s' marie. ut in ascensione p claustrū agitur.

finita aut̄ occurrūt turbe. incipit̄ aut̄. Collegūt. & dū
hec canitur. fiat prima statio in parte q̄ erat iuxta
dormitorū. qua finita. & sequēte moy uersu. unus
aut̄ moueant se fr̄s ab illo loco. & agatur iuxta refec-
torū statio sc̄da. Ad repetitōm ū hui' aut̄. s̄ ne forte
p̄cedat̄ ad ultimā iuxta eccl̄am. & in unaquaq; diaē. &
subd̄ habeat̄ mult' suos ūsus. & cruce uersā ad quētū.
s̄ i' ābulando & instando. subd̄ an̄ diaē sit. Porro i' ul-
tima statōe. incipiēte cantore ā. Ave rex nost'. melinet̄
ad cruce quēt' genibus & manibus in terra positus. & om̄s
erecti deinceps stent cōuersi ad cruce. usq; dū incipiā
Ḡia laus. Iuxta dū h' aut̄. Ave rex n̄r canit̄. s̄ctari analogi
ū quod ip̄e ante tertiā collocat̄ in capitolō. cū textu e-
uāglioꝝ. & stola ad locū ū euāḡl̄m diacon' lectur' ē defe-
rat h' ē an̄ hostiū eccl̄ie. Circa itaq; finē m̄dicte aut̄. Ave
rex nost'. diacon' cruce sc̄am subdiacono porrigat. qui &
ip̄e int̄m subd̄ aquā b̄ndictā ūsu ponat. Cū ū diacon'
stola amict' fuit parū se mouēdo ab analogo ab abb̄
benedictionē petat. & p̄ca ūsus extra orientē. euāḡl̄m legat.
Subdiacono an̄ eū cū cruce altante. & ad quētū uultū suū
ūsu habente. Quo p̄lecto scolā deponat & cruce recipiat
atq; subd̄ aquā b̄ndictā resumat. Tūc s̄ quēt' stet ū
sus uultib; ad ūuē. Duo aut̄ fr̄s qui i' ac̄tore p̄
moniti esse debēt cura finē euāḡl̄m. eccl̄iam itrent
& clauso hostio. stantes ūsa facie ad p̄cessionē. Usus
Ḡia laus. uti in libro ordinati sūt canēt. Quib' fini-
tis. & ab eisdē fr̄ib' p̄ncipio corde ūsuū. Ḡia laus repe-
to reuertat̄ ad p̄cessionē & stet in ordine suo. His i' p̄
actis. imponat albas &c. Ingridiēte. & eccl̄iam om̄s

illud cantando intrēt. Ramos quoq; quos gestat intrātes chor
 sup gradū p̄sbitū deponat. quos secretari' continuo auferat
 Si u' Diacon' cruce deponit. usq; post cōpletoriū discoppta
 ibi remaneat. p̄ea missa celebretur. sicut in nar' unū apli.
 y sciendū quod p̄cessionel q̄ sūt p̄ claustrū. nō ueat hospi
 tibus incedē. nec ad sermones in cap' intrare. n̄ aliqua sūt tā
 reuerēda p̄sona. cui hoc p̄mitti debeat. Et hāc septimanā de
 ewāglio nullus diacon' accipiat. sed o; ordine. n̄ sacerdos ebd' missē
 s; quib' cantor hec officia. in tabla ex cōsilio abbis ḡndab. Dia
 conū tū isabbō si necesse fuit mutare licebit. *quom' incipēde*

Ad passionē u' hui' missē. dñs vobiscū. *et sic passionel.*
 Glā t̄ dñe dicit. ad passionel u' fix teie. y fix iiii. dñs uob'
 cū d̄r. s; glā t̄ dñe n̄ d̄r. fix aū vi. nec dñs uobēū. n̄ glā t̄ dñe
 d̄r. y qn̄ n̄ d̄r ad passionē glā t̄. d. fr̄es n̄ se muniūt signo c̄cis.

Fix iiii. aū pascha p' uesp̄ regulares. *et fix iiii. aū pascha.*
 officij p̄defūctis. cū suis am̄t' y colleis. sic alus dieb' dicā. Corti
 na p' cōpletoriū auferat. *et cena dñi y pasceue y viq; pasce.*

Aferia v. ante pascha. usq; ad feria sedam. p' oct' pas
 ce. nil agit p̄ defūctis. excepta cotidiana missa. quā tū
 mittim' in die parasceue. y sequēti sabbō. et in die pasce
 in qua tū die ebd' missē cotidie cantās de resurrectione. dicat
 collēam. melina d. y si tricenariū sūt. subiūgat. Ds cui pro
 priū est. *Item de cena domini.*

Fix v. y vi. y sabbō aū pascha. postquā noctūa laus
 pacta sūt. y ad luminare f̄r̄el' i caputō sedunt. y
 facta uidit aduenisse t̄p̄e. quo regularit' circa die
 laudes sūt canēde. candelā unā accēdat. ac in p̄mo gradū
 p̄sbitū sup candelabrū ponat. sic q; signo fix v. fix u' vi
 y sabbō. tabula uocēt ad horā. Interi' u' dū ymn' illius

hore canitur. omnia luminaria ecclesie a secretario. excepta
p̄deā illa sola candela extinguat. **S**ū cantor ad bñ inceptit
candela illa s̄ idē sacrista extinguat. Et dū pat̄ n̄r ince
pit. candela ardētē. que antea quā illa extinguat ad be
nedēs in abscoſa occultari debet. ad collicā dīcēdā in
choy deferat. **Item de cena domini.**

Sū v. ante pascha. missa celebret̄ p̄. v. sollempnit̄. ut in
nat̄ unū apli. et sine flexione genuū. om̄s q; tā ḡis q;
monach̄ ad magnū altare ḡmunicet. n̄ alit̄ multitudo ex
egit. Diacon̄ aut̄ tot hostias ḡsecrandas apponat. ut et
ip̄a die ^{f. sororib;} om̄ib; sacra cōmunio sufficiat. s̄ tā postēo
sequētis diei. quā p̄ infirmis pars sacre ḡmunionis re
seruari possit. post pacē ū corp̄ dñi de uasculo sup̄ alta
re sumā. s̄ sup̄ patenā illa hora sumdū ponā. **I**ntēū
s̄ moy. de eodē uasculo auferatur. aliud q; a sacrista il
la hora p̄sentatū meo ponat. s̄ mutatū a secretario. mox
qui canit missā sacre cōmunionis p̄tē in crastinū ser
uandā. in uasculo an̄ notato. honorifice recōdat. et tunc
Intēū uet̄ in patena diligēt̄ excussū. sup̄ piscinā cōbu
ratur. cineres q; eius in ea p̄tīat̄. Et sciēdū quod hac
die missa priuata nō sit ab aliquo cantāda. n̄ p̄ ḡis
ḡmunicād. ū multitudo. s̄ cottidiana p̄ defūctis canta
bitur. post vi horā portari. n̄ alt̄ a maḡra uillū s̄nt
tot paupes eligat. quot sorores s̄nt in cenobio. hu
om̄s ad orationē nō suscipiāt. s̄. i uno loco mane
āt. don̄ ad mādātū ducant̄. Et interī dū nona cā
tat̄. uisus laic̄ adiutor hospitat̄. s̄ ceteri q; ceteri ad
uocant̄ ducāt paupes i claustrū. ibi q; eos sedē s̄ discal
ciarī faciāt. incipientes ab hostio ecclesie. quo sorores

9.
exire solēt & intrare. Vasa. et linthea. et tersoria. ad mādātū
necēa. aquā q; calidā illuc deferāt. & om̄a ordinate disponāt
Que uasa & cetā necēa cell' p̄uideat. Dicta ū noua. exeāt
de ecclia. incipētēs a prioribus eo ordine quo p̄uatil dieb;
& in die natal' dñi. un' scil' p̄ unū uadūt incipitū. ita
ut ab' om̄s trāseat paupes usq; ad ultimū. & mādātū
fariāt ī clauitro paupib'. Porro fr̄es laici. ut illi' scil' or̄au'
dati cooperatores existāt. aquā & tersoria monach' mādātū faci
entib' p̄petent & diligent' admultrēt. Cell' aū qui denarios
ad op' paupū monach' porrigit. extremis in ordine inuat.
ut in paupib' infirmoz. & ab̄tūtū. & portarie q; ī ultimo
ordine paupū collocāde sūt. mandati officij ad̄impleāt. Infir
mus de infirmitorio q; ad eē potūt sedē liceat. & p̄quā abluerit
& ext̄serit. & osculare sūt paupū pedes. ip̄as man' lauēt. hoc
expleto a singlis fr̄ib'. singli nūmi. singlis dent' paupib'. Qui
denariū flexis genib' sūt dandi. & man' paupū osculāde. p̄ca
ū simul se erigāt. iter' q; ueniā ante paupes petētēs dicit.
Suscepim' d̄s miām tuā. ī m. t. t. Et p̄ca eāt ad opa ma
nuū. si tēp' p̄miserit. Deinde ducant' paupes ad cellā hos
pitij. ū ab' cū coaduit' suis aquā fūdāt ī manib' eoz. ac
postea reficiāt. Et sciend' quod om̄s supueniētēs hac die
p̄ reuerentia dñici mādati. karitatiue hora cōpetētē pa
ne & pulmēto sūt reficiēdi. Expleto paupū mandato. sa
crista moy ascitil' s' aliquib'. de quib'. necēe habuerit. alta
ria discoopiat. & pallas qual' inde tulit. honeste aptet et
recondat. Vesp̄a itaq; tabula pulset' lignea. et ip̄a hora
alte canetur sicut aliis dieb'. Ab hīc nō pulsetur cā
pana. ī ecclia usq; ad missā in vigilia pasce. & nec
in refectorio. nec in horologio. & illud sciēdū quod ab

hic usus in refectorio ante cibū & p̄ cibū. ac benedictē
cū b̄ndictione potus ān collationē. Usus quoq; in capitulo
remissi uoce humili usq; p̄ uesp̄as. in uigilia pasce sit di
cenda. Postquā conuēt̄ amēla surrexit fr̄es que ip̄o die
in caplo ad mandatū illi diei sūt p̄ tabulā uocate. aquā
calidā quā ip̄emet antea calefacē debēt. in claustrū deferant.
Vbi tñ abbat̄ in trahēda & calefaciēda aqua ac in claustrū
deferenda adiutorio gūsoꝝ op̄ eē uidit. cell̄ sufficiēt̄ p̄ cō
ūsos subministrēt. Et sc̄o p̄uo ut uallo. e. ut more solito
in refectorio bibē. deinde sacrista tabulā ad mandatū p̄u
tiat. fr̄m q; quenti in claustrū residēt. sicut in salib; ad
mandatū. ac p̄ore locū abb̄ tenente. incipiat cant. ā. Dñs
ih̄c. p̄sentib; infirmis. q̄ ad eē potūt. & gūsis h̄ic in residētib;
sc̄t̄ post ultimos mōach. & extremos nouitios. Tūc abb̄ & coaduit̄
sui p̄cincti lintes. lauet. tergat. & osculent̄ pedes om̄iū. ita
ut abbas xii. tō. idē. iiii. monach. iiii. nouit. & iiii. laic. lauet.
q̄ si nouitōꝝ numeri defuerit. de fr̄ib; suppleat̄. Seruitores ū
lauatorib; deputent̄ h̄m. abbi duo. cet̄i aut̄ unicuiq; un̄
qui & aquā & linteamina eis sufficiēt̄ administrēt. Quo
tēs ū ante p̄ore t̄nserūt. tā abbas q̄m cet̄i inclinēt. Pac
to itaq; obsequio abbas duoz seruitoz suoz pedes lauet. &
cet̄i s̄ inuicē lauet. Nouissime ū alt̄ ex s̄ deputatis. p̄ore
sc̄t̄ in eod̄ loco abbas pedes lauet. alt̄ ū tergat & osculet̄.
Post hoc tā abbas quā cet̄i s̄ inuicē aquā in manibus
fundāt. de m̄ cucull̄ induti. ueniāt̄ ilocū. in quo septima
narū coquine solet̄ inclinare salib; p̄ mandatū. & ibidē incli
nēt. Et t̄ē priore assurgēt. abbi q; cedente. om̄s parit̄ sur
gēt. eoq; residēt. cūcti sedeāt. Ad collatōm aū & ewāgelii.
sc̄t̄ ante diē festū pasce. ab illo diacono. cui cātor p̄cepit

sedente. sicut alius diebus legatur. Cuius lectionis finis in-
videtur e albis. hinc completorium remissum. medio voce dicat. ut
tu ut sonus psalmodie. clare et distincte resonet. quod est ab hinc
omnibus horis. in psalmodia et cantu exceptis uigiliis. usque

ad uesperas pasce fiant. Item de pasce.

A pasce. paruo pro laudes in uallo fecit. discalnet se
sorores in dormitorio. et infirme de infirmitorio. non nimis gra-
uentur. Deinde pulsetur tabula. et quicquid ueniat in choro. ora-
tio que breuis fiat super formas. sollempnis uero oratio ante ter-
tia psoluitur ex more. Dicta autem prima sequantur omnes

Sabbatissa eo ordine quo stant in choro. et intret capitulum.
sedeat que abbatissa ad dexteram cum choro suo. in introitu
capituli. et post eas omnes eo ordine sedeant quo processerunt. ac
psalterium. ex integro psoluant. Expleto psalterio per totam
die. uacent sorores lectioni. Post nonam induant se mi-
nistri ad officium. Interim autem secretum altaris super firme
muculis cooperiat pallas. et ab uno ministro duo lumina-
ria. circa altare accendantur. ut mos est festiuis diebus. Deinde
pullata tabula. ueniat quicquid in choro. et legatur sine titulo

*a quodam pre-
sentore dnm*

In tribulatione. que dum incepta fuerit. mox alta-
ris ministri ingrediuntur nucibus pedibus orationem solitam premit-
tentel ante altare. Lectio autem finita. dicatur tractus. Domine au-
diui. Pea colla. Deus a quo uidas. Et non flectam genua. Deinde
legatur le. Dixit dominus ad moysen. et aaron. a subdit simile abs-
que titulo. cum manipulo. Quam non ut epistolam legat. sed plane ut
alia lectione. Quam dicta cana tractus. Erupe me. et subsequatur
passio. et orationes sollempnes. u. Item dilectissimi. Et circa finem
eazdem orationum secretarij aliquid grossum linteum in psalterio au-
te altare sternet. ubi crux est adoranda. et duo psalterii. et

diacones a cantore p̄moniti. albis se induat ad officio crucis.
ante quā p̄ dñm ultime collae finiāt retro altare ue
mentes. crucē cooptā iam ante nonā a sacrista ibide
depositā. finita oratione accipietes ad gradū altaris portet
ministris ab altari descendentes. Postea crucē aliqua re ad
hoc queniēti subnuā. unus ad dexterā. & alter ad leuā te
nentes flexis p̄bitib⁹ cantet. **Plē n̄s.** & an gradū p̄bitū
duo dicāt ter agnos. semel in primo flectentes genua. si
nuto orthos. & erecti cetā p̄sequāt. & chor⁹ sēs ter repe
tat. similit̄ ad p̄mū flectēs genua. dicto sēs d̄s. & hoc
tā a choro quā a fr̄ib⁹ tercio fiat. Et dū ultimū sēs d̄s in
cipitur. qui crucē tenet. eā breuit̄ adoret. qui c̄ntati
nuto detegentes eā. imponāt aut. **Ece lignū** moxq;
om̄s ueniā petant egr̄. & crucē alie a sacrl̄ r̄is disco
opiant. **Sacros.** & p̄ illū m̄sunt̄ diacon. & subd. **ī albis**
sine manipulis. & deim̄ duo & duo. ^{orona} nouita & **querli.**
& laici toto corpore p̄strato ī p̄bitio crucē adoret & osculet̄
t̄m̄ & breuit̄. Et dū adoratur. stent̄ uis̄ uulu **bul ad**
altare. & sedeat q̄ uolūt. portari ū ip̄a hora ueniat
& adoret. & recedat. mox q; ad portā redeat. Et **sciētū**
quod illū ordinē quē ad pacē & ḡmunionē accedēt̄ ser
uant. in adoranda & in osculada crucē seruare debeat.
Int̄im̄ aut̄ cant⁹ ad hoc p̄mēs officio p̄soluā. Et sciētū qd
liceat plures crucē ad adorandū t̄ā m̄s q̄ ḡl̄is ad alia alta
ria p̄t̄ ordinat̄ sūt exhiberi. Et dū h̄ agunt. p̄or alia cru
cē cū ueniētia comitante illū sacrl̄ta. & alio fr̄e quē signo
uocauit hospitiū si affiunt. & familie ex chor⁹ adoranda p̄
sentet. Postquā iḡ om̄s adorauint qui crucē tenet leuantes
eā m̄hoēt̄ a. sup̄ om̄a ligna cedroz. & p̄tin⁹ quēt⁹ egr̄a

11.
uenia petat. Ministri autē crucē in suū sup altare restituant
locū. Tūc sacerdos & diacon. resumptis q̄ deposuerāt ael altare cū
subd. sicut erāt nudis pedib. & orationē faciant. cōfessionē q;
dicāt. Quo tēo diacon sup altare corpale ponat. a sacrista pri
sup ministrū positū. Sacerdos ū corp dñi cū uasculo in quo
ē ad altare deferēs. iuxta corpale ponat. & cū diacon calicē cū ui
no aqua mixto albi oblatū sup altare uti ad missā solitū est ordi
nauit. sacerdos incēso p̄ adhibito. deū ap̄to uasculo. digitos suos la
net. & extractā de uasculo scām cōmunionē sup corpale ponat. &
tūc nec corpe dñi. nec calicē leuato. medioꝝ uoce dicat. Item pre
ceptis salutarib; mo. & libera nos q̄s dñe. Itaq; dicēte p̄ eūdē dñm dē.
corp dñi in tres p̄tes diuidat. ac p̄ea p̄ om̄a sc̄la. s. submissa uoce
dicat. atq; cūctis respōdetib; an̄e. ipe unā p̄te in calicē mittat.
nichil dicēs. Porro diacon scā thurificatiōe. & abluit manib. cū subdi
acono stet. ubi stare solet ad cottēas. don cōmunicatūs accēde debeat
ad altare. Pax dñi. nec dicē. n̄ dabitur. n̄ uenia a quētū petitur. n̄
agn̄ dei cantabit. Deū abbas & ministri cōmunicēt. Intim om̄s
hānt facies ūsal ael altare. Et post quā ministri cōmunicauint.
conuēt̄ exeat. pedesq; suos calciam̄tis muniat. a qua aū ī claustrō a
cellerario calida sit p̄curata. utq; uolūt pedes abluere possit. Sac̄ta
ū an̄ uestiā pallat auferat de altari. deū pullata tabula. ueste cele
brentur. & laici fr̄s refectionis hora eccliam mūdēt. mōachi q; more
seruitorū gr̄as reddat ī refectionis. & p̄dei fr̄s laici p̄ cōpletorū claus
trū & capitulū purgēt. *Item de uigilia pasce.*

Psalto uigilie pasce. anni dñi & epactę & concurrētēs ac in
dictiones in cartula a cantore p̄parata ip̄o die b̄ndicēdo affigā
tur. Post sextā secretari om̄a altaria adornet. post nonā
ū tab̄ ab eo modice pullata. abbas & minist̄ uestib; se indu
ant sac̄l. & sacrista deferat analogū sup qd̄ leḡ ewā. gelū

et librū ewangelioꝝ suppositū sup gradū p̄sbyterū. ubi
abbas page solet b̄ndicē. ⁊ deficiat similit̄ cereū b̄ndicēdū
sup candelabrū. nō excedētē pond' triū librariū panis regu
laris ponens illū in dextera pte analogū. Quib' paratis ut
inchoꝝ queniāt fr̄es. iterū tabula p̄cutiat. Tūc ignis in
patella carbonibus allat' uiuis benedicatur. ⁊ aqua benedicta
asp̄gatur ab abbē stante sup gradū p̄sbyterū. Interī om̄ia ecclie
luminaria extinguiātur. ut de igne b̄ndicto p̄ea accēdant. Cū ū
de eo candela accēsa fuit a diacono stola accincto. ⁊ uultu ad al
tare uerso. paschalis benedicatur cere'. stante ad dexterā
ei' subdiacono. candela manu tenente. Cū autē diaconus
legendo uenerit ad locū illū. suscipe scē pat' incēsi hui'
sacrificiū uesp̄tinū. cantor v. grana incēsi ciruē for
mando incū inprimē curet. ⁊ ū idē leuita hoc p̄miserit. ru
tilans ignis accendit lumē de manu subdiaconi sumēs ce
reū flāmesce fatiat. Deū subdiacon' candela extincta eat in
locū suū. Cere' autē ardeat usq; post cōpletoriū in crasti
nū in loco ubi b̄ndict' fuit. usq; ad diē ascēsiōis p̄māsur.
Benedictione ḡ ḡsumata. sequat' lectio. In p̄ncipio creant
ds. e. ⁊ t. ⁊ cere' sine titlo. Leuita quoq; stola deponat. et
cū manipulo ī locū suū reuertatur. Et sciendū quod patel
la cū p̄dictis carbonib'. non sit de p̄sbyterio efferēda. do
nec cereus accēdat. ut si forte candela accēsa extincta fue
rit. de eisdē carbonibus possit reaccēdi. Abbas ū casula indu
tus iam īchoꝝata lēce. In p̄ncipio. e. sol' accēdat ad altare. o
rationē tū solitā minime fatiat ante illud. Tūc ū choꝝ
hānt uult' suos ūsol ad inuicē. Reliquis autē lēceol' cum
colleis ⁊ tractibus. uti in codicibus constat. ordinate p̄sol
uant. Et sciendū ē quia octo fr̄m has lēces legētū

incipitur a priorib. In sabbatis u. iiii. temp. a uimoribus.
 In quib. tu a cantore considerandū ē. ut hi qui legūt se-
 cundū reglam. possint edificare audietes. Lectionibus u.
 cantu q. atq. collectis celebratis. abbas regressus in uestiariū.
 casula ibide relinquat. et sic eat in locū suū. Quo ab altari
 discedente. letania dicat aduob. frub. an gradu p. lbitij. utiq;
 choro simul respondente. Cū autē uentū fūit ad illū locū
 peccatores te rogam. a. n. abbas et ministri uestiariū ingres-
 si ad missā se pparent. Cantore itaq; ul' succētoze. si inui-
 tatorū eius fūit in choro. p' letaniā sollempniter incipiēte
 Kyrieleison. tres lampades et due candele circa altare bene-
 deo de igne accendant. et abbas cū plenario ministroy ad al-
 tare accedat offō. ac solitā orationē. deinde confessionē faci-
 at. Illo q. ymnū. Glā in excelsis deo pmutante. a cantore et
 in terra pax ho. psequente. campana pulsetur donec di-
 catur dñe d. r. c. In hac die. nulla missa priuata ab ali-
 quo est dicenda. Ad hanc missā pax do. dicatur. Enon
 Agnus dei. et post pax dñi statū unquulq; in loco suo uer-
 tat uult' ad altare. donec abbas dicat. Orem' p' dñs uobiscū.
 Qd si cantor pspexit tēp' diei nō sufficē. ut luce diei omīa
 fiant. peuret ut aliquantulū min' mox se quā aliis dieb;
 uespitinales laudes psallant. Post refectionē more solito faci-
 ant mandatū. De fest' scōz. q. p' sextā fix an dñicā ipalm. usq; ad oct' pasce

Sestiuital beati benedicti patris nri. seu alia festi-
 uital. xii. tōnū. in qua non laboram'. p' vi. fest. q.
 pcedit dñicā palmar. usq; ad fix v. septimanē pasce
 illuxit. ipsa fix v. pasce agatur. Si u. q. prima est a-
 gatur fix v. sequēs in sabbō. Quod si post sabbatū q.
 pced' dñicā in ramis palmar. usq; ad cenā dñi. et a. v.

ocērent

ferre pasce. usq; p' oct. festiuitas xii. leonū in qua la-
boramus euenit pro festo xii. leonū ad uespas in vigilia
v ad laudes. v ad missā. v ad uespas illius diei. gmemora-
tio fiat. festū ū de quo gmemoratio fieri solet. assueta
gmemoratione terminetur. Si autē acena dñi. usq; ad
ferre v. pasce. festiuitas xii. leonū in qua laboram. uel
in quo gmemorationē agim' occurrerit. nulla inde mētio

Tribus diebus *De septimana pasce.* *I* fiat.

qui diē pasce secunt. erūt frēs in leōe. nec laborabūt.
quia hos tres dies pueniēratione scē Resurrectionis sollep-
nes habem'. sicut festū alicui' apli. Inuitatorū tñ nūquā
nisi in xii. leonib; a duob; frīb; canetur. Aliis ū trib;
dieb; qui secunt' laboram'. s; tñ missā cotidianā sollepue
agimus. In qua missa assunt duo minist'. diaē uid. v sub
diaē. v due candele ardētēs iuxta altare. et incensū post
offerendā. Sciendū v qd die pasce. v trib' sequētib; dieb'.
Glā in excelsis. v p'fatio. te quidē oī t'p'r. ac cōmunicātes. v
hāc igitur oblationē. ad utrāq; missā repetunt'. Ceteris
ū sequentib' dieb; quādo laboram'. una missa cotidie post
tertia celebrabit' ad quā glā in ex. d. ac p'dicta p'fatio. ac cō-
municātes. v hanc ig oblationē cotidie dicūt'. Eredo in
unū tñ in die pasce canitur. Illud memorie gmedādū quod
ferre ū pasce ad matutinale missam non dicit' collēa de die
sicut in aliis sequētib' dieb; q' die pasce collēa v collēa
ferre ū. pasce. hnt unā secretā. v eādē p' cōmunionē. se-
rit ū dieb; s. ferre iii. v ferre iiii. ad missā matutinale p'ma
collēa sit de Resurrectione. v scda de ipa die. Porro u-
na sola missa tribus diebus sequētibus celebrabit'. Ap-
tres dies istos post primā collēam de die dicat' de re-

urrectione. *De* qui hodierna die. *p. u. t. Octau die pasce*

Difica moct pasce. prima missa erit Resurrexi. & scda
qualio geniti. & prefatio. Te quide omi t. & gmmunicates
& hanc igitur oblat. ad utraq; missa dicant. Scda u hui
dier missa. ea ueneratione agatur qua fit in festo uni apli.
Et sciendu e quia ewangelium qd legitur in hac die. ad maiore
missa. s. cu esset sero die. i. p qua dnica die ex integro lectu
fuit. in cetis priuatis dieb. ipsi septimane mos e. illud in du
al partes diuidere. Prima aute pars. usq; ad thomas unus
ex xii. se extendit. scda u ab eode loco. usq; in fine. *De*

Ab oct pasce. usq; ad rogationes. *Resurrectionis tepe.*
Alia q dicta sut in dnica ad maiore missa. priuatis diebus
uicissim repetantur. Similit p oct ascensionis. Et sciendu qd
a pascha. usq; ad ascensionem dni. omnib; dnical dieb. missa ma
tutinalis debeat esse de resurrectione dni. uidel Resurrexi.
nisi festiuitas alicui scilicet hoc impedierit. Ad qua missa tamen
minime dicatur. Te quide. & gmmicantes. & hanc ig. & si for
te fuit ut deo e de aliquo scilicet ipa missa matutinalis. tuc di
catur cotlea de Resurrectione. i. *De* qui p unig. p cotlea de scilicet
s. an dnical. Quod festu xu. leonu in ipsa. si dnica euenerit.
ipa missa erit de dnica. & cotlea de resurrectione p illa de
festo dicetur. Si tñ dedicatio ecclie. ut inuentio scilicet cruce
h tpr die dnico euenit. missa dnical diffatur. Porro ebd p
septimanam pasce. legunt act aploz in refectorio. & du r. Dig
nus es dne canuntur. libri apokalipsi inchoantur. cu aut
sz si oblitus incipiuntur. epte canonice legantur. A sabbto
pme ebd pasce. usq; ad oct pentecost. Sicutur sz ad missa
nisi p defunctis. Verutu priuatis dieb. & ad matutinales
missas. dicatur unu alla. excepto sabbto. infra oct pasce.

quoniam in eo festiuitas xullectionum in qua non laboramus euenerit
ad maiores uel missas. uel dicantur altia. **De rogationibus;**

Post terciam in diebus rogationum. pulsato signo
sicut ad missam pulsari solet. duo fratres ante gradum
presbiterum stantes. cantent letaniam. fratribus in utroque choro.
in simul respondentes. et stantibus ad inuicem uersis uultibus.
sicut ad missam solet. et ad peccatum te. r. ministri exeant. sese
que ad missam preparent. diaconus si uel affuerit. stolam sumens. et sacer
dos casulam. Si autem aliqua festiuitas xullectionum in qua non labo
ramus in uno trium dierum rogationum illuxerit. ipsa festiuitas
plenarie eadem die agatur. post primam uel letaniam. et post missam de
ieiunio. cum commemoratioe presentis festi. et alia post terciam de
sollempnitate. In his tribus diebus mixtum non sumitur.

De ascensione domini ad uesperas

In ascensione domini ad uesperas **De ascensione.**
cere paschalis accessus non extinguatur. donec in crastino
post completorium. tunc uel ab ecclesia subleuatur. Commemoratio
etiam sanctorum que eadem die euenire possunt. intermittere licet. non in
crastino subsequatur alicuius sancti commemoratio. tunc enim ad ues
pas in die ascensionis fiet commemoratio. Similiter fiet in uel infra
octiduum pasche. et pentecostis. Ad processionem que fit in claustris in
prima statione dicatur **R. Viri galilee.** cum uersu in secunda
partem cum essem. in uel uel. Pater sancte pater cum repetitioe. et uel necesse
fuerit dicatur **Gloria** cum repetitioe. ad introitum ecclesie dicatur
A. O rex glorie. Duobus sequentibus diebus post octiduum non dicitur. ho
dierna die in collea. **De uigilia pentecostis.**

In uigilia pentecostis. uacat. fratres leonum. a tercia usque
ad sextam. et cantant missas qui uoluerint. non
tamen de uigilia. Ante nonam celebratur officium. et cetum ut
in uigilia pasche aguntur. excepto quod nec ignis nec ce

reus benedicat. & excepto quod signū ad kyrieleison nulle
sonatur. & quod agnus dei cantatur. *De octauis eius*

Et sciendū quod post diem pent. ant. s. *dem.*
filie iherlm. & cetē que p̄ resurrectionē canūt di
mittant. & alla in nulli cant sine ponat. n̄ ū in libris sc̄p
tū inuenit. De sollempnitatibz sc̄oz. qui i hac septimana eue
nit. quēdam de festis in oct. pasce ordinauim. ita teneat. fix
ūi infra oct. missa matutinal erit de ieiunio maior ū de festo
uidelicet spē dñi. & q̄ p̄ tēiā sollempniter agatur. fix v. & fix
vi. & sabbō eiusdē septimane. in quētū nō celebret. n̄ una mis
sa p̄ tēiā. tribz autē diebz in quibz ieiunam. nō dñs glā in ex
cellis. n̄ fix ūi ad maiorē missā. q̄ p̄ tēiā die. s. tñ p̄rationē. qui
ascendēs sup. & ḡmunicantes. & hanc ḡ oblat. omibz diebz illi sep
timane tenem. Missa ūo p̄ totā septimanā pent. sollempniter cele
bretur. sicut in ebd pasce. Et quidē tribus diebz. qui dñicam se
cuntur. ad missā matutinalē due tm̄ collee dicant. quarū una
sit. *De qui h. d. u. s. & alia de die p̄sūti. fix v. i. collee dicat*
fix vi. due. p̄ma de die. sabb. ds qui h. d. c. f.
v. *ds qui h. d. c. f. sabbō trinitate.* In quo sabbō nichil ē ad ues
pam cantādū de festo pent. s. de sc̄a trinitate. *Historia ū ds*
omniū incipienda ē. in dñica. ū. p̄ pent. & in alia. si illa uacua
non fuerit. *De Dñicalibz off. ab oct. pent. usq; ad aduētū.*

Ab oct. pent. usq; ad primā dñicā. aduēt. chū sūt septi
mame xxviii. q̄n̄ p̄lixius ē spatū tēpis. q̄n̄ ū breui. xxiii.
dominū offa sūt xxiiii. p̄uide maior tempis spatio. iii. ex
trema offa. singlā p̄ binas ebd dicant. & omnia que fecisti.
cū sua collee. eplā & ewangelio. duabz dicatur ebd. In uolū
tate. ū. Si iniquitates. ū. Die dñs. ū. Si tres ebd numerū
excesserint officioz. similiter fiat de tribus ultimis officis.
si due. de duob' idē fiat. Si una. Die dñs bis dicā. Cū uero

ebd' numer' minor fuit numero officioꝝ. In uoluntate. ⁊ si
iniquitates. in una dicent' ebd'. Die dñs bis in ultima. ita
tñ qd' in dñica diee collee. Ds n'r re. P'la. Imitatores. Cw.
Aberintes pharisei. Infra ebd' diee collee. Excita dñe. P'la ecce di
es uenit. Cw. Cū subleuasset. Hoc aū obseruand' ē. qd' omīs
dñicales collee q' bñe dicūt p' ebd'. sic disponant. ut illa q' dñica
dicta sūt sequētib' fix repetat' adl. ⁊ ad uespas. usq; dū alia
incipiat. Que cū incēpta fuerit. ad laudes ⁊ ad uespas repetā
usq; in sequētē dñicam. Incipiēda aut' erit si fieri pot'. a v. fix.

Quibus sollempnitatib' *de sollempnitatib' quib; n̄ laboram' ⁊ q' dñica n̄ eue
nerit.* quibus non laboram' et que dñica non euenierit. uerit.
⁊ si gmem alicui scī fiat. nichilomin' utraq; nulla. de sollempni
tate sit. p'et' in festo beati Bernardi. ⁊ in decoll' scī Johis
baptiste. ⁊ exceptis festiū que a capite ieiunii. usq; post oct'
pasce. ⁊ in ieiunio u. tempor. ⁊ rogationū. ⁊ in septimana
nat' dñi. ⁊ pent' eueniunt. In inuentione ū scē cruce. ⁊ Exaltatōe
quia uigilie parti de scīs sūt. parti de scā cruce. de scīs
missa matutinal' sit. ⁊ si dñica euenit. ⁊ de cruce maior. In
uentio tñ scē cruce. si dñica ante ascēsiōnē euenit. missa
matutinal' erit de dñica. maior de scā cruce. *De sollempnit*

De sollempnitatibus iterū. *quib; n̄ laboram' ⁊ q' dñica eue
nerit.* quibus nō laboram'. ⁊ q' dñica euenierit. n̄ sūt ille uerit.
festiuitates. in quib' sermo sit in capitulo. missa matutinal'
erit de dñica. n̄ p' p'etate alicui scī. ut p' p'sentē de
functū. differētia sit. ⁊ maior de sollempnitate. In purificatōe
tñ beate marie. si in lxx. t' in lxx. siue in l. euenit. missa ma
tutinalis erit de dñica. ⁊ maior de fest'. Ante aduētū aut'.
cū unū dñicale officioꝝ. dual' ebd' tenē gtingit' illd' officioꝝ. se
cunda non repetit' dñica ad missā matutinalē. si mea xu.

lectionū sollempnitas celebratur. s; utq; missa de festo erit.

Sollempnitatibus. quibus *De soll' quib; laboramus. & q laboramus. & que dñica euenerint. dñica euenerint.* Similit' missa matutinalis erit de dñica. nisi p't' presē tē defunctum. & maior de sollempnitate n̄ in oct' appar' dñi cum iustans .lxx. coegit. ut in ipis. dñe ne in ua cantet. & in aduentu. & lxx. & lxx. & xl. dñica tñ in palinis. & in oct' pasce. si festiuitas s̄i Ambrosii euenerit. ad nullam matutinalē. collēa dicatur de eo. *De dñicas q; xu. tē soll'.*

Dñicis ū diebus. quibus xu. l. festū non celebratur. non celebratur. utraq; missa de dñica erit. n̄ forte alic' s̄i fuit gmem. qui offeō; hāt in grad' designatū. uel iugilia alic' s̄i hoc impediēt. & p̄sent' defunct' supuenit. Dñica tñ in palinis. & si alic' s̄i gmem fuit. missa matutinalis erit de dñica. & in octauo die pasce de resurrectione. In illo ū uno die qui fest' seqr' miris. uel in illis tribus diebus qui circūcisionē dñi secunt'. si dies dñic' euenit. p̄ma missa erit de oct' scōz. scdā puer natus. Si ū infra oct' s̄i Joh' h'it bapt'. & apłoz petri & pauli. ill' iiii. dieb' qui deputati sūt ad missas. eozdē scōz dñic' aduenit. missa matutinalis erit de oct'. & maior de dñica. Similit' dom' infra oct' as censionis dñi. & assūptionis bē marie. si nulla xu. l. sollempnitas euenit. missa matutinal' erit de dñica. & de oct' maior. Dñica ū infra oct' appar'. missa matutinalis erit de dñica. & maior de oct'. n̄ forte om̄is terra in ead' cātād' fuit dñica. Quod cū accidit. missa matutinal' erit de oct'. & maior de dñica. Si ū alus dieb; infra has tres oct'. xu. l. soll'. quib' nō laboram' euenit. n̄ forte ī ipā sermo fieri debeat ī capulo. missa matut' erit & oct'. & maior de festo.

Ab oct' theophie. usq; in caput *Quo ordine missæ. qz in p'uat' dieb.*
 ieiunij. & ab oct' pent'. usq; in aduentu dñi. omni fix ii.
 missa p' defunctis in conuentu dicatur. fix iii. & v. dñical' fix
 iiii. p' familiarib' fix v. de scō spū. fix vi. de scā cruce. sabbō
 scā maria. ab oct' pasce usq; ad dñicā an' ascensionē. & ab ad
 uentu. usq; ad natale dñi. idē ordo seruabit'. excepto quod ab
 oct' pasce usq; ad supradēcam dñicā. omi fix iiii. missa pro fa
 miliarib' omilla. missa dicetur resurrexi. & in aduētū fix vi.
 qz missa de scā cruce non dicit'. missa dñical' repetatur. n̄
 forte aliqua solt' xii. & aliquē hor' occupauit diē. aut tal' qm̄
 alic' scī cui missa in gradali sit articulata. aut uigilia alic'
 sollempnitatis. aut diel iiii. tēpor'. siue rogat'. uel p'sent' defunct'
 aut tales qm̄ defunctor' quas p'cipuas agim'. & exceptis illis
 dieb'. qui deputandi sūt ad illa dñicalia officā. q' p' diē epiphie.
 & post in uolūtate. r. & diē dñs. Aliqñ p'p' instantē lxx. & aduē
 tū. priuatis diebus uolant' p'soluēda. & qñ aliq' dñical' missa
 in sua p'p'a dñica dici nō potit'. p' alic' solt'. & p'sentis defuncti
 necessitate. Et cū hoc contigit. ut aliqua missa in sua p'p'a dñi
 dici nō possit. prima die quā post illā dñicā emtor' a supra
 deis euentib' exoccupatā inuenit' canat'. Infra si oct' dñi
 & scōz uti in sententis d' oct' eoz desēptū ē teneat'. fix vi.
 p' oct' ascensionis. missa de scā cruce canat'. n̄ illi' missæ occasio
 uenit' p' quā alius tēpibz mēmuti solet'. Notādū n̄ qz si mis
 sa p' defunctis fix ii. p' aliq'bz sup'deis euentibz i' quēru diei nō
 potit'. prima euisdē septimane die q' uacua fuit a sup'deis
 euentibus dicatur. *De numero collēz ad missas.*

Priuat' diebus. nō ampli' quā tres collēz in quēru ad
 missā dicant'. exceptis oct' dñi. & qm̄. oct' qz scōz et
 ill' iiii. diebz. qui secunt' diē circūcisionis. & fix vi. p' oct' as

censionis. aut si albas unā tantūm collicam dicendā ad
 uixerit. uel p̄sens defunctus fuerit. Excipitur ṽ tricenā
 rui q̄ p̄ gnāle abbat̄ capitulū fit. cui collicā. i. Ḍs uenie
 l. p̄ om̄s x̄x̄ dies. exceptis sol̄t̄ x̄u. l. tā ad uesp̄al quā ad
 laudes. ṽ ad missal̄ ḡmuetur. Verūtū si pl̄es una die misse
 fiant. ad unā t̄m dicet̄. Et notand̄ quia die d̄nica nūquā
 collicam. l. de sc̄a cruce. i. Ḍs qui u. Ḍs qui de b̄e marie. ū
 dicim̄ n̄ missa in ḡuentu de ips̄is dicatur. In aduētū t̄m
 cotidie dicatur collicā de d̄nica ad missā. exceptis missis
 p̄ defunctis ṽ iiii. t̄p̄oz ieiunius. ṽ vigilia nat̄ d̄ni. Cū t̄m
 d̄nicales ḡmemorationes in aliqua sol̄t̄ que d̄nica uenerit
 p̄ matutinal̄ laudes cantate fiunt in crastino licet d̄nicalis
 missa. forte differri debeat. collicā t̄m ad missā matutinalē
 dicatur. Et notād̄ quia ad omnē missā matutinalē si ead̄
 que ṽ maior missa nō fiūt. l. de sc̄o eod̄ col̄t̄ de maior̄ missa
 p̄ma p̄ col̄t̄ mat̄ misse dicetur excepto cū uigilia natalis
 d̄ni. l. appar̄. seu uigilia assumptionis b̄e marie die d̄nica eue
 nerit. collicā ū Ḍs qui p̄ uniḡ. v. sicut in sua sentētia or
 dinata ē dicatur. *De quatuor hist̄ q̄ cantat̄ alit̄ auḡt̄.*

S i kl̄e euenerint die d̄nica. usq; ad aduētū d̄ni.
 Eadē die inchoetur historia. Si ū k̄. mai. l. iiii. l. iiii.
 fix euenerint in d̄nica. q̄ eadē p̄ced̄ kl̄as assumat̄ historia.
 q̄ si kl̄e. in v. l. vi. fix. aut salto apparuerit. d̄nica sequē
 ti imponatur historia. Et ideo si festū om̄iū sc̄oz
 v. aut vi fix illuxit. legendū ṽ cantandū ē de libris
 machabeoz. ad uigilias. usq; in d̄nicū sequentē in quo i
 choandū ē legē ṽ cantare. de ezechiele p̄pha. Si aut̄ fes
 tū om̄iū sc̄oz euenerit die d̄nico. ip̄o die celebretur.
 ṽ sequenti nocte. s. fix. ii. ezechiel p̄pha inchoet̄. ṽ fix

Vidi dñm. sequenti u die dñico. non leguntur leões ad utrum
libri illi. p̄ p̄fanē. q̄ non est consuetudo ut bis legatur.
s̄ legantur alie in libro lectionaru diei dñici sed i mitula
te. qui p̄pha legendus ē p̄ tres ebd̄. tā p̄uatis quā dñicis dieb̄.
v̄ post eū daniel. usq; ad aduētū. Quod ū de his restat. legēdū
ad uigilias. ex quo ibi legi desierit. legatur in refectorio fi
nito daniēle. legant̄ in refectorio. xii. p̄ph̄e. q̄ sept̄ ieiun̄.

Si prima dies k̄ mēsis iiiī tēp̄i. mēse sept̄ agendum
septēb̄. in ii. fix̄. aut tertia. aut quarta. sic.
euenierint. tūc agendi sūt dies ieiunior̄ ebd̄. exaltatōe scē
crucis. s̄ i ū k̄ sept̄. in v. fix̄. t̄ vi. aut sabb̄. siue dñica eue
nit. tūc in illa septimana. in qua festū math̄ apli euenit
agenda. Quom̄ legant̄ libri i refectorio. apert̄ usq; ad k̄

Tempe illo quo canit̄ d̄s om̄iū. usq; ad **Joiebers.**
k̄ auḡ. leguntur. iiii. libri regū. v̄ p̄ea duo libri.
paralipomenō. A k̄ ū auḡ. usq; ad k̄ sept̄. inc̄m dū ca
nitur. In p̄ncipio d̄s. legunt̄ in p̄uerbis salomonis. v̄ p̄ea
ecclesiastē. v̄ deū cantica canticor̄. v̄ librū sapiētie. i. dili
gite iusticiā. v̄ p̄ea librū ihu. filii sirach. i. om̄is sap̄ia.
In k̄ sept̄. q̄n̄ canit̄. s̄ i bona iob. In ead̄ mēse mutat̄ Ma
h̄istoria. i. peto dñe. v̄ tē legūt̄ p̄ri lib̄ iob̄ie. deū iud̄. p̄
ea best̄. ac postremū exas. h̄ac aū h̄istoriā. i. peto. ū aū
id̄ sept̄. nec p̄ xii. k̄ octob̄. s̄ i his vii. dieb̄. ūcūq; dies do
minic̄ euenit inc̄pim̄. excepto qd̄ q̄n̄ sollempnitas s̄
crucis die dñica euenit. dñica p̄cedente festū dicatur.
peto dñe. In k̄ oct̄. legunt̄ duo lib̄ machabeor̄ dū ca
nitur. Ad ap̄iat. v̄ cū p̄lecti fuerūt. legunt̄ iiii. libros ewan
gelior̄ in refectorio. t̄m̄ usq; passionē. v̄ dimissis passiōib̄.
quod reliquū ē legat̄. Alii ū libri. alius tēp̄ib̄ p̄legēdi. sup̄

p̄ diuisa capitla disposita sūt. Et notād q̄ qm̄ renouat
 historia. liber ille qui tūc cū r̄x macho atur. cū sua p̄
 fatione incipiend' sit in ecclia. legend' in refectione. ū
 oct' lcō finē fecit. In libro tñ p̄mo machiboz ibi lector
 in refectione incipiat. ū quarta lcō finē fecit. De alus li
 bris qui eod' t̄p̄e. postquā prim' p̄lect' fuit in refectione.
 sūt simil' legendi. nō ē h̄ obseruād. qd' de illo p̄mo die m̄
 meccia primit' machoando. Si aut' festo incuēniēte. diffi
 historia lib' nichilomin' cū sua p̄fatione legatur adm̄sā.
 remeipiend' in ecclia. cū historia cantabitur. Et sciedū quia
 p̄. de historia q̄. pp̄ū intitulat' ad uesp̄. quāuis semel et i
 terū incuēniēte festo differatur. ū pri' sabb̄m̄ iuenit.
 uacūū dicit. n̄ forte ip̄a historia. t' in dñica. t' p̄ septimā
 iam decantata fuit. *De ant' i sabb̄is ad oraḡm̄ fieri*

Ant' ueterū libroz. & ewangelioz. dicendis.
 & ept̄az pauli. q̄ ad oraḡm̄ dicent'. i. cognouit.
 hec au' scripta sūt. & fr̄es confortamini. & similes la. lib̄s
 q̄ intitulate sūt. t' ad oraḡ. t' in om̄em̄ dicant'. In illo tñ
 sabb̄o nō dicent'. qm̄ in crastino nichil agēt de dñica. Si q̄
 defuerit ultime repetant'. Si q̄ ū sup̄fuerit. eo anno di
 mittant'. Quociēs cūq; au' aliqua dñical' missa. q̄ in sua dñi
 ca diei non potest. aliquo priuato die soluit'. ante de
 eodē off̄io ad benedict' & oraḡm̄ intitulate. eodē die dica
 tur. si tñ in sua dñica diei nō possūt. quod n̄ aduēt'
 & lxx p̄ breuitatē tempis aliqu' contigit. Notandū
 tñ q̄. qm̄ p̄ breuitate tēpis sabb̄o an̄ lxx dicit' ad bene
 dict' ant'. Sive tñc. b. t. ad uesp̄ illi' diei intimitet'.
 ā. colligite. p̄. & similit' fiet de ant'. nuptie fr̄. s.
 Deficiente uino. qm̄ lxx. x. kt' feb' enerit. Setē au'

omnes dominicales. ad benedictus & orag. intulante.
cū suis collatis. cū in sua dominica aliqua xu. leon solt.
celebrabitur. post benedicam' dno de laudibus et uel
p' ob gmentū de dominico dicunt die. In illo tñ sabbō nō
dicentur. qū in crastino nichil agetur de dominica. q. an
aduentū contingit. cū unū dominicale officij. u. tenet ebd.
Tūc enī aut illi' officij sēda dominica nō repetūt. si mea.
xu. leon solt celebratur. An aduentū tñ. cū unū dominicale
officij. u. orag. tenet ebd. aut illi' officij. sēda nō repetūt. *De*
dominica si mea xu. leon solt celebrat. fest. scōz q. dñe diebus ut

Festuit scōz in quib' nō laboram. ascensione euenerit
si moct' p' asce. uel in die ascensionis & in lxx. uel in
dominica in qua aliqua historia incipienda ē. q. sequētē dñi
cā nō hūit. euenerit. in crastinū celebrent. Purificatio
tñ beate orare. nūquā differatur. Et si ulla historia
du. as. dominical. & plēs hūit. & ille dñice festiuitates fo.
talle. p'pual hūit. historiā dicat. & illa festiuitate.
que minores uidetur ēe festiuitatis. & festiuitas i. cras.
tino dicatur. Minores aut festiuitates. in quibus xu. &
hūit. & opam in tali necessitate int'mittant. & gmentū
uesp' illius diei. & ulla tñ mat. tinal. non erit de scō Am.
brosio. si dominica in patris. & moct' die pasce euenerit. & col.
lecta dicatur de eo. Vbi ū supradca necessitas int'uenit.
minores festiuitates non omittantur. nec differantur.
sed die suo celebrentur. & si quelibet historia incipē
da ē. q. aliā hāt dñicā in qua cantari possit. excepto
si in dominica lxx. huiusmōdi euenerit festū. *U. fest. scōz q.*
Asabbis aduentus dñi. & lxx. euenerit sabbatis.
& l. siue xl. si festū fuerit uespe de dominica dicantur.

et fiat omem. de scō. Si festū pūrie
 nūtrationis bē marie. y festū s̄i Be- nediecti. et de
 dicationis ecclie. y si aliqd̄ sc̄lū in quo non laboram.
 euenit. salbo infra oct̄ pascē excipiantur ab ista lege
 y habeant festa ista plenarie uesp̄. is suas. y omem
 fiat de dñica. In cetis salbis. hant omia festa
 uesp̄al suas plenarie. n̄ supuenit alia sc̄l. q̄ eis debe
 at auferre. Et notandū ē. quod festū s̄ci marie
 q̄ sc̄d̄. i. i. sexti. semp̄ debeat agi. si in aliquo salbo
 p̄t̄. sal. oct̄. qd̄ p̄ced̄. i. eo anno quo ḡrigit
 bisext̄. is euenit in ip̄o salbo. hoc ē prima die bisex
 ti ager ut.

De Vigiliis.

Cor̄ uigilia assūptionis bē marie dñica die euenit.
 missa matutinal̄ de dñica. y maior erit de uigi
 lia. Nam uigilia s̄ci Johis baptiste. siue ap̄l̄oz petri y
 pauli. seu alioz ap̄l̄oz. uel s̄ci laurentii. aut omnium
 sc̄oz si dñica fuit. missa mat̄ de uigilia. maior de dñica
 In uigilia om̄iū sc̄oz. p̄ma colla erit de p̄a uigilia.
 Dñe d̄s n̄r̄ or̄uit. sc̄da d̄ dñica si dom̄ fuit. tertia
 de sc̄o quinctio. si nō fuit dñica. sc̄da de sc̄o qui
 tmo. t̄cia. Imp̄e s̄p̄it̄ne d̄s. qui uiuoz. **De**

P̄ oct̄ apparitionis. **Oct̄ dñi y sc̄oz.**
 pascētionis dñi. y assūptione bē marie. cotidie celebret̄
 missa de oct̄. n̄ inueniat festū alic̄ sc̄i. q̄ h̄at offic̄ in
 gradali designatū. uel aliq̄ die aliq̄ dñical̄ missa. q̄ in sua
 dom̄ dici n̄ potuit. dicenda occurrit. l̄ sc̄l̄ xu l̄. q̄ id̄ impedi
 re debeat euenit. ut p̄sent̄ defunct̄ fuit. aut missa p̄defunct̄.
 siue tal̄ omem̄ defūctoz quā sollemp̄nē agim̄ inuenit. Et no
 tandū quia si inuentio sc̄e crucis. dñica infra oct̄ ascētionis

dñi euenit. Ad laudes deo benedicam dño. fiat p
mutus qm̄ de ma iuribz. de m̄ de dn̄ica. p̄ de asatio
ne dñi h̄ia ū missa dn̄icat. .i. s̄cudi dn̄e uoce
differant. Dñica ū m̄ fra oct̄ assuptionis be
marie. totū sicut m̄ lib̄ ordinarū est. tā p̄ die
quā p̄ noctē de oct̄ dicatur. Verūtamen̄ sim hac
Dñica festū beati bernardi euenit. totū de
festo fiet. p̄t̄ mat̄ missā que de oct̄ fiet. Dñi
cat̄ ū missa differit m̄ septimanā dicenda. Sab
bato tū ad uesp̄ .v. die dn̄ico. ad laudes .v. ad
uesp̄. p̄ qm̄ de oct̄ fiet qm̄ de dn̄ica. Cū
aū moct̄ s̄ci laurenti. hec ip̄a dn̄ica euenit. totū
de dn̄ica dicatur. .v. ad laudes fiat m̄ p̄mis qm̄ de oct̄.
de m̄ de s̄co laurentio. p̄ de s̄c̄ māmete. Missa mat̄
erit de dn̄ica. p̄ eī coll̄. coll̄ca de oct̄ dicet̄ de s̄co
laurentio. .v. p̄ de s̄co māmete. Maior missa erit
de oct̄. Infra oct̄ natalis s̄ci Joh̄is baptiste. p̄ma die
p̄ sollempnitate. de ip̄a natiuitate missa ī quētū
canatur nisi p̄fectus defunct̄ phibuit̄. seu
forte dn̄icatus missa que m̄ sua dn̄ica dicit̄
potuit. p̄soluēda tūc sit. Et cū aliqd̄ hoz de
s̄co Joh̄e b. missam c̄itari ip̄edi erit. quarta die
ab ip̄a nat̄. missa de s̄co Joh̄e cauet̄. n̄ forte .v. hoc
ip̄m aliqua de sup̄d̄c̄is c̄is ip̄ediat. Si ū p̄ma die post
sollepnit̄. de ip̄a nat̄ missa ī quētū d̄ca fuit. quarta die
ab ip̄a nat̄. missa m̄ quētū p̄defunct̄ d̄ca. n̄ forte ī
ead̄ septimā aū ip̄am nat̄ dicta fuit. ut forte ī ip̄a
quarta die dies fuit dn̄ic̄. Quod si m̄ ead̄ sept̄. aū ip̄am
nat̄ d̄ca fuit. missa iterū de s̄co Joh̄e m̄ ip̄a uin. dicat̄

Et uno q̄ dicit̄ q̄ bap̄am + festū s̄ci laurentij die dn̄ic̄ euenit. histor̄ca d̄ca p̄
oct̄o d̄ca h̄c m̄ p̄m̄ d̄ca ad v̄ sua p̄s p̄ d̄ca tu p̄le p̄t̄ cap̄ p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca p̄
p̄m̄ d̄ca d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca
p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca
p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca p̄m̄ d̄ca d̄ca

missa forte in ipsa fixa non euenit. Quod si fixa fuerit missa p̄defic-
 tis dicatur. et t̄m non cantetur. nisi p̄ de oct̄ cantatu fuerit. In
 fra oct̄ ū apl̄oz petri et pauli. de v̄. et vii die. ab eor̄de sc̄oz
 sollempnitate similiter obseruetur. ut missa de eisd̄e apl̄is
 dicatur. nisi forte aliqua de suprad̄is causis ill̄s prohibent. Re-
 liq̄s ū diebus a nat̄ b̄i ioh̄is b. usq; ad octauā diē apl̄oz
 petri et pauli. missa de sc̄is qui in kalendario descripti s̄nt
 cantentur. Notand̄ sane in his oct̄. quia ī ḡm̄ sc̄i pauli
 deo benedicam̄ ad laudes fit in primis ḡm̄ sc̄o ioh̄e
 b. deinde de sc̄o petro. et ad missā in ead̄e die similiter.

Comm̄ de sc̄o stephano. et beato ioh̄e ewanglista. et sc̄is
 innocētibus. atq; de s̄. andrea apl̄o. cotidie ad laudes. et ad
 uesp̄. et ad missā p̄ oct̄ suas agatur. et missa in octauo die
 de eis celebretur. **D**e oct̄ s̄. agnetis uirginis. et sc̄i lau-
 rentii m̄ris. nil aliud agatur. nisi t̄m in oct̄ die ḡm̄ ad
 uesp̄. et ad laudes. et missā q̄ ea die p̄prietatē habet de his
 p̄soluatur. **S**anctor̄ ḡmemorations. s̄. ioh̄is et pauli. et
 leonis p̄. nec nō et ceter̄ sc̄oz. que p̄ oct̄ s̄. ioh̄is bapt̄. seu
 apl̄oz petri et pauli. siue andree apl̄i p̄tinḡ. occurrerūt.
 semp̄ debet p̄nūtiari in p̄mo p̄ uesp̄ reglar̄es. Deinde ū
 sequant̄ ḡm̄ alie. q̄ p̄tinet ad istas p̄deas sc̄oz octauas.
 sc̄oz cesari. atq; benigni ḡm̄ n̄ ad uesp̄. neq; ad laudes.
 s̄. t̄m ad missā mat̄ fiat. **Q**uando tres aut̄ t̄m habet̄
 sup̄ ps̄ ī uigiliis. et occurrūt psalms qui diuidūtur in iiii
 loco. ut noli emulari. et adtendite. sub sedā aū dicant̄. t̄ci
 ps̄. et iiii. tot̄. Porro v̄. sol̄. v̄. d̄ne ne in furore. et similit̄. **S**
 uenerūt. sub tertia aut̄. **D**e purificat̄e s̄. marie.

In die purificat̄is s̄. marie. post tertiā albas benedi-
 cat candelas. iā antea a secretario in presbiterio d̄atas.

Postea in aqua benedicta aspergat. Cantor itaque cum alibi eadem
lucerna accessam obtulerit. imponat eam. Lumen ad re. cuius sub
ungat uersum. Hinc dimittit. uti in libris inuenitur. Inter
re secretarij suo adiutus solatio. et quibus a priore iussum
fuerit. reliquas candelas monachorum et nouitium. ac conuersis laicis
et familie et atque hospitibus si affuerint distribuati. Deinde fiat
processio per claustrum ad quam diaconus crucem et subdiaconus aquam
benedictam uaulet. et sicuti in processione palmarum innotant.
ita et in hac processione in eundo. et stando se habent. Porro can
tor ad exitum processionis. antiphona. Aue gratia per te ponat. qua fi
nita sequatur alia antiphona adorna. postquam subrogetur antiphona respon
sum a symeon. et fiant tres stationes. per unamquamque. scilicet a una statio.
Ad introitum in ecclesiam. abbas incipiat antiphona hodie beata uirgo. et
omnibus ingressis. et postquam antiphona finita. missa sollempnitur celebretur.
Igitur postquam diaconus euangelium legerit. et abbas munus sacrificium
deo optulit. ipse quoque diaconus. idem munus more solito super altare
ordinauit. abbas candelam suam reddat saciste. et diaconus suam abbi
offat. et postquam subdiaconus ueniat abbas ad gradum presbiterium. et ce
teri offerant candelas suas. a prioribus incipientes. manus abbi. ut
sacerdotis osculando. Quas candelas sacrillas. cum solatio suo. a
manu abbi suscipientes extinguant. Deinde abbas ad altare reuertens.
sanctificet illud et manus abluat. Si uero die dominico festum purifi
cationis sancte marie euenit. more solito ante terciam abbas exor
cismum faciat aque. et post terciam fiat processio. **De can**
Cantica de nativitate domini. scilicet populus qui ambulabat tenebris.
Cum tenebris. in die natiuitatis domini. circucisionis. et theophanie.
et octidie ipsius theophanie. omnibus sanctis dominicis infra istos dies. nisi
ipsa dominica. festum alicuius sancti. xii. pagatur. et in purificatione sancte
marie dicantur. Cantica uero de pascha. scilicet quis est iste qui uenit.

dicantur om̄ib; dñicis dieb; apasca usq; ad pent. n̄ aliud festū
 celebretur. ⁊ die ascensionis. ⁊ octauo die ipsi. ⁊ die pent.
 In dedicatōe ecclie dicant cantica. s̄. Letat̄ sū. ⁊ Gili dñs.
 ⁊ Lauda iherlm. In inuictione s̄e crucis. ⁊ Exaltatione. Dñe
 audiu. Glā pat. Pro iniquitate. Glā pat. Egredias es. Glā
 In annūtiatōe ⁊ assumptōe. et Nat̄uitate. ⁊ dñica infra oct̄
 assumptiois s̄. oraxie. nec n̄ in nat̄ uni uirginis. Audite ore
 diuini fruct. In festiuitate s̄ michaelis archāgeli. Dñe
 misere nri. ⁊ om̄ib; dñicis dieb;. exceptis his quos supra
 dixim. In natiuitate. ⁊ decoll̄ s̄ Johis bapt. et in nat̄ uni
 nris. et uni confessoris. Beat̄ uir qui t̄lap. In nat̄ ap̄t̄oz
 et ewāgelistaz. et p̄ iurimoz nrm. Vos sc̄i dñi voc. **De**

Ques x̄. in quib; ul laboram? **Festis in quibus**
 hu sūt. festū s̄ siluestri. oct̄ epiphie. **laboramus.**
 festū s̄oz. fabiani. ⁊ sebastiani. Agnetis ū. ^{antony ū.}
 Agathe v. Cathedra s̄ petri. festū s̄ Gregori pp̄. ābroli ep̄i ^{+ vobis ū.}
 petri ep̄i. oct̄ ascensionis. Inuictiō s̄i pauli. oct̄ s̄ Johis bapt. ^{vicari}
 ⁊ ap̄t̄oz. Inuentio s̄ stephani. oct̄ s̄ oraxie. Auḡtini ep̄i. Gau
 ritu cū soe. s̄. Jeronimi ps̄br̄. Remigii ep̄i. ^{+ laurenti}
 Malachie ep̄i. Cecilie v. Clemen̄tis pp̄. Lucie uirginis. **q̄z t̄pib;**

Offitiū defunctor̄ v̄q̄ ordie celebrand̄ ē off̄ defunctor̄.
 cotidie agitur. exceptis dieb; x̄. ⁊ uno p̄ oct̄ nati
 uitatis dñi. ⁊ tribus dieb; an̄ pasca. ⁊ tota septimana pas
 ce. ⁊ pent. A x̄. īḡ noueb. usq; ad xl. intervallo qd̄ seq̄tur
 iugilias. priuatis dieb; agatur off̄oz p̄ defunctis. In quo off̄o.
 dñi s̄ ebd̄ incipiet aut̄ stando cont̄ altū chor. resideant
 fr̄s in sedib; suis. ⁊ ip̄e ebd̄ incepta ā. p̄ quā t̄clinauit ūs
 altare resideat. Cet̄as ū ā. incipiāt fr̄s alternatū. sic ad vesp̄
 reglaret stantes ⁊ t̄clinares. sic ebd̄ fec̄. Qui ebd̄ dicitur ūsichm

post psalmos surgat. et stans contra altare. dicat usculū.
Quo dicto inclinet. et sedeat interī dū pat̄ n̄r dicitur. p̄ca
surgens ⁊ leuans sedē et inclinās ad altare incipiat t̄com. qua
finita. iterū inclinet. Similit̄ inclinet ad finē singl̄ay t̄c. ⁊ si
gl̄oz uersūū. et uersū t̄terci respōsōri dicto resideat. finito
laudate d̄nm de celis. dū fr̄es dixerint requiē eternā. surgāt.
Similit̄ faciant ad uesp̄al. p̄ confitebor dicentes requiē et̄nā.
Quē uersū. i. requiē. semp̄ dicat sol̄ ille chor̄. cui cōperit. Sic
ta ā. p̄ laudate. d. de celis. ebd̄ incipiat ego sū resurr̄. et bene
dēs dicatur aliquātulū productū. ⁊ oragū. similit̄ ad uesp̄as p̄
defunctis. Ergo ā cantata p̄ lūdēs. p̄sternāt se fr̄es sup̄ formas.
si tēpus fuit p̄sternendi. Sin aū. reclusi. uēt se sup̄ m̄as. et
dicant pat̄ n̄st̄ sub silentio. Deīn incipiat ebd̄ sacerdos.
psalmū Dep̄sūd̄is. Qui semp̄ dicatur ad laudes p̄ defunctis tā
in estate quā in hyeme. Quē p̄cantet utq; chor̄ alternatī. Quo
expleto. et dicto requiē eternā. sicut ad cet̄os ps̄. quos secūtur
ant̄. dicat sacerdos. a porta inferi. et d̄ns uobiscū. ⁊ p̄ca col
t̄as ordine cōsuet̄o. quibus expletis. ⁊ d̄ns uobiscū. et requiescat
ī pace. respōdeāt om̄s amē. ante quā surgāt. ⁊ tūc surgēt̄ et
inclinātes ad altare discedāt. Post uesp̄ ū diei. dicant̄ uesp̄e p̄
defunctis. ⁊ psalm̄. Laudate aīā. an̄ coll̄as a sacerdote ebd̄ incept̄.

Ab oct̄ ū pasce.
Usq; ad festiuitatē om̄iū sc̄oz. celebretur offic̄o defūctay p̄
uesp̄ diei. ita. s. ut prī dicant̄ uesp̄e p̄ ip̄s defūctis. ⁊ deīn sub
sequatur uigilia. ⁊ deō t̄cio r̄. dicat ebd̄. Audiuī uocē de celo. d.
h̄ns fatiē ad alterū chor̄. nec inclinet aī. t̄ p̄. Et respōsō a
conuētū. beati mortui qui ī d̄no m. prosternant̄ aut reside
ant. sicut sup̄ d̄cōr̄ ē. Circa ū finē uigilie. s. p̄ pat̄ n̄r. dicā
ps̄. Laudate aīā. quē incipiat ebd̄ sacerdos. Laudes ū ip̄oz de

functorum pagantur in crastino. ut matutinos laudes et pri-
 ma. Quod totum officium defunctorum eo ordine dicatur in esta-
 te quo ordinavimus in hyeme. quod officium tali ordine celebratur
 in ebd. ut scda fix dicant tres psal-
 mi primi. i. uba mea.
 et ceti. n. in precedenti dom. dei fuerit. et tres psalme la. i. parce m.
 et ceti. Tercia au fix tres
 medu psalmi. i. dñs regit cu
 laibz. i. responde m. et cetis
 quarta fix tres ultimi psalmi.
 i. Exspectas. et ceti. i. laibz. i.
 Spe ms. et cetis. et sic repetatur
 tur p cetos dies. si necesse fuerit.
 Quod si aliqua festum xu. teon
 occupant. fix scda in ea que
 uacua successit festivitati.
 idē pmi psalmi dicant. Si aut
 postqua dei fuerint. idē
 pmi psalmi. alia festivitas xu. te.
 intuent. nō mutet
 ordo. s. ea si. q. expedita seqt. dicat
 tres medu psalmi. et
 ana die tres ultimi. In sequenti n. repe-
 rant a capite. Quo

Ompne sempiternus deus. c. n. *ordie dicantur collae p defunctis* **cap. l.**
 pro fratribz congregatis. nec no p patribus. matribus. fratribz
 sororibus. et familiaribus nris dicatur p. deinde fidelium deo.
 Que due dicant assidue. ad vesp. et ad laudes. siue ad vigiliis.
 vesp. quicta. In tricenario. q. fit p. gnale capit. pponatur
 ds uenie. l. et ad missa in quictu p defunctis. n. plens defunct
 sunt. in pmo loco semp dicat. Inclina d. a. exceptis pcpu
 is officis defunctorum. in quibz hec sola sequi debet p. pma
 colla. Ad missa u. tm due collae. ompne. s. d. c. n. et ompne s.
 d. qui uiuoz. Si plens def. sunt. sollempne tricenariu. i
 quo intponit ds uenie. si pro missa celebrari n. pot. di
 cet tu colla ipa. Si autē epe sunt. dicet ds qui int
 aplos. die tm sepulture ei. Ad missa cotidiana pro oibz
 fratribz et familiaribus nris ordinis defunctis. dicet.
 Inclina d. deim si tricenari u. igni. dicetur ds cui ppū.

uel d̄s uenie. si fuit sollempne tricenariū. Ad missā enī
in cōuentu nullū agrā tricenariū. n̄ illd̄ sollempne. qd̄
fit p̄ gn̄ale capit̄. **De officijs defūctorū p̄cipuis. l̄.**

In cōmemoratione omnium defūctorū. & in ḡm̄ parētum
nr̄oz. fr̄m̄. & soroz. et omnium sanguineoz nr̄oz. & b̄nfic̄oz. eo
quoq; die. quo p̄ annuū capit̄. sollempne facim̄ memoriam
omniū monachoz. nouitioz. q̄uī loz. & familiarū nr̄i ord̄is.
p̄rito anno defūctorū. Sciendū quia in trib; missis. quas p̄
quolibet defūcto debemus. dicet collā. inclina d. singlā
riter. n̄ in capitulo pl̄i dici p̄cipiatur. & in adūsario om̄i
defūctorū ordinis nr̄i ep̄oz. & abbat̄. q̄ fit t̄cio id̄ Janu
ariū. sollempne facim̄ of. fitū cū uesp̄is uigiliis. et laudibus
& psalmi stando cātāt. & aliq̄to morosius tā ad uesp̄. quā ad
laudes & uigiliis. d̄o. aū uersu aū ledes ab ebd̄. resideat sup
m̄ias. dicetel par̄ nr̄. sub silentio. Demde incepta lede. sup sedes
resideat. usq; ad t̄ciā repetitionē. lib̄ me d. Quod resp̄osariū debet
cantoz stanco incepto. Quo incepto. stat̄ inclinet. et subsequētes
ūsus cantet. p̄ ultimū tm̄ inclinet. Quibus officijs et missis de
bent int̄esse os̄ monachi qui cōuentū tenēt. n̄ grauis causa
eos p̄hibuit. Ad officiū om̄iū fidelū defūctorū. & ad missā fidelū
d̄s. t̄m̄oz die. n̄ p̄sens defūct̄ fuit. In ḡm̄ aū parētū nr̄oz. d̄s
cui p̄p̄ū ē. t̄oz. & in adūsario ep̄oz. & abbat̄. p̄ra nob̄ d. ut
anime famuloz. famuloz q; & ad officia. & ad missā dicāt.
n̄ p̄sens defūct̄ fuit. In sollempni tricenario. qd̄ fit p̄ gn̄ale
capit̄. d̄s uenie. l. t̄m̄. In annuūario ep̄oz & abbat̄. qui
p̄riuat̄ p̄ eis cantare uoluit. collām dicat. Ad istas iḡ
missas. cantant̄. & si ambule. & tract̄. Absoluē cōmunit̄
ab utroq; choro ī quētū. Qui u p̄riat̄ cantat. &
requē et̄nā. & tractū dep̄ t̄m̄dis dicat. qd̄ si q̄lib;

horum dierum in secunda feria. siue in crastina die alicuius festiuitatis
 xii. et euenit. post uesperas reglaris uesperis defunctorum agant. *quoniam se agant*
 in xii. lectionibus. *Sacerdos et ministrum ad nullas festiuitas. . liij.*
 sacerdos induat se ad celebrandam nullam cum diacono. et subdiacono.
 quos adiuuet ad induendum presbitero septimane ebd. quibus indu-
 tis diaconus et subdiaconus cum manipulis eant parare altare. petentes ue-
 niant ad gradum altaris. et ponentes textum super analogum. et missale
 super altare in dextero cornu. In sinistro uero ponant tersorium sub
 palla. cui benedicta supponit. quatuor enim palle. absque sudario super
 altare poni debent. Postea parant ministrum. quod est iuxta altare.
 in quo ministrat. ponentes calicem desuper cum corporali. et offertorio. et
 sceler in quibus sedent sacerdos. et ipsi ministri. et piscinam. Ad tertiam uero cum
 sacerdote alio maneant in presbiterio. uero eis sedere ad psalmos licent.
 finita tertia exeant. et unus ministrorum qui adiuuerit eos. ad indu-
 endum. pulset signum. et accendat duas candelas que solent arde iuxta
 altare hinc et inde. et ablesat cum lumine super altare. si necesse paruerit.
 Aliter uero deseruiat sacerdoti munduenda casula. Postea infundat ei aquam
 in manibus. Diaconus uero sumat stolum. et aspergat manus aqua que data a
 ministro. et subdiaconus similiter. Quas regant sacerdos et diaconus ad ridentium
 deputatum. subdiaconus uero ad altare. et pulsato signo a ministro. exeant
 de uestiario. et ordinentur ante altare. quod est in prima statione. ha-
 bentes uultus ad ingressum chori. ita ut subdiaconus posterior sit. et diaconus pre-
 rior. et sacerdos nouissimus. et sic maneant usque ad gloriam patris. et
 cum inde se mouint. inclinent ante ipsum altare. Deum ingredi-
 entes inclinent rursus ad gradum presbiterium. et sic ascendentes
 dicitur diaconus ad dextram. subdiaconus ad sinistram. sacerdos uero in
 ter illos traseat ad altare. Et dum traseat ei inclinet. Tunc
 sacerdos incensat ante medium altaris faciat orationem. et diaconus
 similiter retinet ipsum. et subdiaconus post orationem. qua completa erigant

se. Deim sacerdos osculato altari. signet se. Diacon' u' signas
se inclinet. ⁊ pgar osculari sinistrū cornu altaris. Quo
osculato. inclinet et eat in dexterā partē stans sub gradu
altaris. paululū remot' a pariete. ⁊ subdiae' retro ipsū. Sa
cerdos autē descendēs sub gradu altaris. inclinet cont'
mediū altaris. ad dicendā confessionē. Diacono existente ad
dexterā. subdiacono ad sinistra. et dicāt inuicē cōfessionē.
sacerdote incipiēte. *G*ymistri uocēt sacerdotē patrē. ⁊ sac
dos eos frēs. licet sit ordine unior. q. alias nō fiat. Qua deā e
rigant se. ⁊ sic accedat sacerdos ad librū. qui ē sup dextrū
cornu altaris. Quā cōfessionē si ea hora cōplere nō potuit. di
cant p'ea cū eis uacuiū sūt. Diacon' u'. si spariū habuit.
anquā sacerdos dicat dñs uobcū. ponat corpale sup altare.
et limēs calicē intus aqua. ministrat panē sup patenā. et
uinū et aquā in calice. subdiacono ei ministrāte. Et notādū qd
siue diacon' siue subdiacon' sit qui ministrat. pri' uinū ifū
dat. deim āpullā cū aqua sacerdoti tradat. qñ cū uidit maq'
expōrtū. et sacerdos aquā infūdat in calicē. Deinde posita pate
na sup calicē. cooptat eā de offertorio. postea descendat sub g'ou
altaris in dextā partē. Caueāt autē qui ministrāt. et offerūt ne
aliqd dicāt. ne humectēt oblationē. qd si sacerdos. dū diacon' mi
nistrāuit. dixit glā in excelsis deo. ⁊ dñs uob. m'imitēs mi
nistrare eat p' sacerdotē. Quod si glā in excelsis ē. deo illo bre
uit' inclinet. et sic reuertat ministrare. Post dñs uobc. trahit
ei reuerent' deorsū mediū casule. et tūc reuētēs ī locū suū. ich
inet se. ⁊ subdiae' p' eū. Quod si restāt alie collēe. redeat ad mi
nistrandū. q. restat. Quo cōpleto reuertant u' p' steterāt. non
tū inclinatēs. n' ad p'mā collēam. Si autē nullā collēa sup sūt.
subd' descendat legē eptām. ante gradū p'sbiterū. contra

mediu altaris uersa facie ad ipm altare. inclinas priquam incipi
 at lege. et postquam legit. Qui si forte in ipa epla errauit. per
 lecta epla satisfatiat ibide. pri tñ posito libro sup formā. po
 nes manus ad terrā. sup albā sub gradu. sine flexione genuū.
 tā festis dieb quā p̄uatis. Intim sacerdos. usq; ad euāgelium sede.
 et in missali lege pot. ⁊ diacon⁹ ad nutū eius sede. ⁊ in textu
 lege si uolūt. Perlecta epla. subd⁹ sedeat iuxta diaconē aut
 eat in choy cantare. si necesse fuit. Quod si sacerdos nō sedit. et
 diacon⁹ p̄uide euāglm uolūt. sup analogū p̄uideat. Cū aut
 fuit hora legēdi euāglm surgit. et sacerdos redeat ad dextrū
 cornu altaris. supponēs missale. Diacon⁹ ponēs textū sup analogū.
 ūtat se ad albem. humili⁹ petēs bñdcom. sub silētio dicēs dñe
 ube bñdicē siue ad sacerdotē si albas defuit. Ad quē sacerdos con
 uersus. dicat hanc bñdcom. dñs sit in corde. et more tuo. ut
 digne amities euāglm xp̄i. Qua data. reducat uultū suū ad
 altare. sicut erat p̄. ita se habēs usq; p̄ glā t̄ dñe. qd̄ dū dī.
 signet se. ⁊ conūtat facie ad euāglm. stans cū tremore. Diacon⁹
 ū accepta bñdcoe. ūtat se ad librū. Qui cū dixit sequētia s̄
 euāglm. signet se. sicut alii se signāt. qñ dī glā t̄ dñe. Plecto
 aū euāglm. si forte errauit in ipō. uertat se ad orientē. sa
 tisfaciēs com quo subd⁹. Demō inclinet se ūsus orientē. p̄ea
 ferat librū aptū sacerdoti ad osculādū. ostendēs ei digito. ūtū
 euāgelu qd̄ legit. q. ⁊ ip̄e osculetur p̄ sacerdotē. ⁊ clausū sup
 analogū sub palla reponat. Sacerdos ū p̄ finē euāgelu. referēs
 uultū ad altare. ibide incipiat. dñs uobcū. ⁊ credo ī unū deū.
 Intim ū dū credo in u. d. dī agnetu. stet ī eod loco don illo cā
 turo. dicat dñs uo. ⁊ orem⁹. deim sumēs librū. ponat ad sinis
 trū coram. Diacon⁹ aū p̄ euāglm displicet corpale. hñs tres plicat⁹
 in latū. ⁊ quatuor in longū. mediu latitudinis ponēs ī mediu.

altaris. Et statim post oremus. optis manibus de offertorio
tenens sinistra manu pedem calicis. dextera autem patenam offerat
sacerdoti. simul utramque manu eius semel osculans. sacerdos
simul utrumque assumens. deponat iuxta corpale. ad dextram
partem. relinquens ea diacono preparanda. et postea trahat se ad
sinistrum cornu altaris ibidem consistens donec recipiat tiri-
bulum. ad thurificandum calicem. Diaconus vero posito offertorio super
altare. ponat calicem super corpale in sedo plicatu anterioris. et
sinistre dextereque partem. et panem ante calicem revolvens super
eum corpale. Quod si plures hostie fuerint. unam separatim alias insimul
mutat. Deinde reponet patenam. et offertorium super ministrum
Incipit dum hec aguntur a sacerdote. et diacono. unum ministrorum
cui officium est. teneat thuribulum ante altarem. et ante sacer-
dotem. si albas deest. subdiacono mense tenente. Posito itaque
in thuribulo. qui thuribulum tenet. offerat illud
sacerdoti. osculans ei manum. quod sacerdos accipiens. thurificet
calicem isto modo. semel isto voluat circa calicem. semel thurificet
dexteram partem altaris. desuper semel. et sinistram. semel quoque. et antiochiam
quod dum fecit. diaconus ponet manum sub ascella ipsius. tenens ei casulam.
ut expediri possit agere. Quo facto. reddat thuribulum diacono.
Deinde ablucit aqua digitis suis a subdiacono de apulla data
et in pelvi ad hoc preparata recepta. et ter sis ad linteum ad hoc
deputatum incurvatus ante altare faciat orationem. Diaconus autem
thurificet prius dextram partem ipsius altaris bis deorsum. Deinde
elevans manum. thurificet bis crucem. et inde transiens per retro
altare. ad sinistram thurificet eam. deinde et crucem. deinde
reddat thuribulum subdiacono. qui ponat illud ubi ponit solus
Ipsa retro redeat sub gradu altaris. in dextram partem. ut cum sacer-
dos se converterit ad chorum. dicens. Gratias fratres. trahat ei deorsum

mediū casule. Deū supplicās ei. secedat in locū suū. i. stet. do
 nec sacerdos dicat. p omnia sc̄la sc̄loꝝ. Qui sacerdos deo orate
 fr̄es. medioct̄ ut possit audiri. reducat uultū ad altare. ead̄
 pte. qua se uertit ad choꝝ. postea trahat se ad librū qui ē
 in sinistro cornu dicens sub silentio. orem' ad p̄mā secretam.
 ⁊ ad sc̄dām. si una ut pl̄es fecit. Int̄im aut̄ inuult' ille q̄
 thursbulū optulit sacerdoti. deferat diacono. ⁊ subdiacono
 aquā ad lauandū manus suas. Sacerdos ū p̄uideat. ne disūgat
 illos digitos. quib; debet tractare corp' dñi. p̄quā eos aqua ab
 luerit. n̄ dū fecit cruces sup hostiā. ⁊ calicē. ⁊ q̄ se signauit
 Ut aut̄ finierit sc̄ctas. retrahat se cont̄ mediū altaris. dices
 p omnia sc̄la sc̄loꝝ. si nō eleuans manū usq; ad sursum corda. Diaconū
 aut̄ audies p omnia sc̄la sc̄loꝝ. ueniat p̄ ipm̄ sacerdotē supplicās ad al
 tare. ⁊ stet h̄is facie ad sacerdotē usq; ad pat' n̄r. Subdiacon' eadē
 hora accipies patenā. offeritorio cooptā. ueniat p̄ diaconē supplicās
 cont̄ altare. Deū erigēs se. supponat sinistra manū dextro bra
 chio. ut leu' ferat ipsā patenā. Qui subd' signet se ad sc̄s. de
 ipā patena. Diaconus similiter signet se manēs curuū. dū
 ip̄e dixit. sc̄s. s. s. d. breuit' subsc̄ctio. finita ū p̄fatione. sa
 cerdos inclinet se ante altare dicens sc̄s breuit'. et signans se
 mox incipiat. Te iḡ elem̄ usqueq; dicat. uti accepta h̄as.
 ⁊ tē se erigat p̄currēs canonē. sic h̄et' in libro. Qui cū p̄
 uenerit. ad Qui pridie. sumat hostiā ⁊ eleuās ante calicē
 paulo alti m̄t illos digitos. quos ad hoc conseruauit. b̄ndicat
 eā. Si ū pl̄es sūnt. nō deponēs ip̄am quā tenet. simul om̄s
 b̄ndicat. ⁊ iterū utraq; manu eā teneat. usq; q; dicat. Hoc est
 enī corpus meū. et tūc remittat eā ī loco suo. Cū aut̄ dixit. simi
 li modo p̄q; ce. accipiat calicē. stringēs corporale cū calice.
 int̄ utramq; manū. ⁊ sic eleuet eā paululū. usq; ad signū

faciendū. et tūc deponat faciēs signū crucis desup. quod p̄quā
fecit. eleuet sicut supius. donec dicat. In mei memoriā faci
etis. et tūc dimittat. Incipiens aut. supplices te rogam⁹ om̄pe d̄s.
incuruet se ante altare. donec dicat. ex hac altaris participatōe
et tūc erigat se osculans labiū altaris. ante calicē signās se p̄
signatū corpus. et sanguinē. q̄n uid⁹ dixit om̄i b̄ndicōe. Et q̄n
dixit. nobis quoq; peccatoribus. pectus tūdat semel leuiter.
Diacon⁹ ū q̄n uidit eū sedō p̄ incuruationē calicis signare. s. q̄n
dixit. sc̄ificas. uiuificas. ac cedat ad dextram sacerdotis. Et osculās
p̄ altare. componat se honeste. ad discop̄iendū calicē. adextra p̄
te dextra manu. sacerdote tū incipiēte a sinistra p̄te. sinistra
manu. Porro ip̄e diacon⁹ sinistra manu posita sub brachio suo. ad
constrīgendā manicā albe ne contigat corpale. supponat digi
tos dextere sue. digitis sacerdotis ad tenendū calicē. dū sacerdos
tres cruces fecit sup calicē discop̄tū dicēs. P̄ ip̄m ⁊ cū ip̄o. ⁊ i
ip̄o. ⁊ quartā an̄ orā ipsi⁹ calicis. dū dixit est t̄ deo pat̄. Cūā
dixit. om̄is honor. ⁊ gl̄a. teneat utraq; manu corp⁹ d̄ni super
calicē. Quo incipiente. cunctis audientib; p̄ om̄a sc̄la s. subleuet
calicē ip̄e ⁊ diacon⁹. parū usq; p̄ d̄cōr̄ orēm. Tūc deponatur.
⁊ iterū coop̄iatur ab utroq; hinc ⁊ in. Et sic diacon⁹. inclmans
an̄ an̄ recedat ū stabat. Et cū sacerdos dixit. panē nr̄m cor.
accedēs subd̄ ad diaconū. offerat ei patenā discop̄tā. osculās
ei manū. Postea recedat paululū ūsus parietē in dextra p̄te.
Diacon⁹ aut̄ accepta patena. offerat eā sacerdoti p̄. s. libā nos am.
osculās ei manū. Qua oblata. ueniat in locū ū stetit. an̄ p̄fan
onē. reddens offertoriū subdiacono. Subd̄ ū recondat illud
plicatū. Quo recondito. reuertatur post diaconē. Sacerdos
aut̄ accipiens patenā. ponat eā sub corporali. Quod si talis mis
sa fuit. in qua conuēt⁹ uadit ad pacē. ponat eā sup corpale.

Et deo libera nos. q̄s dñe. pri' quā dicat. p̄ eundē dñm. n. po
 nat corp' dñi sup patenā. amouēs eā parūp ī dex
 tera parte calicis. ⁊ dicendo. p̄ eund' dñm. frangat cor
 pus dñi. sup calicē in tres ptes. ⁊ deo. p̄ om̄a sc̄la s̄. ad pay
 dñi faciat unā crucē int' calicē. aliā ad sit temp' tertiā ad
 nobiscū. Et p̄quā ter dixit agn' dei. ⁊ dimisit in calicē illā
 partē dñici corpis. quā tenet in dextra manu dicens. hec
 sacroscā cōmixtio totā orationē sub silentio. dicit os suū
 ad diaconē. osculans illū. ⁊ diaē subdiaconū. s̄. inuicē supplicā
 do. ⁊ subdiaē similit' aliū. si pacē quesierit. eundo ad gradū.
 Sacerdos aut' data pace diacono. eā pte hostie. de qua mi
 nistri cōmunicādi sūt. sup patenā ponat. qua posita dicat
 orationē. dñe ihu xpe. qua deā sumēs statū corp' dñi cū calice.
 utraq; manu applicet ad se. et sic recipiat corp' dñi sup cali
 cē. deīn sanguinē. Itaq; deposito calice sup corpale. nō coopto.
 uertat se ad dextrū cornu altaris. posita q; ibi patena. cum
 hostis. sumat hostiā de uasculo. p̄parato s̄. ⁊ ap̄to a diacono.
 quā ponat sup patenā. ⁊ unā. ⁊ plēs ū necesse sūt ex illis q̄
 ibi sūt recodati in illo uasculo. hoc ā tm̄ fiat dñicis dieb; et ī
 cena dñi. Vasculū aū illud sup altare dimittat. usq; post
 missā. Quo fco. sacerdos cōmunicet diaconū. ⁊ subdiaē. de
 tertia pte hostie deinde de aliis hostis. cetōs. qui cōmuni
 caturi sūt. Pudeat aū quātū potuit. ne aliqua pars dñi
 ei corpis remaneat. Diaē aū accedēs ad cōmunionē. nō oscu
 lans manū sacerdotis. subleuet albā. ab anteriori pte flectēs
 genua iuxta altare. ⁊ resupinato capite. sub manu sacerdotis.
 conuenient' ap̄to ore recipiat corp' dñi. Quo pcepto. surgat
 et supplicet. similit' ⁊ subdiaē. Quod postquā fecerit. sumēs
 fistulā. si tūc necēa ē. eat ad sinistrā pte p̄ retro altare.

Quod si tunc necesse non fuit. sequatur diaconus. qui diaconus uenies
ante calicem inclinet. et ad nutum sacerdotis accipiat illum. su-
matque sanguinem eadem parte qua et sacerdos. nec tangat eum
manu. donec uino abluatur. quod si unus. ut duo tamen pro eum omnium
caturus sunt. ministret eis sanguinem. eadem parte calicis. qua ipse re-
cepit. ita ut ipse dextra manu calicem tenens. sinistra. intus eorum
supponat. Qui uero percipituri sunt diaconi. uel subdiaconi. sinistra
manu pedem calicis tenentes ad os suum. sicut si uiderent expedi-
re coaptent. Quod si plures fuerint. diaconus precepto sanguine ibidem
ponat calicem super sinistram cornu altaris. tenens illum. subdiacono
sestante. atque adiuuante huius in solis. ut dextram manum teneat expu-
sam. iuxta labium calicis de foris. sinistra uero teneat pedem ipsius
calicis. Diaconus autem teneat utraq; manu in calice fistulam a sub-
diacono antea preparatam. Qui subdiaconus percipiat sanguinem cum fis-
tula. prius quam se componat. ad tenendum calicem. eo in quo diximus.
Dum autem fratres percipiunt sanguinem. infundam uinum in calice a diacono.
cum opus fuerit de apulla a subdiacono antea preparata iuxta altare.
Si quid autem residuum fuerit de ipso sanguine. bibat illud cum calice.
per quam fistulam reddet subdiacono. Quam fistulam antea quam reddat
in quantum poterit ab utraque parte sugendo. a sanguine domini euacuet
et calicem reddat sacerdoti. non osculans ei manum. Subdiaconus uero tenens
fistulam contra faciem suam intrinsecus eam. ad sacerdotem per retro alta-
re ministrare ei uinum in calice. Sacerdos autem antea quam recipiat ca-
licem. si que hostie integre superfluent communicatis. reponat in uasculo.
Qui recepto calice. respargat digitos suos in ipso calice. Quos ponens
super altare. eam ad piscinam abluere ipsos digitos aqua. Quibus
tertis ad medium linteum. adhuc ibi preparatum redeat ad altare. su-
mere uinum quod dimisit in calice. Quo sumpto. iterum aspargat cali-
cem uino. Quo hausto. ponat illum non reclinatum super altare iuxta

patenā. Similiter nec ad puatas missas recinet. Ex hīc subd
 tenens fistulā. assistat altari. hīs faciē in patena usq; ad finē
 cottē. Intīm diaē cōplicet corpale sup altare. ⁊ uertēs ad p̄
 cōmunionē. referat missale ad dextrū cornu altaris. Cū autē
 sacerdos cottēam incepit. post dñs uobiscū. trahēs ei casulā.
 ieruet se usq; p̄ om̄a sc̄la. ⁊ tūc erigēs se. et dō b̄ndicam
 dño. uel ite missa ē. inclinet. Deinde iens ad altare. trāsfe
 rat inde calicē. ⁊ patenā sup ministrū. sumēs ibi lingua
 sua. si quod de corpore dñi remanserit sup patenā. Et p̄ca
 accipiēs fistulā. abuat eā uino. et postea patenā. Quod bilēs
 infundat aliud uinū circūliniens ip̄m calicē intus. q̄ iterū p̄cipi
 at. Tercio infūdat uinū. eo m̄ circūliniēs. qd̄ p̄cipiat subdiacon
 n̄. Et adhuc ⁊ alia uice infūdat. si necesse fūit. Quib; lotis et
 det̄is ad linteū. quo sacerdos paulo an̄ digitos suos det̄it. redat
 ea ⁊ corpalia cū calicib;. Finita missa. sacerdos incuruet se ante
 mediū altaris. faciēs orationē solus sine diacono. Qua sc̄a. erigat
 se. ⁊ osculans altare. signet se. qd̄ si dñic̄ dies fūit. det b̄ndicem
 lectori mēse. que in libro continet̄. Deīn inclinas recedat casu
 lademissa. quā ante missā tulit in brachis subleuatā ad altare.
 Si diacon⁹ ⁊ subdiaē iā cōpleuēt q̄ cōpleuda erāt. p̄cedāt eū eo
 ordine. quo ad altare uenerūt ad inc̄itū missē. Sacerdos autē
 exutus sacerdotalibus indumtis. ueniat ad gradū ū legūt
 eptā. et petat ueniā. sicut in festis diebus. priuatis ū dieb;
 flectat genua mox recedens. **S missis quib; tm̄ un⁹ ministr⁹**

Ad missā si un⁹ tm̄ ministr⁹ fūit. **fuerit.**
 sacerdos indutus stola. ⁊ maniplo. cū ministro eat
 parare altare. qd̄ si ministr⁹ diaē fūit. officō altaris cōple
 at. quātū ad se. ⁊ ad subdiaconū p̄tinet. p̄lecta tm̄ eptā
 nō egrediatur de choro. s; ip̄emet infūdat s; aquā de ap̄illa

in peluū. et tergat ad mapulā. ad quā tergit sacerdos an
secretas. qui p̄quā cōmunicatus sanguine de calice sūpto.
ad sinistrū cornu secesserit. ille qui sacerdote adiuuit ad
induendū accedat cū fistula ante p̄parata adiuuās cū in
omnibus. sicut subdiae facē solebat. Si autē subdiae sūt eūdo
ad altare p̄cedēs sac̄dotē. diuertat ad dextrā. supplicans sac̄
doti. Ad confessionē stet ad dextrā. Missale in dextro cornu
altaris textū in sinistro ponat. Quod post euangeliū aufat.
Post eplām manū lauet. ū d̄ diae. Panē ⁊ uinū ministret.
patenā ⁊ calicē offerat. Casulam trahat. pacē ⁊ cōmunionē
semp accipiat. excepta missa defūctorū. in qua nec pacē sumē.
nec cōmunionē licet. Lectur' eplām. ferat eplāre in eccliam
antequā induat. ⁊ p̄ missam inde referat. Sacerdos ū ad legē
dū euangeliū petat b̄ndicōm ab abbē. nō tñ descendēs de gra
du altaris. P̄lecto ewāgelio. ibid' dicat. Credo ī unū deū. si diae
sūt. ⁊ mox secedat ad dextrū cornu altaris ibid' d̄ d̄ns uobē.
Quando ū credo in unū. n̄ dic. ibi dicat d̄ns uobē. ū legit
euangeliū. Sciendū ū qd̄ omnib; dieb; quibus quēt' cōmunicat.
possūt ū necesse sūt ad mat' missā p̄tes hostie cōsecrari. ⁊ si
patenā cōmunicaturis distribui. ⁊ tē minist' si s̄ pot' diacon'
sit. ille scit qui p̄cedēti eb̄d euuāglio sūt asēpt'. Nā cōs̄ tā
priuatis. quā festiuis dieb; ad om̄s missas. una t̄m hostia cōse
cretur. cui t̄ciā p̄tē sac̄dos sup calicē tenēs. cōmunicaturis
distribuat. ⁊ postea sanguinē eo m̄. quo diaconē facē
supius dixi. n̄ diacon' affiūt. Et sciendū quod
nūquā oscularur manū albis. ⁊ sacerdotis. n̄ t̄m ad missā.
⁊ hoc t̄m in locis supra terminatis. ⁊ q̄n datur ī quētū ab
bati uirga pastorat'. n̄ ⁊ ī purificatione bē orarie ⁊ ad ob
lationē candelarū. *q̄ ordine b̄ndicatur aqua*

Dico die pullato signo ante terciā. Seruitor ecclie pparata
 formula sup gradū p̄sbitū ponat sal et aquā desup cum
 sparsorio. ⁊ uiduat ministris. ⁊ sacerdote. pparatoq; altari. sicut
 supra dixi. iterū pulsetur signū ad uocandū cōuentū. Qui
 uenētes ordinent usq; ad missā. qd̄ semp̄ fatiāt ad terciā. cū mox
 subsequutura ē missa. Et dimisso signo ad sonitū p̄oris. fiat oīo.
 Qua completa. accedat sacerdos ante gradū p̄sbitū. tenēs collec
 taneū. Qui cū ibi aduenit. inclinet ad altare. Deinde benedi
 cat sal ⁊ aquā similiter. sicut in collectaneo habetur. tenēs
 manū desup dū exorcismū fecit. Et misso ī modū crucis.
 Dale in aqua. exorcismo q; p̄dco reddat librū subdiacono. qui
 ⁊ auferat salinū. ponēs illō scorsū. sup gradū p̄sbitū. Sancto
 re q̄ imponente ā. sumat sacerdos sparsoriū. Quod intēgēs in
 aqua. ascēdat ad altare. inclinās ad gradū ipsi altaris. De
 inde asp̄gat aquā ante ipsū altare. ⁊ incipiēs a dextra p̄te
 circueat illō asp̄gado. quousq; pueniat. in anteriore ū incli
 nās. asp̄gat p̄sbitū hīc ⁊ m̄. Intēim ū ministr̄ accipiat aq̄
 ī quolib; uale de uiceolo in quo ē aqua bñdca. hñs sparsoriū
 aliud. claustrū asp̄gat ⁊ officinas. sct̄ caput̄ auditoriū. dormito
 riū ⁊ dormitorū necēa. calefactorū. refectoriū. coquina.
 cellariū. Rediens aut̄ de officinis. siquid sup̄ ei de ipsa aq̄
 infūdat in receptaculū. qd̄ ē ad int̄itū ecclie adh; deputa
 tū. Sal aut̄ qd̄ tenet ⁊ asp̄soriū ponat. ī uestiario. Sacerdos
 si stans sup gradū p̄sbitū asp̄gat prius albem. deinde
 seipm̄. p̄ca ministros. ⁊ cetōs ascendentes. a sup̄iori p̄te
 chori. int̄ formal̄ ⁊ sedilia. sic ea hora stant in choro. Qui
 reuertentes deorsū p̄ mediū choy. ascēdat unusquisq; ad lo
 cū suū. ⁊ nouitū qui ante formal̄ q̄stūt. asp̄flaqua re
 ūtantur ibidē. Qui ū extra choy. ⁊ in retro choro sūnt

tam monachi quā nouitiū. ueniāt p̄ sup̄iore introitū
choꝝ. ⁊ p̄ mediū choꝝ reuertant̄. De com̄is̄is ū unaq̄q̄ ec-
cl̄ia faciat. sc̄dm̄ positionē ipsius ^{altari} monasteriū. finita ā sac-
dos̄ int̄mittent̄ asp̄sionis offic̄o. iūsus ad altare dicat collēam
exaudi nos in loco quo stat. Et incepta tertia p̄ gl̄a pat̄
ceptā subsequatur asp̄sionē. Que si forte ad gl̄am primū pl̄at̄
mi. nondū pacta fuit. p̄sbiter stans in eodē loco. usq̄ post
gl̄a pat̄. asp̄sionē int̄mittat. Qua pacta redeat in locū su-
ū. et sedeat cū ministris. Deinde secretari⁹ portet aquam
hospitibus. ⁊ familie. ⁊ ponat inde in uas. unde sc̄p̄ aquā
accipe solent. de inde in uas conuersor. Deā autē tertia tā
dñicis dieb⁹. quā sollempnitatib⁹. quib⁹ non laboram⁹. om̄i tēpe
⁊ festis quib⁹ laboramus. in estate. mox cantor incipiat intro-
itū. ⁊ p̄stante tunc tabula p̄ mortuo. Similit̄ faciat p̄ua-
tis dieb⁹. in estate. n̄ forte talis fuit missa. que pro p̄senti
defuncto debeat intermittere. *qm̄ quēt̄ se agit ad missis. Cap̄*

Omnib⁹ diebus quibus due missæ celebrande sūt. lv.
In sc̄da missa kyrieleson incipiat in illo choro. ī quo
est inuitatorū. In prima ū missa. inchoetur in altero. In
natiuitate dñi ad missā de nocte in choro inuitatorū incipi-
atur. Quo finito. conuertant se ad altare. Si sacerdos dixit. gl̄a
in excelsis deo. dū cantor incipit et interea. reducāt uult⁹
ad alterutrum sicut erāt. Cū autē dixit adoram⁹ te. incur-
uent se erigentes se ad gl̄ificam⁹ te. ⁊ similit̄ melinēt ad
suscipe dep̄. n. ad cū sc̄o sp̄u ū signantes se ḡuantur
ad altare. Et cū responderint. et cū sp̄u tuo. p̄ dñs uob̄
reclinēt se sup̄ misericōd̄as. donec inchoetur epl̄a. Et tūc sur-
gentes usq̄ ad ewangelium sicut stabāt. dū cantabant int̄-
itū. Interi tū ad maiore missā sedere simul p̄missū est.

si uoluerit. Ad missa uero mat. post primu dñs uobis. usq; ad
 euangeliu sedeat qui uoluit. et p' ses usq; ad fine mille.
 p' ter agnus dei. Ad omis missas omi tepe. nota illa q' est
 fine q. et i fine usus. dicenda e. In omib; p'cipuis festiuitatib;
 sicut in ceteris dieb; q. et alla cantatur omnium ab utraq;
 choro. Sciendu uero q' quoties unu solu alla. siue dica respolouu.
 siue no. ad missa dicit primu uenima de alla int' uita. s' p' uisu
 i repetitoe ide alla cu suo neumate integre canatur. Cu uero duo
 et pla alla in una missa dicunt. cu suis neumatib; integre sine
 repetitoe canatur. excepto eo qd' proximū e euuangelio. quia
 repetitur ad fine u cant. an euangliu reducat frs facies suas
 ad altare et signent se. cu dixerint. gla t' dñe. Et notadu qd' in ui
 gilia pasce. et pent. unu solu alla dicit. s' no repetit. Qu
 credo in unu deu dicendu fuit. tantore subiugente patre
 omip. uertat se chor' contra chor'. Et cu uenerit ad ho
 mo ses e. petat uenia. sicut in festis dieb; et cu dixerint
 adoratur inclinet se. erigetes se ad. et cogificatur. Et cu dix
 erit. et uita futuri seli. reducat facies ad altare. Santore au
 incipiente offereda. conuertant se stantes sicut an erant
 qua cantata. uertant se uerū ad altare. don' dicat sacerdos. o
 rate frs. et sic resideat usq; ad p' oia sela seloy. sup mias.
 Tūc autē surgat. et uersis uultibus ad altare. stent ita
 usq; ad sel. Postea gūtant et reclinet se chor' cōtra chor'.
 dicentes. ses ses. s. et incipientes pleni st. c. erigāt se. et sig
 uent se cu dixerit in nomine dñi. et deo extremo gla
 in osanna in excelsis. uersis uultibus ad altare. stent
 ita usq; ad p' oia sela s. et tūc reclinet se sup mi
 sedas. donec respondeant. et cu spu tuo. p' pay dñi
 sit s. v. Chor' q; surgentes stent facie ad facie. usq;

post primū agnus dei. & tūc petant ueniā. unusq; in loco suo
flectentes genua. p̄ter ministros altaris. & sc̄a tanta mora. ut
mora possit dici unū pat̄ n̄r. incipiat cantor sc̄dm agnū dei. q̄s
si dies sūt p̄sternendi. deō sc̄s. s. iēcūbat sup̄ formal. quo
usq; respondeat. & cū spū tuo. p̄ pax dñi. s. & deinde fatiāt. si
cut in dixim?

De pace.

Pacem nisi cōmunicatur nemo accipiat. n̄ forte prior
cū necesse sūt ad hoc accipiat. ut hospitibus porrigat.
aut sub prior priore absente. aut qui superior tūc erit ex
omnibus in choro. si utq; defuit. Diebus ū dñicis. & festis.
quib; solet ire fr̄s ad cōmunionē. prior illoꝝ qui cōmunica
re uoluerit. ueniens ad gradū. accipiat a subdiacono pacē. q̄
redeūte ad altare. qui cōmunicaturi sūt ordine suo accedāt
ad priorē. ita ut prior stet ad gradū. ū pacē accep̄. q̄ usq;
qui post eū primus est. pacē ab eo accepit. qua data. cedat
in dextrū choꝝ nouitioꝝ. relicto ad gradū cui dedit. qui &
ip̄e ubi subsequenti pacē dedit. manente ibi similiter cui dedit
cedat post priorē. Et istis interī fatientib; ad inuicē confessio
nem. ceteri sequantur p̄ ordinē. eo modo quo descriptū est.
de primis. pacē ab inuicē accipientes. ordinatū post priorē sese
collocantes. bini & bini alterutrū confitētes. uult; suos post
confessionē ad altare uertētes. nec ad sua stalla. usq; p̄ p̄ceptā
cōmunionē reuertentes. Porro nouissim; nouitio dabit pacē
occurrētī s̄ in medio choꝝ. & conuerso cū se ad hostiū choꝝ ostē
derit. deinde ordinans se ultimū. cū penultimo cōfiteat.

Alterim qui primi sūt De cōmunionē.

Iordine accedāt ad cōmunionē. Veniētes ū ad gradū. alta
ri proximū incūbat sup̄ articulos manū. Ascēsuq;
gradu. flexoq; genu uixta cornu altaris. & suscepta

eucharistia cū se crexerunt inclinēt. et sic pres̄ sacerdote
 accedant ad calicē. ubi iterū inclinātes hauriant. et
 rursus inclinēt. **Regrediētib;** ab altari. sacrista stans
 in capite sinistri chori. nouitior. iunū ppinet inclinās
 singulis. sicut et ipsi inclinatur a singulis. ante xp̄
 cōmunionē. quod nō solū hic. s; ubiq; quotiēs ueldāt
 uel suscipiūt aliquid. faciendū est. quibus pactis. inclina
 tes ad altare. ascendant ad stalla sua; hic ordo de pace
 cōmunionē ad utraq; missā tenebitur. qd si q̄s aliqn solus
 cōmunicare uoluit. sup̄ta pace a ministro cōfiteatur. aut
 abbati si affuerit. aut illi quē primū in dextro choro stā
 tē inuenerit. **Deā cōmunionē.** si cōuent⁹ cōmunicat. se
 deant interi qui uoluerit. usq; ad dñs uobiscū. qui
 ū steterit reducāt facies suas ad altare. donec dicat
 a sacerdote dñs uobiscū. et tūc resideāt sup̄ misericōs. usq;
 ad ultimū dñs uobiscū. Tunc ū surgāt contra altare. et
 responso. deo gr̄as. inclinēt et recedant. Si aū dñic⁹ dies fu
 erit. non inclinent. nec recedant. usq; post bñdcom lectōis.

PER totū annū possūt **De priuatis missis.**
 fratres cantare missas priuati tēpe leōis. xp̄ offerē
 tā missē in conuētū. s; in xl. excepta fixiū. i capite ieu
 niū. In festis aū in xl. quib⁹ laboram⁹. et in festo s̄ci orau
 rii. qū die ieiunii euenit terminetur. sicut in xiiii. ca
 pitlo continetur. Dieb; tñ quib⁹ missē due canūt. statī p̄
 primā possūt sacerdotes cantare priuati. ū albi uisum
 fuerit. Porro in xl. si festiuitas in qua nō laboram⁹ euenit
 p̄ septimanā. non cantant n̄ post offerendā. Quod si hūnt
 spaciū cantandi. ante maiore missā. nō p̄mittā eis ipsam
 missā dimitte. Omnib⁹ ū dieb; i quib⁹ ieiunam⁹. ū laboram⁹.

potest cantare missā usq; ad nonā. et in x usq; ad uesperas qui uolūt. v. cui uacuum fuit. Qui quoties dubitauit. ne ab hora preoccupetur si cantauit. interroget sacristā p signū. Si annuerit cantet. si contradixit dimittat. Qui autē cantare uoluerit. duos hāt testes. duos eliciū qui ei ministrare possūt. qui si acolit tñ fuit. nō psumat calicē deferre sup alta re. neq; panē v. uinū ministrare. neq; sacerdoti offerre. cetera ū pot ad implere. Quod si sacerdos. ut diaç. uel subdiaç fuit. potest panē et uinū in calice ministrare. atq; sacerdoti offerre. Aquā nō n̄ uidēte sacerdote admisceat. Alter ū frater. si laicus est. nichil hoz psumē debet. n̄ aquā afferre v. sacerdoti infundere. antequā induat sacerdotalibus uestib. candelā uel lampadē accendē. Prespiteriū pot ascendē. tā ipē quā ceti laici. non solū ad missā. s. quoties necesse fuit eis. Gradū tñ altaris non ascendēt. n̄ p̄t aliq; necessitatē aspiciatur. ut qñ cōmunicāt. Missa quoq; pro defunctis. non solēt cantari dñicis dieb; v. sollempnitatibus quibus sermo solet fieri in capitulo. n̄ p̄sens defunctus fuerit. Missa ū cotidiana. que solet dici pro fr̄ib; n̄ris defunctis. tñ intermittenda est die parasceue. v. sequenti sabato. v. die pasce v. pentecost. v. natalis dñi. Die tñ pasce. v. pent. v. natal dñi. ebd̄ missē cotidiane cantet de festo. ad altare. ubi missa eadē cantari solet. dicat collēam. Inclina dñe t sedō loco. Si tricenariū subūgat. S̄ cui p̄p̄t̄. qd̄ si his tribus dieb; p̄sens defunct⁹ supuauit. supradē ebd̄ dimittat missā de festo. v. agat missā p̄ eo. v. dicat primā collēam. Inclina sedam. Om̄p̄e. S̄. c. n̄. p̄t̄ p̄ quibus inclina dicebatur. v. si tricenariū fuit. dicat. terciā. S̄ cui p̄p̄t̄. Ad utraq; ū missā in quētū. quā diu p̄sens fuit. dicat

colleā p eo. qui cantant priuati. colleām tū dicāt p eo tam
ante sepulturā quā postea. Poterit tū cantare p eo q̄
uoluit. qui autē cantat missas priuatas. modentur ita
uoces suas. tā ipsi quam auditores eor. ne alii impedimti
patiantur. Si quis uero uidit tersoriū altari suppositū. nō
p̄sumat sup illis cantare. n̄ ad nutū illi qui ipsū tersoriū
ibi posuit. neq; faciat ap̄atū circa altare in quo debet can
tare. postquā missa ḡnālis incepta fuit. donec offerēda sit
cantata. n̄ ad nullam mat. q̄ si sacerdotes possūt cantare
post primā. Sacerdos autē uidet. et aspsit digitis aqua. di
cat confessionē ante gradū p̄sbiri. medi inter adiutores
suos. ita quod clericus sit ad dexterā. laicus ad sinistra.
Qui cantauit p̄ defunctis. pot̄ int̄miscē alias colleās pro
qualib; necessitate. ita tū ut numerū triū collectay nō
excedat. n̄ nulli abbas quartā aduūxit. Colleā n̄ de sc̄a
trinitate. uel de sp̄u sc̄o. uel de sc̄is non dicant. s; ad
ceteras missas. exceptis dieb; quib; nō licet cantare pro
defunctis. int̄poni possūt colleā pro defunctis. pacē non
dabit. n̄ forte p̄sentes fuerūt illi mille hospites. & frater
cōmunicaturus. De cetero se agat. Horādū ū quod abbas. oro
nach. conuersi. q̄ missas audiunt in eccl̄is. q̄ nō de ordi
ne nr̄o. sicut ceti pacē accipiūt. si eis offertur. In omib;
missis tribus tū uerb; sacerdos osculet̄ altare. toties q;
ei trahatur casula. **quib; dieb; due mille canūt**

In die natiuitatis dñi. in curuisione. & epipha dñi.
in die pasce. et tribus sequētib; diebus. in ascensione dñi.
in die pent̄. et tribus sequentib; diebus. in nat̄ sc̄i ste
phani. & sc̄i iohānis. et sc̄oz iunacetū. in omib; sollemp
nitatibus s; orarie. in conuersione sc̄i pauli. orarie. apli.

in sol' sc'i benedicti. In nat' sc'i marci euangliste. philippi
& iacobi. In iuentione. & exaltatōe sc'e crucis. aplōz petri et
pauli. iacobi apli. marie magd. sc'i petri ad uictā. sc'i laure
tī mī. Bernardi abbi. Bartholomei apli. mathei apli. Olyci
elis archāgli. Luce euangliste. Symonis & iude. omniū scōz.
martini epī. Andree apli. Tome apli. Dedicatōis ecclie. festi
epātus. & omib; dñicis dieb; canūtur due missē. & uacūt
fīz lectioni. s; nec uestimēta excutiūt. nec ad solē exēdūt.

Ad missam pro defūctis. *Quisac' & ministr' de. ut ascēde ad altare.*
Et ad missā mat. qñ due missē canende sūt. ad uictū
introitus. sacerdos & ministri ingrediantur ad altare. ad
reliquas autē. usq; ad glās sustineāt. *De kyriel:*

Ad missā semp kyriel incipitur in illo choro in quo ē
officōz. excepto ad mat. qñ due missē canūt. & hoc alt'
nari nouel. ita ut chorus in quo incipitur. quater dicat
kyriel semel interposito xp̄et. alt' ū bis dicat kyriel.
interposito bis xp̄et. Ultimū tñ kyriel. uterq; chor' in sinu
finit. ad horas ū regulares. & ūq; tot' quēt' semel dicat
kyriel. & pauset. semel xp̄et. & pauset. & iterū kyriel.

In iugulis pasce & pent. *quā eam glā tēxē. & ite missa ē.*
& omib; dñicis dieb; & festis xii. l. extra aduētū. & lxx. per
totā septimanā natal' dñi. pasce & pent. exceptis missis ieu
niōz. q' dñica alō eueniūt. ad om̄s missas glā in excessis. et
ite missa est dicitur. *quib; dieb; tēmittēde sūt uisitare collā.*

In uigilia natalis dñi. et deinceps. usq; ad circūcisio
nem. in cenā dñi & deinceps. usq; ad oct' pasce. i uigilia
pent. usq; ad octauā. dñicis diebus et festis xii. l. & si due
missē in conuēntu celebrentur. ad utraq; missā. intēmit
tēde sūt uisitare collā. Itē in sabbis iiii tēpū. & i omib;
in exaltatione s +

precipuis officis defunctorum. similiter intermittantur eode

In die natalis dñi. *quibus diebus credo in unum dicitur. collat in circūciōe. et epiphā dñi. in die pasce. et ascensionis. et pent. et omnibus diebus dñicis. ad omnes missas. nisi sint per defūctis. credo in unum dicitur. Porro in exaltatione et inuentōe s crucis. et in omnibus festis sē marie. et in omnibus festis apłoz*

Uo evangelistarum sōll' omnium sōz. et de dedicatōe ecclie. tñ ad ppariam nulla ipsius sollempnitatis dicitur. *quibus diebus dicitur. ad ppariam*

In die natalis dñi. cene. pasce. pent. debet *et in unione ue. frēs pacē sumē. et cōmunicare. omni occasione remota. nisi forte abbas aliquē prohibuit. omnibus uero dñicis diebus. cōmunicet qui potuit. sacerdotes tñ qui per septimanam cantant. si die dñico non cantant. in eoz sit potestate cōmunicare uel non. Et tñ uero diebus qui forte dñica nō cōmunicauit potit cōmunicare. si uoluerit. quibus diebus ardeant tres*

Impades non hantur in oratoris. *lampades. et quibus hant sermones. et expitōs.*

Lampades non hantur in oratoris. *lampades. et quibus hant sermones. et expitōs.* ultra v. equibus una ponatur ad gradū presbiterii. alia in medio chori. tertia in retro choro. que tres accēdite bēt ad uigilias ad missam. et ad uespas natalis dñi apparitionis in ramis palmarū. pasce. ascensionis. pent. omniū fidelium defunctorum. ad uigilias eozedē. et ad missam tantūm accenduntur. In diebus autē his. exceptis festis transpositis. et commemoratione defunctorum. hnt sermones in capitulo. et preter hoc in dñica prima aduentus dñi. dual que restant lampades. potest habere qui uoluit p conuersos. et hospites. et accēde qñ uoluerit. ubi tñ necesse fuerit. liceat plures habere. p

Apruatas missas. *quibus se hant frēs dñicis et festis diebus et uigiliis* et dicto signo ad uigilias. surgant frēs. et ppariam

D

ras reuerenter ⁊ morose dicatur a sacerdote. S; in adiut.
 a conuentu subiugatur. dñe ad ad i. ⁊ cū fei pausatōe.
 añ glā pa. ⁊ añ sicut erat. ⁊ si sequētia eiti dicenda sūt
 dehinc celebretur op' dei. Venite exultem' dño. cū mutato.
 dicatur ante gradū presbiteru a duobus fratribus. illo ui
 del. qui p'sente facit ebd. inuit. ⁊ illo qui p'itā fecit. Qui ue
 nientes ad gradū inclinet. ⁊ sic demceps ad finē singulor' uersu
 ū tm inclinet. incepto q; inuit. rursus inclinet. Post repetiti
 onē ū mutat. iterū inclinet. ⁊ sic redeat in ordinē suū. Pri
 uatis tm diebus qui canit inuitat. nō inclinet antequā illd.
 incipiat. frēs ū hant uult' ad altare. exquo inuitat in
 cipitur. donec glā patri dicatur. ⁊ humiliet se chor' cont'
 chor. usq; ad sic erat. Eod' q; in inclinet se. quotiescūq; di
 citur in conuētū glā pat'. excepto ad aquā benedictā. ⁊
 ad bñdōnē nouitiū. ⁊ in purificatione s; marie. dū can
 dele distribuūtur. ⁊ in capite ieiunii. dū ciues dantur.
 ⁊ ad glā ⁊ honor deo. dū crux in pariscene adoratur. Ab
 bas uero si accidit. ut ad glām post uenite nō occurrat
 satisfaciat añ p'sbiterū. sicut solet ad alias horas. cū ad
 glām p'mi psalmi non occurrūt. ⁊ ad stallū suū ueniat.
 Post inchoationē ū ymni nullus exeat de choro. tom fini
 atur. excepto pro inuitabili cā. S; neq; ad cetōs ymnos.
 excepto. iam lucas. qñ p' matutinos sine interuallo prima
 cantatur. nō s; sacerdos matutinos infirmis cantatur' exeat
 antequā ymni incipiat. S; ū aliqs sedeat exquo incipitur
 S; in adiut. usq; p' ymni. ⁊ tunc qui uoluerit plicatis
 manib; sup genua sedeat simul primū psalmū. ⁊ sedm
 stent. ⁊ sic p'currūt cetōs. ⁊ similit' in sedō noct'. Quā legē
 abbas tenere non cogitur. quod si quis exierit nō reuer

Ad Gloria
 semper
 inclinandi

Exceptis
 his q; sequit'

surus ad opus illud. inclinet ante quā exeat. Si uero abbas exie-
rit. sequatur eū quilibet de monachis uersus eū lumine in
absconsa. Abbas incipiat primā a. p. alla m. n. qui si defuit ille
qui prior ē in illo choro in quo ē inuit. Secūda uero alla ebdari. qui
autē incipit autē aut alla reuerent. paululū apodio semotus
stet usq; ad metru. nec inclinet usq; primus uersus impleat.
psalmū autē incipiat. & intonet qui iuxta eū stat inferior. tā
p die. quā p noctē. similiter semot apodio usq; ad metru. Illo
tū qui nouissimū est clige suā a incipiente. tē tū qui supior est.
psalmū imponat. Similit̄ obseruandū ē ad omnia defūctorū officia.
excepto qd̄ qui psalmū incipit alius sedētis obli minime fecerit
git. & qui a imponi. n̄ expectato sine uisus inclinat. & residet.
tū ad officia defūctorū p̄cipua. expectato sine uersus inclinet.
Et notandū quia quotiescūq; ille qui nouissimū in choro ē aut
suā iposuit. tūc penultimū & alii supiores ordine retrato an-
tiphas. q̄t̄ sup̄sūt in eod̄ choro dicēdo. & si q̄s eoz alia a ad
idē officiū iposuit incipiat. qd̄ ad defūctorū officia contigē
pot. uel forsitam ad regulares uigilias. Aliquū p paucitate mo-
nachoz. qd̄ si a accepta fuit abbi. & ip̄e decrit. si inuit i dext̄
choro fuit ille qui iuxta eū stat incipiat eā de m̄ suā. Si autē
i sinistro. prior similiter faciat. Sed in unquosq; incipiat a illi
qui supior illo stat. si defuit. Nullus supueniēs p̄t̄ abtē. qui
primā incipit. incipiat a alii datā in capitulo. Si ille cui data
fuit. Ad finē uero ultime aē p̄mi. sedi. & tēu noct. tā festis
dieb; quā p̄uatis. utant se fr̄es ad altare. & dicat uersiculū
ab ebdario. inclinate tū p̄ uersiculū. Et ita fiat ad om̄s
ūsus. qui dicunt̄ ad certās horas. porro lector si debet
dicē uersiculū. nominas alii ut dicat. dū dicit̄ pe-
nultimū ūsus. sexti psalmi an̄ ḡlā pat. q̄ medium

altaris inclinās. incedat p̄ mediū choy. cū grauitate hu
 milians se ante abbem. Quod si alter abbas fuit in sede prioris
 inclinet semel inter eos. accedēs q; ad librū. humiliato cor
 pore uersus abbem. nō tenēs lucernā plicatis manibus. s; ea
 de uoce. qua lecturus ē. petat bñdiconem. tā ibi quā alibi.
 Qua p̄cepta non legat. don̄ tumult' residentū cōquiescat.
 Sediens itaq; de lectione. humiliet se inter stallū ab̄is et
 prioris. uertens paulisp̄ caput. uersus abbem. Quod si duo ab̄es fu
 erint. humiliet se semel int' eos uersus altare. s; sic ueniēs
 ante gradū incuruetur festiuus quidē dieb; sup̄ articulos ma
 nus. priuatis ū sup̄ genua p̄sternat. p̄ponēs cucullā sub mani
 bus. s; sic inclinās. reuertatur ad sedē. Similit' s; sup̄ articu
 los manus. satisfaciāt om̄s qui in oratorio fallatiā incurre
 rint. in loco quo sūt. nō dilutentes dexterosū. & sinistrosū. p̄
 nota cant' tñ nō solem' satisfacē. Ita iḡ se agat. qui p̄mam
 qui quītā. qui nonā legit lectionē. Nā qui cetās legūt.
 eant legere dū responsoriū canitur ante uersū. Puide
 ant aut' om̄s qui legūt. ut ardēs candela sequēt' lectori pos
 sit sufficē. Qui ā cantāt respons' tali hora surgāt. ut sedile le
 uare antequā incipiant & possūt. quo incepto inclinet. s; si
 milit' post uersū. qd' si glā dicenda ē. n̄ p̄ uersū. s; p̄ glām ieli
 nēt. Quādo aut' responsoriū aspiriēs canitur. cū tribus uersi
 bus. qui cantat p̄ tertiu' uersū tñ inclinet. Nemo legat duas
 lectōes aut' canet duo & seu lect. s; infra unū nocturnū
 n̄ necessitas coegit. Similit' n̄ p̄or ante uniozē. n̄ ewāglīū.
 qd' dū incip' lector. uertant se fīel' ad illū stantes sic. donec
 dicat & ret'. Qui aut' legit yu. lē. lecta ea que ī lectionario.
 terminata ē. dicat tu aut'. n̄ forte ei cantor aliq; qd' quenuit
 diei iudixit ad legendū. Solet enī sacrista cū se uidit

tempus quā debuerat surrexisse. cantore signo p̄mone.
ut xii. le. faciat ploungare. Et tunc qui eam legit. non
eam finiat: usq; ad nutū sacriste. & sonitū horologi.
qua lecta. nec candelam extinguat. nec librū claudat.
si ewangelū in eo legendū fuit. Porro fr̄es dū cantant.
De deū laudamus. humiliet se ad sēs. s. surgentes ad pleni
sūt. & dū finiūt canticū. uertant se ad altare. Cū ū dix
erūt gloria & dñe. signantes se uertantur ad legentē e
wangelū. qđ debet legi sup analogū. quo & le. ad noct
nos legūtur. Deo te decet laus. uertentes se ad alteru
trū. melinet usq; p̄ cū sō spū. & tūc resideāt sup m̄as.
usq; post finē collce. Porro qui ewangelū legit. si fallatiā
incurrit. int̄ sedē abbis. & poris satisfaciat. . de .

In laudib; finito & misereatur. n. & ad Laudib;
uigilias finito ymno. nullus sedeat in choro. donec ymnus ūs
finiatur sequentis psalmi. nec exeat. qui ū exierit. reu
sus duos ūsus sustineat. antequā sedeat. Similit̄ sustine
at ad uigilias. & ad p̄mā duos ūsus. qui de choro exierūt.
Nā & ad primam om̄i tēpe. excepta dñica eo ord me quo
ad uigilias sedē concessū ē. Ad p̄mā quippe dñicis dieb;. & ad
uespas om̄i t̄p̄. primū & terciū psalmū stant. & ce
rōs sedem. Cantant aut̄ qui de choro egdūt. ne plus so
ris quā duos ps̄ morentur. & ne ampli quā duo iuxta se sta
tes simul exeant. qui cantat &. ante quā illd̄ incipiat
melinet. & post ūsū iterū melinet. ad cui repetitionē
ūtat se chor̄ ad inuicē. Si inuit̄ fuit in dextro choro.
cantor incipiat ymnos. om̄ib; festis dieb;. tā ad uigili
as quā ad cetās horas. excepto vi. & ix. quos melioret
qui solet priuatis diebus incipere. Si cantor defuit.

illi cui inuictū est. bñdēs. & oragū. ipone. In sinistro si fu-
 erit. succentor ipone debet. qui si defuit. cui inuictū ē.
 supradēa cantica incipe. Priuatis ū diebus tā ad uigi-
 lial quā ad cetās horas diei. ille ymnos inchoare debet qui
 psalmū incip. quando ebd incipit ant. Om̄i tēpe quicūq; in-
 cipit ymnos. stet semor apodio. Ad hyriet. resideant sup
 mīas. sicut ad cetās horas. Cōdario incipiente bñdicam
 dño. erigant se om̄s. Quo dco. melinet. Nā ad cetās horas
 non surgūt. n̄ post dō grās. excepto ad uespas. Si dñi
 ca sūt. stent uersis uultibus ad altare. don̄ benedicoes su-
 p̄ eos cōpleantur. Quod si fiet ḡm. stent ita usq; ad
 orem. & tūc resideant sup mīas. nec surgant n̄
 p̄ dco grās. In hyeme si dies labores simul & ieiunij
 sūt. responso am̄ statū subleq̄tur prima. Sin aū dco dco
 grās. melinent & exant. Tūc sacrista pulset modice sig-
 nū. si dies sūt. si nondū apparuit n̄ pulsetur. s; interim
 fr̄es sedant in claustrō ad lumē accēsū a seruitore ecclie.
 s; non legant. Cūq; dies clarūt. pulsetur signū modice
 & fiat interuallū. ut qui uolūnt possit se calciare. uel ad
 sacellū ire. aut infirmitates remutare. aut manū abluere.
 & qui uolūnt potit in claustrō sedē. Reuerentes ad p̄mā.
 aspergant se aqua bñdēa. excepta dñica. & stent illū. si
 ill' tōnce signū remaneat. & tūc faciant eandē orationē.
 quā ad uigilias fecerūt. deo r̄a. cantata p̄ma. sequat
 missa. *De capitulo & gressione. Cap. lxx.*

Post missā mat. sacrista pulset signū ad quocādū
 fr̄es in capit. nec dimittat illud don̄ data sit bñdēs.
 Fr̄es aū audito signo cōueniāt in capit. inclinates
 ante sedes suas. Et cū sederūt. humiliet se mutuo. *De*

mente uero abbate. uel quolibet alio qui capitulum tenere de-
bet. assurgat ei omnes. inclinantes tamen albi transierunt. eoque
sedente resideat. Sed ille qui iuxta altarem sedit. est. humili
et se profunde de loco suo uersus altarem. uero tamen super genua. et arti-
culos. sic resideat. Et ita faciat in omnibus locis qui iux-
ta eum sedere uolunt. excepto in ecclesia. Nam nec fratres ibi
supplicanti. neque ad metas. sed nec nocturno tempore. Lector uero ue-
niens ante analogum. aperiat librum. et inclinatus se ad benedic-
tionem. post primam lectionem. non dicat tu autem domine. sed postquam
perdidit. et aliorum plurimorum. surgant fratres. et uertant se ad
orientem. dicentes uersus altarem. qui in collectaneo habetur.
1. preciosa in conspectu domini. sacerdote ebdario in-
cipiente. qui dum dixerit gloria patri. prosternantur super
sedes superiores. aut incuruantur super genua. secundum tempus.
dicentes simul kyrieleyson. Iui autem qui sedent iuxta
ingressum hinc. et inde. prosternant se ad terram uersus orientem. In-
curui uero sunt. sicut illi qui sunt in sede abbatis. Ceteri autem in-
curuentur ex aduerso. Et quando sacerdos dixerit. Et uenos
inducas erigantur. donec sacerdos dicat dirige. et sic. et
tunc incuruentur. que incuruatio fiat equaliter omni
tempore. Lector uero ita se incuruet. aut prosternat ante ana-
logum. sicut illi qui sunt iuxta ingressum capituli. Deo autem
qui fecit celum et terram. resideant ita tamen ut prius abside-
at qui tenet capitulum. Qui dum resederit. non humiliet
se inuicem sicut prius. Postquam omnes resederit. incipiat
lector lectionem de regula. qua finita. dicat tu autem domine.
et accipiens tabulam legat breuiter. si ipso die legendum fue-
rit. Quod si subprior capitulum tenet. et qui legit. prior
ipsius sunt. si eum pronuntiauit. fratrem eum noiet. et sic.

se ipsū nominet. Et dū breue recitatur qui nomī suū
 intellexerit inclinet. Cui autē ebdā aliqua assēpta fu-
 erit. si intelligit se illā p̄ q̄libet inmodicā non
 posse cōplere. pot̄ tū mīam in p̄senti capitulo q̄rē. nam
 extra non debet. Quod tū si p̄ graui necessitate fieri cō-
 tigit. sequēti die ueniā petat in capitulo. et necessitatē
 intinet. Lecta itaq; tabula. p̄nūtiatur h̄ gmem fr̄m in
 Cōmemoratio omīū fr̄m. ⁊ soroz. ⁊ familiarū defūctoz.
 ordinis nr̄i. **D**eīn dicat qui tenet capitulū. requiescāt
 ī pace. ⁊ deo amē lector inclinet. ⁊ offerat librū albū. Ab-
 bas ū t̄ accipiat. ⁊ exponat. ⁊ alii innuat deferendū. Cui
 lector ostendat sententiā. quā exponē debet. ⁊ sic eat in locū
 suū. Vbi cū aduenit. nō inclinet ante sedē. s; p̄ quā resēdit.
 humiliet se sicut alii fecerūt. q̄n primo ḡsederūt. Quod
 si a sinistra p̄te ad dexterā. ⁊ a dextera ad sinistra trāsitur.
 t̄. cū uenit ante analogiū. humiliet se ad orientē. ⁊ tūc
 transeat ad locū suū. Et deo b̄ndicite ab illo qui tenet ca-
 pitulū. exponatur sententia s̄ in pasce. Quod si aliq̄s
 aduenit. ante quā benedicite dicatur. humiliet se ante
 sedē suā. Et cū resēdit. inclinet sicut faceret. si p̄me con-
 fessionis interesset. **S**i autē p̄ occurrit. dū assidens inclina-
 uerit. dicat benedicite submissā uoce. ita ut illi possit
 respondē d̄s. qui circa illū sedet. Exposita ū sent. nemo
 loqui p̄sumat. inueniam petat. don̄ ille qui capitulū tenet
 dicat. **L**oquamur de ordine m̄o. **P**t tūc si absoluentus ē
 defunctus. ad āmonitionē cantozū absoluantur. p̄ca si
 dies ultimus tricenariū cōmemorandus fuerit. cantoz
 cū ḡmemoret. Deniq; si aliqd̄ breue p̄ defūcto legēdū
 fuit. legatur a cantore. ip̄o tū iubente qui capit̄ tenet.

Quo p̄nuntiato dicat alkas requiescat in pace. Et deo Aoren
ab omnibus instituat qd' ei iusū fuerit p̄aia eius. Postea
uero petat ueniā qui in aliq̄ se reū nouit. Deū fiant cla
mationes. si fatiende sūt. Qui autē clamauit. non q̄rat
circuitōes in clamazione sua. s; apte dicat ille fecit hoc.
¶ qui clamat' fuit. moy ut audierit nomē suū. nō respō
des in sede sua petat ueniā. Tenenti capitulū eūq; int̄rogā
ti quid dicatis. respondeat p̄strat' mea culpa. & ad iusū illi'
erectus. si reus fuerit humiliter culpā suā confiteatur. & de
reliquo emēdationē p̄mittat. Si autē culpabilē se nō intel
ligit. qui eū clamauit. ipsā clamatiōnē non repetat. n̄ int̄
rogat'. Alius t̄n si nouit qd' culpabilis sit. potest illud dicē.
Et sciendū qd' qui clamatus fuit. nō fatiat clamatiōnē ip̄o
die sup̄ eū. qui se clamauit. Quādo autē aliq̄s surgit ī iudicio
clamatus ab alio. quotiens clamabitur in ip̄o iudicio. to
tius satisfaciat. Quā dū in terra iacuit. nemo loquat'.
Et postquā erectus fuit. dicatur de eo ip̄o iudicio. q.
dicendū ē ne cōpellatur surgē p̄quā reledit. n̄ aliqua ra
tionabilis cā in ip̄o capitulo contra eū p̄ea succeruit. Si
quis sp̄ote sua ī iudiciū uenit. sub una ueniā confiteat'
om̄s negligentias quas confessurus ē. Quod si ali' eū clama
do surgē cōpulerit. illo clamore p̄tractato. si de se ip̄o aliq̄
dicē uoluit. uerū ueniā petat. Porro si plēs īsimul fuit
in iudicio. qui p̄oi fuit iter ī medio. et pri' loquatur. Et
cū locutus fuit. statū iudicatur. & de iudicio dimittatur. n̄
forte alkas eū ibi remanē fecit. & quēlib; ex ip̄is cetis dimissis
ut mai' iudiciū sustineat. si maiorē quā ceti culpā hāt.
¶ Similit' iudicentur ceti singulariter. & singularit' dimit
tantur. n̄ eandē cām om̄s hānt. ut simul dimittantur.

Dimissi ū de iudicio p p stantes redeant ad sedes suas. Nemo ē
 ampli quā a tribus clamabitur n forte ab eo qui capitulum
 tenet. n n s mipo capitulo pēa aliqđ deliquerit. Nec p uno
 clamante quis plus quā unā ueniā petat licet plēs sup eo cul
 pas loquatur. n forte sicut exceptū ē. rursus in eodē capitulo
 aliqđ deliquerit. Nemo psumat loqui in ipo capitulo. n clamādo
 aliū. aut clamatus ab alio. T qn qđ aliqđ pdidit. pē abtē. n pōre
 n qsdā de seniorib; quib; abbas pēnsit. n forte uillus. T intirgat
 ab abtē. aut ipē aliqđ de ordine quesitur. Qđ si forte aliqđ uillu
 abtē. salutationē dōm p capitulo pēntauit. assurgēdo quēt ieli
 net p fūde. Ad salutationē Regis. epī. abtē. n aliarū quarū
 libet psonarū sublimū. sedendo inclinetur p fūde. Similit
 inclinet. qn abbas indiē eis aliquā cōmunē orationē facere. Si
 milit inclinet qđ uolūt pmouere. T degradare T ingradū
 suū restituere. seu qđ decuit ligare p penitentiā. T solue.
 n similit om̄s quib; uillit aliqđ face. Null' faciat clamati
 onē sup aliquē ex sola suspitōe. n ex eo qđ audierit. uel ui
 derit. T referri audierit. qn clamatio fca fuit de aliqđ. si in
 ipo iudicio ūberād' fuerit. caueat ille qui capitulū tenet. ne
 ab eo uerberetur. qui sup eū clamauit. Qui uerberand' pquā
 ab eo qui capitulū tenet. exiit uillus fuit. mox assideat in
 eodē loco. q stat. n exuēs cucullā. ponat eā sup genua sua.
 ante se. p capitulū si tunice exuat brachia sua. et totū corp
 usq; ad cingulū. n sic cōsistēs inclinato capite nichil dicat.
 n tū mea culpa. ego me emēdabo. q. crebrī repetat. S; ne
 q; ali' interī loquatur. n forte aliquis de pōtib; p eo humi
 liter intēdat. Qui aū eū uerberat. nō cessat auerberere
 usq; ad uisionē abtē. Qui dū quierūt. adiunet illū frēm
 Qui indur' n erectus. non moueat usq; dū abbas dicat. Itē

a

sessu. Et que inclinas. eat in locu suu. Hoc q̄q; sciendu e quod
ille qui inferioris grad e. no debet uerberare superiorem. i. Diacon
n̄ sacerdotē. s. equalis equalē. uel superior inferiorē. Hoc s̄ caue
atur. ne aliquis extra capitulu loquatur alicui. uel siget
de culpis. seu de secretis causis que in capitulo tractantur.
Quod si ep̄c. uel abbas monachoz seu clericoz regulariu. ut
s̄ rex aliqui capitulu intrauit. assurgentes ei om̄s. incli
nent cum an̄ eos transierit. Quod si societate querat.
Assurgentibus om̄ib; concedatur ei p̄ librū. Et respōso
amen. similiter abbas q̄rat ab eo p̄re beneficiu sui. Qui p̄
quā moratus fuit. quanti tenenti capitulu placuit. de
ducat eū ad hospitiū prior. uel cui uisserit abbas. an̄
quā conuenit egrediatur. n̄ abbas eū usq; ad finē capituli
retinē uoluit. Quod si monach⁹ uel cleric⁹. ut s̄ laic⁹ fuit
sedendo. concessa ei societate a quolibet fr̄e deducat. Si
quis ex quo fr̄es ingressi sūt capitulu in exierit. n̄ uisus
aut sanguinē de naribus fluēs. p̄ s̄ uomes. siue p̄ tabu
la ad legendū satisfacē debet. Si n̄ licentiā exeundi quis q̄rat.
n̄ coqu⁹. aut obediencialis fuit. aut necessitas nature cō
pulsit. p̄ cui abbas ante indixit. aut qui inuia dirigendus
fuit. Ita namq; cū necesse hūint. solēt p̄positio suo.
signo exeundi. licentiā querē. Tractatus itaq; que tractā
da sūt. surgentes om̄s uertant se ad orientē. s̄ sic qui
tenet capitulu dicat. adiutoriu n̄rm in n̄. d. s̄ respōso
ab omnibus qui fec̄ e. ut. inclinet ad orientē. s̄ exeant ōs.
n̄ aliquis remoretur cā confessionis. p̄ infirmitatis. Quā
dū tū aliquis confitetur. nullus ibi remaneat. n̄ qui
simili occupatur ope. Nā om̄i tēpe locis. n̄ n̄ tū ante
prandiu. s̄ s̄ inuallo. ante p̄mā. p̄hū ibi cōfiteri.

Nota qm̄ aliq̄s confitē n̄s ibi remaneat n̄ q̄ s̄ occupat⁹ ope.

37.
postquā ḡ resederūt. dicat ḡ bñdicite. ⁊ responsō dñs. sub
sequatur prior. Dñs sit nobiscū. Et respōdō amē confitea
tur breuiter culpas. p quib; ueniā petit. quibus dñs sta
tim subsequatur. De his ⁊ omnibus aliis peccatis meis
me reū confiteor. ⁊ ueniā deprecor. Tūc prior scā sup eū abso
lutōe. mūgat ei penitētiā. Deū pot eū confortare. uel
monē. ⁊ increpare. put uiderit ei expedire si uoluit. bre
uiter tñ. Si quis cā confessionis aliquē eorū qui confessio
nē audiūt. p signū misse detinuit. uel de missa euoca
uit. in capitulo utroq; stante breuiter confiteatur. *Quali*

Frs egressi de capitulo. *se hñt frs tēpe lēois.*
sedent ad lectiōnē. exceptis illis quib; pcuratoribus
officia. legē nō uacat. Que tñ postquā expleuerūt. rede
āt ad lēonē. Ad orationē ū ue possūt in eccliam nō solū
tūc. s; ⁊ omī tēpō lectiōnis. ⁊ ad omīa intēualla. ū nō se
deant. nec caputia in capitibus hñt. nec legant.
ut librū teneāt. ⁊ imiliter cū op' dei in ecclia celebra
tur. nec caputia in capitibus hñt. nec legant preter
illos. qui psalteriū nesciūt. ⁊ qui ad p'sent op' p'uide
legē aut cantare op' aliqđ habuerūt. Qui ū in claustrō
sederūt. religiose se hñt. singuli in singulis libris legē
tes. exceptis ill' qui in antiphonarū. ymnarū. gradū
libris cantauerūt. ⁊ ill' qui lēos suas p'uderūt. quos aut
cultet cantor. uel quilibet frat' ad hoc ydone' ab ipō
p'monitus. Neq; inquietēt se inuicē in q'stionib' fa
ctiōis. n̄ de p'ductis. ⁊ correptis acētib'. ⁊ de dōcē qua
legē ignorauit. ⁊ de p'ncipiū lēonū ad mīsam. ⁊ ad
collationē. ⁊ ad uigilias. cū necēe fuit. Que breuis
sime fiant. Si quis habuerit caputiū in capite.

legit. taliter ^{hac} ut possit ppendi si dormiat. qd si qd necesse ha-
bit dūte alicubi librū suū in armario reponat. aut si
in sede sua eū dimitte uolūt. faciat signū frī iuxta sedē
ti. ut illū custodiat. Quod signū ē post uespas face lic;
Porro si qd ab aliq librū in q leg. uel cantat. accipe uolūt.
necesse hīs meo uide. tradat ei aliū. & ille cui tradidit
in pace ei dimittat. Quē si ei acomodare nolūt. ille qui
petit in pace ferat. donec sup eo in capitulo. in pelama-
tionē faciat. Ita se hant dū sedēt. Dū ū ambulāt humili-
ter & discoopto capite incedāt. supplicātes inuicē obuiando.
Quod si albi obuiāunt. dūtant se in pte supplicantes ei.
Que supplicatio ubiq; fiat extra dormitorū. quoties ab-
bati. & sibi inuicē obuiāunt. In labore tū cū sibi obuiāt
nec s mutuo supplicāt. n bndicite dicūt. Et notādū quod
nulli supueniētū abbatū in claustrō inclinatur. n sicuti
monacho. n illi q sedē abbis tenet. & ppo albi. Nemo per
capitiū signū faciat. n quis uocet aliq. delonge p uocē. ul
p sonitū. Et notand qd omī tpr locis possūt frs esse in
nocturnalibus. Si qd aliq in frēm suū scandalizauit.
cū quo loqui nō solet. dicat poro & tūc si por uult uo-
cato illo rādū ante pedes eius pstrat iaceat. quousq;
ille placatus erigat eū. *q s officinas rēdi debeant frs.*

Nullus ingrediatur coquinā. excepto uel quando.
cantore & scriptorib; ad planandā tabulā. ad lique-
faciendū incaustū. ad exsiccandū pgamēnū. & sacsta.
& quolibet alio ad accēdēdū lumī in ecclia. & prunis
in thuribulo. & patellā iponedis & sale bndicendo. S;
nec isti intrare debēt. si in calefactorio ignē suffici-
entē inueniunt. Socul s & infirmario p suū officis

Illo 3 que coe uocauit ad poneda caldaria sup igne
ut deponeda . *De refectorio.*

Refectorio similiter nullus ingrediatur. excepto in
firmario. & cocis utriq; coque. albis scilicet & firm. p officio
ministri sui. & cu a refectorio ad se adiuuandu uocati
fiunt. & cetis omib; qui bibe indigunt. & seruitore ecclie
p salmo.

De calefactorio.

Calefactoriu possunt ingredi ad illa q sup dixim' fan
enda. ad subtalares unguendos. ad se minuendu. ad calefa
tiendu. qd honeste. & n nudis pedibus. p'sente aliquo fa
tiendu est. Notandu tu qd has tres sup'deas officinas
ingredi poterunt frs illi. qui sedm regula p annu circueunt
claustra monasterii . *De auditorio.*

Auditoria nuqua ingrediunt. qd si aliq op' habuerit
signo qrant. uel sonitu ad hostiu. & tunc si concessu fu
erit ingrediant. u' no loquant pl'es qua duo. simul
cu priore. tpr locis. n forte por. p aliqua necessitate
pl'es s' quocandos iudicauit. Copleto p quo igressi st.
cito exeant. n detineantur. *De dormitorio.*

Dormitoriu ingrediunt quotiens op' huius. In qd ing
redientes ponant capita in capitib; suis. Intimates
au domu necessaria. quatu possunt abscondat uult' in
caputis suis. & ita assideant manicis ante se pli
catis. & cuculla ad pedes demissa. Si quando u' sede
runt in scapularib; nichilomin' qutu potuerit se
ab anteriori pte coopiat. In dormitorio no sedeat
n qn se calciat & discalciat. & qn mutat tunicas
tuc in lectis suis. uel i suppedaneis. Exuentes. & in
duentes se honeste & caute fariat. ne nudi appa

reant. Quod non extra dormitoriu. s. ad lectu suu facere solet.
v qui extra iacent. similiter ad lectos suos. Cucullas v scapula
ria deponit scriptoribus. cellerariis v firmariis. v cocis utriusq;
coquine. abbas licentia dare pot. quib; v u ipi usi sunt. hoc
v prouideat. ut ad mmi qua poterit sine cuculla. v scapulari
sint. Na sine altero hor. v emge se cuiqua no licet. Nullus
in lecto ascendat rect. s. de sponda diuertat pedes. in ipm
lectu. Nec iaceant sup cortos. pter minutos v infirmos q
extra choru sut. quos possit os in elate mptical pone si
uoluerint. Nullus ibi excutiat induimta. v fatiat signa.
n forte cu abbe. uel priore. seu qn qs uocat aliu expte ab
batis uel poris.

De mixto.

S dies prandiu sunt. ad mixtu pcutiatur signu in ec
clia. tribus ictibus ante vi. Si au ieiunium totide post
sextam. Quo audito mese lector. v cocis ueniat in refec
toriu. Quod si alt defuit qui pntis e. n eu expectet. Si
ambo aderunt. qui inferioris grad e. dicat bndicite qui
maioris bndicat dicees. largitor omiu bonoz. b. c. v p. suoz
suoz. Post mixtu dicat quisq; sub silentio. Retribuere dig
nare. d. o. n. b. f. p. n. t. u. e. Similit fatiut adolescentel
qui ante tertia mixtu sumiut. Penultima mixtu sit quarta
pars libre panis. v tertia pars emine uini. Supro itaq;
mixto. si quid residuu fuerit. referat pane in archa. v ui
nu inual. Et sciendu quod a capite ieiunii usq; ad pas
ca. exceptis dñicis diebus. v in tribus diebus rogationu
v iuu tempoz. v uigiliis dñi. v scoz mixtu non sumit.

R Kalendis nouembris. quali se hant fr̄s i hyeme pnatas
usq; ad pasca. excepto a natiuitate dñi. dieb;
usq; ad octauas theophie. pnatas diebus ad uigilias

posternatur

posternantur fr̄s ad orationē. & ad dñe adiuuandū me si-
per formas. & ad kyrieli sicut ad cetās horas. Cetā cōplean-
tur sedm regulā. sicut sup̄ dixim⁹.

Post uigilias ū. uel post officō
defunctorū. si dicendū fuit. accēso lucē a seruitore ecclie
ante armariū. & in capitulo sedeant fr̄s in ip̄o capitulo.
& legant qui uoluunt. nec sedeant in angulis nisi legentes.
Qui taliter h̄ant caputia in capitibz. ut possit agnosci si
dormiāt. an non. Audito horologio. cant quo necesse h̄unt
ut dū signū pullaunt. om̄s ingredi choz parati sūt. Ser-
uitor ū ecclie p̄uide debet. ut p̄ om̄e illud spaciū lumen
ardeat ante armariū. Si aū abbas uoluit in clauistro lumē
ardere. dū fr̄s in ecclia noctibz op̄ dei agūt. liceat ei. Sa-
crista ū non dimittat signū. quousq; abbas fatiat soniū
ad fatiendā orationē. S; nec ad cetās horas. n̄ ad uigilias. &
ad p̄mā om̄i t̄p̄r. & ad t̄ciā ab idibz septēbris. usq; ad pas-
ca. q̄n̄ ieiunam⁹. & laboramus. Quicūq; aū ad orationes. que
ante regulares horas fuit nō affuerit. ueniā petat in capi-
tulo. excepto priore. ut alio. qui ḡm̄tū tenuit. & exceptis
cellerariis. & monacho hospitali. & cantore t̄p̄r l̄ois. & his
qui missas audiūt. Om̄s t̄n̄ interesse debent orationibz.
quibz pater n̄r. & credo dicitur. S; nec aliq̄s hoz excipit
ab illis orōibz. q̄ fuit ad utraq; uesp̄as in p̄cipuis festiuita-
tibus. Quod si forte p̄ matutinos. nōdū dies claruit. accē-
so lucē a sacrista fiat in t̄uallū. & fr̄s qui uoluerint. se-
deant in clauistro. & nō legāt. Apparente autē die. pulset
signū. & sc̄a oratione sup̄ formas. aut m̄ias. si tale t̄pus
fuit. signantes se inclinēt. & similiter fatiat om̄ibz hois
post sc̄am orationē. Dū sacerdos finierit. D̄s t̄ adiutorū.

ad gl'a pat' incūlūt sup formas. aut incuruent sicut tēpus
dictauit. ⁊ similit' ad om̄s horas diei faciūt. Deā itaq; prima
cantetur missa. ⁊ nullam pulsato signo ad terciā fratres in
trantes eccliam. asp̄gāt se aqua benedēa. ⁊ dimisso signo.
fiat oratio. sicut ad uigilias. Cantata terciā eāt ī capitu
lū sicut sup̄ dixim'. ⁊ similiter fiat diebus festis quib'
laboram'. Monacho ī hyeme tribus tunicis induto liceat
scapulare sup̄ induere. nō tū sine duab; cucullis. **De**

Finito capitulo. ⁊ p̄paratis fr̄ib; ad labore. **labore.**
pulsetur tabula a priore. ⁊ cōte ab alio. si p̄or uult. ip̄s
tū maiori utilitate occupatis forsitan. Ad cui' sonitū. con
ueniāt om̄s. exceptis infirmis. ⁊ uariis officiis deputatis. Ser
uitor tū infirmoz. nō apparatu infirmoz detentus fuit. ⁊ cā
tor. ⁊ sacrista. ⁊ hospitalis. ⁊ magist' nouitioꝝ sicut ⁊ alii
queniāt. nō aliq̄s hoz p̄ maiori forsitan occupatione abbas in
capitulo. tū absoluit. Prior si domi fuit. semper tabulam
pullet. ⁊ ordinet labore suū in auditorio. Si ū extra chorū
fuit sup̄or. ⁊ cui iunctū fuerit pullet tabulā. prior tū in
chilhomini' residēs ī auditorio ordinet labore suū. Cūe si
q̄s p̄ qualitate remanē uoluit. ostēdat ei causā suā. ⁊ quod
priori uisū fuit hoc faciat. Quod si concessit remanē. pui
deat ip̄e illo fr̄e ymonēte. quid facē debeat. p̄quā illud com
pleuit pro quo remāsit. Quod si aliqua graui necessitate ī
pediēte tabulā pullare ⁊ labore sicut dēō ē ordinare non
potit. subprior. uel cui iunctū fuit. id faciat. signo si po
test uniuersa ordinans. Quod signo nō potit uerbū faci
at om̄ino breuiatū. ⁊ de labore tū. Si ū abbas uel sup̄or.
aliquē retinere uoluit. qui retinetur signū faciat illiqui
tabulam pcutit. Si ante labore nō potuerit. post labore

innuat. Ferramenta et alia instrumenta ad labore necess
 saria diuidat por p[ro]p[ri]e uiderit expedire. Exeutes autē
 sequantur priorē. uel quē p[ro]p[ri]e uisit. Similit[er] post labore.
 Egressus ad labore. inu[er]t[ur] & finis pau[er]ationis et reditus
 a labore. sonitu cuiusq[ue] rei. pot[er]it significetur quā uoce. P[er]
 uideat aū abbas aliquē maturū frēm qui cōuentū sub
 sequatur cū ad labore ierit. uel inde redierit. perueniē
 tes autē ad labore. nō multiplicent int[er] se signa. n[isi] p[re]su
 mat loqui n[isi] forte de ipso labore breuiter & necessario.
 & silent[er] cū priorē scōrsū a fratrib[us]. S[ed] & prior raro loqua
 tur absente abbate. p[re]sente ū ob reuerentiā ipsius rariss
 sime. Notandū t[ame]n quia prior absente abbe. ibi confessio
 nes recipere poterit. si necesse fuerit. Subp[ro]p[ri]e ū s[ed] abbe &
 p[ro]p[ri]e absentib[us]. confessionē ibi recipere nō liceat. nisi de aliq[ua]
 p[ro]p[ri]a re. utpote de illusionē cōpni. & cū i[st]i quis aliquid
 deliquerit. & hoc t[ame]n breuiter & stando. Nam illis presenti
 bus nullom[od]o se intromittet. Nō repauescent. n[isi] digrediat[ur]
 alicubi. quacūq[ue] necessitate sine licentia. S[ed] si cōtigerit di
 gredi. expleta necessitate. citius ad labore reuertantur.
 Si lector uel cocus. uel rectorari[us] ibi fuerit. audito sig
 no ad mixtū. uel s[ed] antequā signū pulsetur. sedm q. lon
 gius a monasterio. uel p[ro]p[ri]e laborauit. querat a priorē
 licentiā eundi. quid s[ed] post mixtū facere debeat. inter
 rogent. Cū repauescent sedm qd[am] qualitas aeris. uel si
 tus loci p[er]miserit. circa p[ro]p[ri]e repauescent. Quādiu autē
 repauescent. inter se non significet. Et sciendū quod
 tempore laboris. nec legē. nec s[ed] librū ad labore de
 ferre cuiquā liceat. Nullus s[ed] sine cuculla. uel scapu
 lari. uel ibi. uel alibi loquat[ur]. uel significet. Audito

signo ad horā. intēmittāt op. s̄ si ibi horā cantaturi sunt.
Et qui ī ecclia fuerūt. citi cantēt. seruato tñ modamine
grauitatis. Similit̄ fiat qñ iūnt̄ in claustrō. uel infra ter-
minos laborat. Si p̄or signū non audierit. qui audit tam
tēpe secationis quā alio siḡet ei. Qui labore seruat. s̄ si sac̄-
tos nō sūt. orationes an̄ horā sēp̄ ip̄e terminet. Versiculos
s̄ ip̄e p̄ se dicat. aut alū inuigat. Si ū sacerdos fuit. absente
ebdario. s̄ horā incipiat. capitula. pater nost̄. s̄ collēas
aut ip̄e suppleat. aut alū inuigat. Prior tñ s̄ subp̄or. si
diacones sūt. pat̄ noster s̄ reseruet. s̄ si infra qui cātāt
horā. totū cōpleat. Cū conuēt̄ infra terminos laborauit.
forte hauriāt ligna. uel tale qd. q. s̄ dāpno reliqui pos-
sit. qñ audierit signū. qd̄ ante horā pullatur. dimittāt
ibi qd̄ hauriāt. s̄ festinet̄ ad horā uenire. Si infra audito-
riū. uel claustrū fuerit. qñ p̄ōm signū audierit. onera sua
ad destinātū locū hauriāt. s̄ sese ad horā p̄parare festinet̄.
At si quid portauerit. qd̄ sine dāpno relinqui n̄ possit. sic
panem uel uinū. uel ānonā. uel cetera huiusmodi aptū
locū querāt. s̄ ibi dimittāt. Si extra terminos labora-
uerit. s̄ ad horā in monasteriū occurrē non debuerit.
dicant ibi horā. s̄ postea onera resumāt. Reuertētes au-
tē de ip̄o labore. ponant instrumēta que detulerant.
ubi ad labore p̄parari solēt. aut priori reddāt. exceptis
forpicibus. sarcis. furcis. rastrib. s̄ faldillis. q̄ p̄ totū
tēpus tonsionis. sarculationis. secationis. uel messionis.
unusquisq; sua circa lectū suū custodire solet. Quod si
tūc hora op̄s dei in oratorio celebratur. festinet̄ se ad
opus dei preuenire. Si autē gloria primi psalmi dēa fu-
erit. nisi Kyriē. iam inceptū fuerit. omnes si fieri

potest in unū congregari. priorē p̄eunte. ueniāt ad gradū. prioribus ordinatis in medio. ubi absente albe priorē. uel subpore. custos laboris in medio sit. Et tūc petāt ueniā ante gradū. aut flexis genibus in terra. aut tantū manib⁹. sup cucullā in terra demissis. scdm tempus. Et inclinātes stent uersis uultibus ad altare. Ad kyrieleson p̄sternant sup genua. uel incuruentur scdm temp⁹ usq; ad finē hore. Qd si licentiā eundi i stalla hūint. inclinēt prius deferenti. ⁊ postea uersus altare. ⁊ sic p̄gant i stalla. satisfacentes sup articulos manūū. Hoc enī modo semp debent satisfacere i stalla. excepto illo qui pro grauiori culpa satisfaciit. Et notādū qd licentiā deferēs. non inclinēt ad altare. priusquā signū licentiē fecerit s; dextra manu extenta. atq; resupinata. ducat eā a sinistra sua. p̄ ante pectus suū i dexterā. et tūc s; mutuo inclinēt. deinde uersus altare. Qui i claustrō remanēt ex quo uent⁹ egressus ē foras laborare. quādū uentus foris ē inter se nō significant. Coci tñ. ⁊ qui refectionū faciūt. ⁊ qui libros emendāt i se. de sibi necessariis significare poterūt. Similiter ⁊ hi quibus ob aliqd s; inuictū officii significandi licentiā data fuit. ubi ⁊ cū quibus eis ordinabitur significare poterūt. **De refectione.**

Post horā prior pulset signū. uel cui inuixerit ipse. Qd si forte p̄ negligentia cibul nondū parat⁹ fuerit. non pulset donec parat⁹ sit. nec fr̄es abluāt manus. s; int̄m sedeant in lectione. donec signū pulsetur. Ad ⁊ ad om̄s refectiones similiter teneatur. Ablucis ḡ manib⁹. ⁊ det̄is. intrent refectionū. ⁊ uementes ante sedes suas. inclinēt se uersus p̄ncipalē m̄sā. Deinde erigant. ⁊ sic stēt. donec par ueniat. Si aū prior diu demoratus fuit. q. omnino cauē debet

sedeat interī qui uolūt. Cū ḡ prior uenerit. assurgant
ei. Qui prior inclinet se ante scē suā. ante quā pulset cā
panā. Que tādū pulsetur ad utraq; refectionē. ut miserē
mei totus psalm' dici possit. Et dū pulsatur qui ī loco suo
est. non diuertat alicubi. donec uersus p̄dicatur. Qua
dimissa dicat quentus benedicite. ⁊ deo uersu cū dixerit
gloria patri. incuruetur chorus contra chor. dicentes
gloria patri. Kyrie. ⁊ sub silentio pater n̄r. Cū autē sa
cerdos dixerit. et uenos. erigat se. ⁊ stans uersus principa
le mēsa dicat oremus benedic dñe. d. t. ⁊ c. facies unā
crucē. ⁊ sic compleat totā bñdcom. Qua cōpleta. erigant
se fr̄es. et ingrediantur mēsas. Porro cellerari. et coei. p̄
uideant. ut ambo pulmentaria. priusquā cāpana pul
setur. si sic tamē abbas uiderit expedire p̄ mēsas dispo
nant. Ex quo autē cāpana pulsatur. si quid adhuc de pul
mentis ferendū ē. nō deferatur. donec lector incipiat lege.
At si lectore incipiente legere. totū unū pulmētū ad
huc p̄ mēsas deferendū est. hoc feratur ordine. scilicet
ut due scutelle prius deferantur. una scilicet p̄on uel
atbi si affuerit. ⁊ post defunctis tres. deinde dextera p̄e
due. ⁊ due in sinistra. ⁊ sic due h̄c. ⁊ due inde. usq; ad ul
timū. Apposito itaq; cōmuni cibo. si cellerari uolūt su
paddere p̄ misericōdia illis de quib' indictū est ei ab abbate.
ipsemet deferat eis. ⁊ sicut uoluerit distribuatur. hoc idē
faciat. ⁊ minutis. Incepta ḡ lēcōe. fr̄es discopiat panes.
priorē tñ prius hoc faciente. Ex h̄c nullus exeat de re
fectorio. nullus ḡ incedat comedendo. Nullus ibi abluat
ciphū manu s; uniat qui uoluerit. Nullus tergat manū
uel mappulā. uel cultellū nisi prius terferit cū pane.

Qui uoluerit sal accipe. cū cultello accipiat. Qui bibit
 duabus manibus teneat typhū. Siquis uiderit alicui
 deesse qđ habere debeat. requirat a coco. uel a cellerario.
 Qui aliquid apponit. & cui apponitur. inuicē sibi inclinet.
 Cui autē prior aliquid miserit. pri' inclinet deferenti. de
 inde assurgens humiliet se uersus priorē. De cibo cōmuni
 nemo diuidat alicui. qđ si cui aliqd sup' additū fuerit.
 nisi p' infirmitate & minutione. ei datum fuerit a cello
 rario. tantū potest dare iuxta sedentē ad dexterā & ad
 sinistrā. Illi ū nulli dare debet. Si autē uni tantū de
 derit. ille potest dare iuxta se posito. s; ultra nō proce
 dat. Verūtānē hospes de potu suo gñali. alii nō det. n̄
 alius accipiat. Hanc legē pitantiarū. omnino teneat
 prior. sicut & ceteri. Si qđ de comedētib; uel de seruitōib;
 offendit aliquō modo. petat ueniā ante gradū. & fco soui
 tu a priorē cū cultello. surgat et inclinet. & redeat ī
 locū suū. Remotis scutellis. cocus colligat colearia. pri'
 a dextera pte. incipiēs a priorē. de hīc a sinistra īcipi
 ēs iuxta priorē. Cū prior finiri uolūt lectionē. lectori
 dicat. Tu autē. et responsio deo grās coopiat qđ sup' ē
 de pane. Inclinato lectore. pulset prior campanā. & mox
 surgentes. stēt ante mēsal. eo ordine. quo ante refecti
 onē steterūt dicentes uersū quē cantor incipiat. cāpa
 na dimissa. Quo dō. inclinet & exeāt cantātes oriserē
 mei d's. quem īcipiat cantor illis cū eo cātantibus qui
 stant in dextro choro in ecclesia. Sedm ū uersū dicat
 sinister chorus. & sic cantēt cetos alternatim. bini & bi
 ni euntes. unioribus s; p̄euntib;. ita tñ ut prior. uel q
 libet quentū tenēs. solus eos ī medio utriusq; chori se

quatuor. Si si abbas aliq̄s affuerit. e. ac prior cū socio. abbas
autē solus. Si duo abbēs affuerit. eant simul. Fratribus
itaq; intrantibus eccliam. qui prior clericor̄ chor̄ iura
uerit. si hoc quēuenter implere possit. pulset signū. In
gressientes uero chor̄. ordinentur sicut ad missas. uer
sit uultibus ad altare. usq; ad gl̄a patri. v. tūc p̄sternā
tur sup formas. uel si tale tempus fuerit. inclinet. v. p̄
resideat. sup misericordias. finitil gratiis. surgentes inclinet. v.
sic recedat tamē cū reuerentia. **De seruitorib;.**

Tunc pulsetur cāpana ad quocandos seruitores. q̄
congregati dicant uersū. uoce mediocri. Absente
abbē. v. priore. qui prior ē ordine iustionis. n̄ ibi sit aliq̄s
superioris gradus. cibū semp̄ b̄ndicat. Ab eo autē qui sup
or̄is gradus fuerit. v. equalis mēse lector. petat b̄ndēonem.
et ipse dicat lēonē. D̄s caritas ē. et qui m. i. c. i. d. m.
v. d. i. eo. ante refectionē. v. p̄ D̄s pacis. v. dilectōis. m. s.
ē. o. n. Quod si ipse lector superioris gradus fuerit. aliq̄s cleri
cor̄ ab eo petat benedēonē. v. dicat utraq; lēonē. Si ū
nullus clericus ibi fuerit. laicus petat benedēonem.
et ipse lector dicat lēonē. De pitantis. sicut supra
ordinauimus ita fiat. Si t̄n mea p̄te rectorū. nullus
p̄ter eū fuerit. licebit eū trāsire in aliā p̄te. v. dare cui
uoluit. Post refectionē deā lēonē. uersū dicat ibidē
uoce mediocri. aduigentes miserere mei. D̄s. uersit uul
tibus ad inuicē. nullo tēpe se ibidē p̄sternentes. siq; q;
finitil gratiis. lector mēse omni tempore post refectionē
seruitor̄. excepto qm̄ fr̄s i estate post prādū d̄r
muerit. notā tā diu pulset. ut unū pat̄ ūr p̄dici p̄sit.
Quo expleto non pulsentur uespe. v. ad necessaria ire. v.

lectiones preuide. si hora pmiserit possit. *De respis.*

Ad vespas incipit ebd. primā ant. sedam qui ante
om̄s stat. in altero choro. exceptis abbatibus. terciam
ille qui stat post ebdariū quartam ū qui ē sed̄s in altero
choro. Absente ū ebdario. quicūq; primam ant̄ incipit.
siue sit superior ebdario. siue inferior. si alius iuxta se inferi
supuenerit. terciā ant̄ ei incipiendā nominet. Similit̄
faciat qui sedam ant̄ incipit in alio choro. Qui aut̄ cātat
respōtorū. antequā illud recipiat inclinet. et post uersū
iterū inclinet. Quādo ū canitur r̄ de aliā historia. post
quā inceptū fuit. uertāt uultus ad inuicē. tā ille qui in
cipit. quā ceteri. hūmū sic incipiatur. ut ad laudes dixim̄.
si b̄nd̄o de uia regressis danda fuit ante om̄ memoratio
nes si affūnt datur. et stent fr̄s uersis uultibus ad alta
re. donec b̄nd̄o compleatur. Quod similit̄ ad om̄s horas
siue euntib; siue regredientibus fiat preter completoriū
q̄n sup̄ formal iacem. *Quom̄ se hānt fr̄s post resp̄.*

Post uespas sedentes in claustrō. omni *om̄i tēpe.*
tempore non alte legant. uel cantēt. non significēt.
nisi de mandato hospitiū. uel de petenda licentia bibē
di. aut quando quis ex parte abbis. uel prioris aliquē uo
cat. siue cū aliquis facit signū iuxta sedenti. ut librū
suū custodiat. nec uingantur simul. nec uestimēta
uirga excutiant. nisi tempore secationis. & messionis. q̄n
tempus lectionis ante sextā non habēt. *De bibere*

Sacrilla autē pulsante in ecclesia signū *p̄ resp̄.*
conueniant in Refectoriū ad bibendū. & inclinātes
ante sedes resideāt. p̄ore tū prī residente. A quo pul
sata campana. d̄o prius benedicite a quētū. dicat

benedictionē ebdarius. Qui ū postea occurrūt. ueniēs ante
gradū. querat licentiā bibendi. Qua pcepta. meliuet ibi
et eat ad sedē. non amplius meliās. Nec se admisceat his
qui i supiorib; sedib; sedēt. s; in sedib; q ante mēsa sūt assi
deat. s; ibi bibat. n forte ad caput alicui mēse sedē debeat.
Dem prior pcutiat cāpanā uno ictu. post quē nemo inq
diatur refectoriū. s; fco mēuallo. sequantur alii tres ictus.
ad q; surgentes. s; ante mēsas. uel ad capita mēsarū. meli
nantes exeāt. Qui ū huic biberi defuerit. in capitulo satis
faciat. exceptis cellariis. infirmariis. hospitali. portario.
his s; qui in suscipiēdis hospitib; occupantur. s; nullis q;
certis ex causis abbas hinc absolueudos iudicauit. Qui tū om̄s
cū cōpetent̄ adesse poterūt. non debēt deesse. Ad hos bibēs
sicut s; ad illos qui sūt in estate post nonā. si quis ante
ictū nōle aliquid deliquerit. ibi satisfaciāt. s; uero post. i
crastino Teapitulo. ueniā petat. *Quali se agat fr̄s i*

Accedentes ū ad collationē. meliuet. s; sic *estate.*
resideant. licet nondū signū pulsetur. frat̄ autē ibi
lecturus. ex quo uenerit. eat sessū ad analogū. s; apto
codice. usq; ad aduentū abbis. sub silentio si uoluerit
legat. s; abbas quando pedes lauantur. quāuis interi
in illa sede sedeat. legere tamē ibi non solet. Aduen
ente abbē. assurgāt om̄s. s; meliuet illi ante quos trāsierit.
Priori ū assurgāt tm̄. uel alii qui quētū tenuit. quo re
sidente resideat. tūc lector accepta benedcōe legat. huic
benedcōi intersit om̄s. exceptis pore. uel alio qui quētū
tenuit. cellerarius. s; refectorario. s; adiutor ib; ei. grā
giario. hospitali. s; agistro nouitioꝝ. seruitorib; ab
batis. s; his qui signum pulsant ad collationē. Interi

qui bibere defuit solus. et sine licentia in refectorio. etiā
 in scapulari potest bibere. **Abbas** autē si expedire iudicauit.
 prouideat maturū aliquē frēm. qui tēpore lectionis post prā
 diū ppe hostiū sedeat refectorii iugiter. ut si q̄s bibē. signū
 ei fatiat. & ille eat cū eo ad solatiū eius. Si forte ille defuerit
 q̄ tñ caue debet. sine signo aliq̄ eat bibere. qui necesse hūit.
In illis autē abbatibus. ubi talis frater nō fuit constitutus. ab
 aliquo de maturiorib; fratrib; signo licentiā petat. & sic intret
 & bibat. **Abbas** non q̄rat licentiā bibendi. & minuendi. nec por
 nisi ab abbē. s; nec subprior nisi ab abbē. uel priore. **Lectione**
q̄ finita. surgant om̄s. & stantes uersi ad orientē. dicat abbas.
 Adiutorū nr̄m ī n. d. & quēt̄ respondeat qui fec̄ ce. & terrā.
 Et inclinantes om̄s ingrediantur eccliam. Quod si q̄s ad
 collationē. non occurrit. ita ut antequā tu autē dicatur.
 sedeat cū incipietur ymn̄ cōpletoriū. eat ante gradū presbi
 terū. & uersus ad altare. ibi p̄maneat. de cetero se habēs sicut
 illi qui sūt in choro. usq; ad finē orationis post cōpletoriū.
 Si ū alicui de uia reuerso bñdēo datur. ille qui huiusmodi facit
 satisfactionē in partē ppe gradū diuertat. & data bñdēo.
 ibidē solitā orationē fatiat. **Quali se agat fr̄s post cōple**
to cōpletorio. cū sacerdos dixit. benedēo dei. o. **cauū.**
 signent se fr̄s. & dēo loquē. dicāt orationē. pater nōst̄
 & credo in deū. q̄ si reuerso de uia. bñdēo tanta fuit. si cō
 uentus sup formas prostratus fuerit. nequaquā surgat. s;
 nec sacerdos qui benedictionē dedit. Si ū sup misedas sedint
 erigant se. & stēt. uersi ad altare. dū dicitur bñdēo. Qua
 dicta. iterū residentes sup m̄as. solitā orationē fatiat. Ipse
 autē frater. quo loco benedōnem accepit. & orationē fatiat
 si tñ cū aliis in choro ad cōpletoriū fuerit. **Cōpleta autē oratiōe.**

exiens albas. aspergat singulos aqua benedicta post se ordinati eque
dientes. Qui mox caputia mittentes in capitibus. & nusquam
duerentes preter sacristam et eos qui ad iugulas remanent. pre-
sentis defuncti omnes ingrediantur dormitorio. Unde nullus ex-
cepto sacrista. cellerario. hospitali. custode infirmorum. & ad
faciendum mandatum exeat. Sine cuculla uero. tunica. caligis
iacere non debet. *It' q' h' se agat fr' i' estate s' viq' & usq; p' v' q'.*

A pascha usque ad octavam pentecostis. priuatis diebus cantatur ve-
nite exultem' ab uno fratre cum mutatur. & ab octava pentecostis.
usque ad kalendas nouembrii. alternati ab utroque choro. sicut dicitur
quod multiplicati sunt. quo tempore. scilicet ab octava pentecostis. usque ad
kalendas nouembrii. prosternuntur fratres super formas. ad orationem.
exceptis octauis sancte marie. Et tunc uero sicut superius diximus. secundum re-
gulam operantur. In interuallo uero post nocturnos. sedeant in claus-
tro qui uoluerint. lumine acceso a seruitore ecclesie. si necesse
fuerit. Post matutinos dicant laudes pro defunctis. Quibus deus.
& facto interuallo. sicut festis diebus. calcient se diurnalibus
& sumant cultellos. quod & faciant quoties calciant diurnales.
conuete. Deinde aspergat aqua. & facta oratione. secundum tempus. dicant pri-
mam. De hinc cantent in capitulum. post hunc in labore. usque ad primam
signum tercie. Quo audito presentent se qui missam cantaturi sunt.
Intim possunt ire ad confessionem in capitulo. possunt & orare. & legere.
Indutus ministris. cantetur tercia. Si uero aliquis ministrorum eb-
darii dormitorio fuerit. offerat ei implet. qui eo absente. implet de-
bet. post terciam cantet missam. post missam sedeant in claustris.
Quod si dies ieiunium fuerit. omnibus ordine predicto celebratis. post
sextam laicis fratribus presentibus. intrant dormitorium. pau-
sent in lectis suis. usque ad horam octauam. Et tunc sacrista. ad so-
nitum horologii excitat pulset campanam. sicut aliis diebus

fieri solet. Ad quā fratres excitati scapularibus indutis alluant
 qui uoluerint manus suas. Deinde tabula pullata, laborent
 usque ad primū signū hore none. Quod si dies quo ebdariū
 debeant mixtū sumere. sacrista in illo spatio. quā uiderit
 competere mixtū pulset. Refectione autē pacta. reliquū di
 ei pagāt. sicut priuatis diebus per hyemē. In iugilia uero pen
 tecoste. dormitionis spatium per sextā sacrista sic debet repe
 rare. ut sublequēs interuallū. officio quā nonā celebrandū
 est. sufficere possit. fratribus uero solito signo excitatis. statim
 ministri altaris. ad officium se preparēt. Interi autē quēnt
 uacet leō. et ministris indutis. pulsetur signū. Quod si
 dies ieiunij nō fuerit. per terciā cū hora fuerit ad percipien
 dū mixtū. pulsetur signū a sacrista. eo in quo diximus
 Post sextā cant in refectionū. post refectionē ad ecclesiam.
 pergentibus. nullus fiat obui. nec quādo post uersum exi
 erint. uel quādo post nonā in refectionū. uel quādo per
 cōpletorium in dormitorijū. seu et quā capitulū ingrediuntur.
 Exeuntibus omnibus de ecclesia. sequentibus priore eo ordine quo
 stant in choro. nullus se disiungat a quēntu. donec intrent
 dormitorijū. propter sacristā. et eos qui extra dormitorijū iacet.
 Unde nullus exeat sine licentia. excepto sacrista. cellerario.
 hospitali. solatio coei albis. custode infirmorum. subportario.
 uel portario. si tūc affuerit causa officij sui. Seruitores uero.
 post refectionē cantantes orationem mei dō. uersū ibidem.
 compleāt. nullo tēpe se prosternentes. Deinde intret dor
 mitorijū. Porro cellerari referat scutellas seruitorum. et quā
 ne post nonā a fratribus in refectione inueniant. moxque
 ut expedire fuerit. collocet se in dormitorio. sic et ceteri.
 tō uero signo ad surgēdū. coei festinent preparare aquā

in lauatorio. ad lauandū. & in refectorio ad potandū. Ceterū
allui manus. & parati. aut intret choꝝ. aut sedeāt in claus-
tro. dū signū pulsetur. *De bibere p^a nonam.*

Dicta nona cant in refectoriū. p̄cedentibus iunioribus.
eo ordine quo stant in choro. bini & bini incedentes. Pri-
or ū sequatur solus. & subprior. si prior defuerit. Qui ueni-
entes ante sedes inclinēt. & sic ingrediantur mēsal. stātes
donec prior assideat. Cocci ū preterite septimane. mox ut
ingressi fuerit. circūdumentes cyphos. aqua interi. impleāt
ipsos. & stēt uersi ad p̄cipalē mēsam. donec prior pulset
campanā. Quo pulsante ueniant ad gradū. Dimissa cāpa-
na. & dco benedicite. ebdarius det benediconē. Respōloq;
aoyen. ille qui prior est. ad dexterā prioris. offerat ei cyphū
qui uero ad sinistrā. offerat illi qui est in eadē pte. iuxta
priorē. Et qui uoluerit bibant de potu iusticie sue. Vbi
uero necesse fuerit. ut s̄ cocci presentis septimane cū
istis seruiāt. priores in medio ordinati. quib⁹ diximus
deferant. Juniores uero a iunioribus. ultimo loco posi-
tis incipiant. Qui interi dū fr̄es bibūt. parūper a mē-
sis semoti. habeant facies ad bibentes. Qui postquā bi-
berunt. si q̄s ministroꝝ bibere uoluerit. apponat sibi met
cyphū. quo alius ministrat. De hinc uenientes ante
priorē ad gradū inclinēt. Quo p̄ouiente uno ictu cā-
panā recedāt. non inclinantes ante sedes suas. et bi-
bant si uoluerit ad capita mēsal. & ante mēsal. Qui
postquā biberūt. reuertat prior cāpanā. tribus con-
tinuis ictib⁹. Et tūc surgentes. et iterū inclinantes
recedāt. Ministri autē recondāt cyphos. quibus aquā
portauerūt. ubi reponendi sūt. Mox uenientes in dor-

mutuū. si necesse habēt ire ad necessaria. eant antequā
 exuantur cucullis. q. & post labore observandū est. ne si
 eant ad necessaria. ante quā cucullis induant. Qui ordo
 temp. & ante. & post labore teneatur. Qui tū post cōpleto
 riū de mandato hospitiū redeūt. possūt ire ad necessa
 ria. ante quā resūmāt cucullas. Quib; pparatis ad labore
 pulsetur tabula. post vespas expleto officio defunctor.
 pulsato signo. sicut supius dixim. accedāt ad cenā. Quod
 si poma. vel herbe crude. vel aliud tale quid fratribus
 gūaliter distribuēdū est. potest cellerarius deferre p mē
 sal ante uersū. quando ei uacū fuerit. Si ū post uersū
 distribuūt. feratur a cocis. uel ab aliis eos adiuuantibus.

Deinde recolligentes scutellas. ponāt sup ministerium.

In tempore secationis. *De tempore secationis & messionis.*
 & messionis. sacerdos. & omister pparēt se statū p capitulū
 ad cantandā missā ad quā quēt tpi secationis potest int
 esse. & missas priuatas cantare dū illa cantatur. si albi. uel
 priori usū sūt. In uigiliis autē & festis xii. le. qui priuati
 cantare debēt. nō nisi post offerendā incipiat. Et missa cā
 tata inuentu. statū exeat ad labore. Tempe ū messionis.
 ad hāc missā. qn uentus non adē. adiuuare debēt minu
 ti. et infirmi. extra chor. & de infirmitate p omia scdm
 gradus suos. si necesse fuerit. Qua cantata ipsi ministri i
 simul aggregati. sequantur alios ad labore. Prior autē
 pvideat. quom sciāt. quo uentū sequi debeāt. & quis
 eos illuc ducat. Vtroq; ū tempe mane missa cantata. si
 pluit. licet monachis post terciam esse in teoe & missas
 priuatas celebrare. si tū albi. uel priori usū fuerit. Et
 sciendū q. in omnib; xii. teoib; sōtt. quib; laboram. et

uigiliis sc̄oz. conuentus nullā audire debet. Huius tēporib' solet
conuentus ad sextā usq; laborare. & ante primā si opus fue-
rit exire. & extra monasteriū prandere. et dormire si necesse
fuerit. cocus et lector mixtū sumere. Qui autē in abbacia
remanēt. et in refectorio comedūt. semp in ecclesia gratias re-
ferant. preter seruitores. **V**nicuiq; in die libra panis cō-
munit. & dimidia dari potest. ubi op' fuerit. & distri-
bui singulis prout tēpus & locus exegit. Hoc tēpe exceptis die-
bus. quibus uacant fr̄es lectioni. unū pulmentū habemus
ad prandiū. & alterā ad cenā si fieri potest. Lac si habuit cō-
uentus. siue coctū. siue crudū. p uno gn̄aliū pulmentozū
reputabitur. De melle autē nūquā. & nusquā fiat gn̄ale.
nisi id abbati uisū fuit. p pulmentoz penuria. & mellis
habundantia. Et uotandū qd hoc tēpe. qm unū pulmē-
tū datur in cena ad uisū abbatis. ebdomicari' coquine
cellerariū adiuuare potūt. et cū seruitoribus reficere. **V**
uero quatuor ebdarū coquine fuerit. u. p diē integrū
seruiant. & duo. unus similiter seruiat. Si longe sunt
ab oratorio. possūt si necesse fuerit laborare. post signū ad
uespas. seu ad quālibet horā pullatā. qd nūquā alio tēpe
fieri debet. **V**e sp̄s ibi cantatis. eant ad monasteriū. Qd
si necesse fuerit. poterit prior quosdā ibi relinquere. qui
tamē a cena seruitoz deesse non debēt. Qd tūc quidē raro.
s; alio tēpe nūquā fiat. Qui monachos suos ad grangia
dirigit. uideat omnimodis. quatin' illuc eundo. uel inde
redeundo. maximeq; ibi remorando. silentiū seruet. **V**ide-
ant s; ut pparatas habeant domos. ubi possit honeste. or-
dinate q; comedere. simul s; dormire. & singuli p singula
lecta. scdm regulam. Candelā ardeat. ubi dormiūt. caue-

ant etiam ne cu' conuersis & familia significant. Inter se etia' horis vel locis incompetentibus signa non faciant. Nullus politas metas absque licentia trahat, nec vagando & diuerticula quarendo incedat. Mensis eorum cui prior iusserit legat. Diuicis & festis diebus lectioni vacent. Nullus abbas conuictum monachorum aliquem ad gratiam mittat, nisi per fruges colligendis. Hoc et huic tempori congrua quia ubique equaliter obseruari non possunt. Vnaquaque ecclesia faciat secundum positionem locorum & dispositionem abbatis & prioris sui. In abbacia ^{cum} conuictus fuerit, si mane ad laborem festinare debuerit, ad arbitrium abbatis citius cantare licebit.

De rasuris.

Rasura rasura sit ante Natiuitatem Domini. Secunda de quindena in quindena, & sic fiat per circulum anni. Coci calefaciant aquam & deterrant in claustrum, pectines, forpices, filatorias, vel affilatorias, & rasoria, custos eorum acuat & parat, fratres tondeant quibus iussu fuerit, Tonli alterutrum radant, & in claustro propter infirmos, qui in infirmitario sunt. Rasura coronae fiat non exigua tonsura per delapsas aures. Nullus vero nisi inuitatus aliquem radere presumat, vel se velle facere signet. Nullus vero inuitatus audeat refutare. Signum autem radendi alter alteri non faciat nisi tabula pulsata.

De processione episcoporum

Ad suscipiendum Episcopum, euocent fratres in chorum capana. Tunc sumat aliquis aquam benedictam nutu cantoris, qui procedente sequitur abbas. Deinde conuentus & nouitij, bini & bini preuentibus sacerdotibus eo ordine qui in choro stant. Cunctisque egressis & stantibus ordinatim ante fores monasterij, portarum vel alio quolibet ad hoc idoneo ab abbate iussu interim eis obuium ducat eum. Quo appropinquante flectant omnes genua ante eum, quibus erectis porrigat abbas episcopo sparium osculans ei manum. Et incipiente cantore vel alio. Audi israel si vnus, vel Sint lubi vni si plures fuerint episcopi, introeat primum nouitij deinde ceteri, laicos monachos preuentibus, ita ut abbas eat posterior, manu tenens episcopum. Cum autem venerint in chorum episcopo incubente orationi, abbas veniat in locum suum, ceteris post eum sicut ad nullam ordinatis. Percitato vero Responsorio, abbas erigens Episcopum ducat ad caput, ubi cum

etis ordine residetibus accepta benedictione ab Ep̄o, legat lector cui
cātor innuerit. Quia finita dicto benedicite, osculet̄ abbas Ep̄m et co-
mites ei⁹, nisi p̄ ep̄o voluerit aliqd̄ dicere p̄ edificatione. Deinde sur-
gentes oib⁹ & inclinātes ad benedictionē ep̄i quā abbas debet require-
nisi ātea in oratorio dederit. R̄sō amen, egrediantur & deducat̄ ep̄o
ad hospiciū. **¶** Sciendū autē qd̄ ad nullū recipiendū vadit conuent⁹
nisi ad ep̄m, & Archiep̄m & sedis aplice legatos, & ad regē & Dnm Pa-
pā & p̄riuū abbate. Nulli horū oīum, nisi Dno Pape plusq̄ semel fit,
hoc p̄cellio. Conuēt⁹ nūq̄ fiat in forma p̄cellionis suscipiēdo reges
vel p̄latos, vel alias, qm̄ semp̄ crux cū lumine, thuribulo & aqua bne-
dicta p̄cedat.

De hospitib⁹ suscipiendis.

Hospites abbat⁹ p̄ntis loci siue p̄ori nutiandi sūt, si abbas defue-
rit. Quod si dum sederint ad collationē nutiand⁹ fuerit hospes
q̄cuq̄ tenuerit collationē illi nutiet, & ad ei⁹ nutū portari⁹ vni de fra-
trib⁹ ad hoc op⁹ ab abbate monasterij sibi designans signū faciat. Abbas
nūq̄ q̄libet in suo monasterio portario suo aliquos quos ad hoc ydoneos
p̄p̄erit designare debet. **¶** Si hospes supuenerit dū cōpletoriū cātat,
sup̄to libro & lumine in absconsa si op⁹ fuerit circa finē cōpletoriij
p̄no sit ad stallū abbatis & ei hospite nutiet. Ad cui⁹ nutū signum
sibi designatē faciat, qui portario secū accepto hospite recipiat. Alij⁹
vero horis cui signū factū fuerit hospite recipere, ducat secū aliū fr̄em
& sumat librū. Occurrētes vero hospitib⁹, deponāt caputia de capitis
si tūc supposita fuerint, & sic p̄strata sup̄ genua ducant ad orationē.
Ingressi v̄o ecclesia⁹ alijq̄at illos aq̄ benedicta, ille cui officij illud
inunctū fuerit. Postea faciāt orationē incuti⁹ vel p̄strati sicut tēp⁹
exigit. **¶** Sed si Ep̄us vel Abbas fuerit, q̄ eū suscipit, offerat ei sp̄c-
loriū osculādo manū, & ducto eo ad locū ubi orare debet, subtrahat se
paululū cū socio post ipsū oratē faciēs orationē sicut sup̄dictū est. Qua
cōpleta, signāt se, & exeat, dicatq̄ benedicite q̄ sententiā debet legere,
deinde flectāt semel genua corā oib⁹, & erecti osculent̄ eos, & postmodū
resideāt. Et lecta sententiā si expositione indiget hospes exponat̄ ei.
Deinde ducat̄ ad hospitij vel p̄sentet̄ hospitali. p̄r̄s autē redeant in
claustrū. **¶** Sciendū qd̄ nulli ad hospites suscipiēdos, si tēpesti-
ue redire nō poterūt, nec v̄sum omittent, nec collationē. Illi etiā non
omittent q̄ infirmos cōmunicāt, vel inungunt, siue cōfessiones eorū
audiunt cum in extremis agunt.

De dirigendis in via.

Null⁹ in via dirigat̄ nisi utilitate monasterij. Dirigend⁹ vero ad
laudes nisi quando statim subleq̄t̄ p̄ma & ad ceteras horas p̄ter ad

cōpletoriū, p̄uatis etiā dieb⁹ ad nocturnos p̄t accipere b̄ndictionē.
 quā acceptur⁹ p̄gens ad gradū, & circūuoluens se scdm̄ tēp⁹, vel se
 incuruet vel p̄sternat⁹. **C** Si cū Abbate fuerit exiens siue reuer-
 tens, ad b̄ndictionē seu orationē p̄ cōpletoriū, seu ad satisfac-
 tionē post gloriā p̄mi psalms, post abbate semp̄ se collocet. Qui si
 maiorē missā expectare nequerint, ad matutināle cōmunicare poterit.
 Quē si intra monasterij portā p̄mū horę canonice signū vel casp̄
 siue collationis p̄occupauerit, reuertat⁹. **C** Egre diens de mona-
 sterio, nō comedat ante portā monasterij, nec aliubi intra dimidiā
 leuā a monasterio. Transeūti autē & ea die nō regressuro liceat.
 Egre diens v̄ro siue etiā regrediens intra monasteriū meminisse sine
 licētia loquat⁹. Dicitur⁹ horas p̄ viā si dies p̄sternendi fuerit, in-
 terā orationi incubat. Dicens gloria patri, rursum genua flectat
 silentiū tenēs q̄osq̄ locat⁹ ceptā p̄sequat⁹ horā. **C** Tam die quā
 nocte dū nō eq̄tauerit stans horas si nō multū ḡuat⁹ dicat. **C** Qui
 v̄o ad gr̄ngias, vel ad cellaria, siue ad aliquā habitatiōē dom⁹ illi⁹
 de q̄ exist vadit, nisi se extra p̄noctaturū esse crediderit, b̄ndicti-
 onē nō accipiat. Similiter & qui inde redit, nisi extra p̄noctat⁹
 fuerit, siue in villa cōmēderit. **C** B̄ndictiones autē danōz sup̄
 egredientes & reuertentes, dicat⁹ eadē voce qua coll⁹ horę cano-
 nice dicta fuerint, p̄ter ad laudes & ad v̄s. **C** Et sciendū quod
 solis hospitiū accepta b̄ndictione egrediendū, licet cantare mil-
 lam antē euāḡlū missę cōuent⁹. Abbati q̄q̄z egressuro in via an-
 tiam in estate, aut reuertētē p̄ t̄tia usq̄ ad nonā in hyeme licet
 missā cātare, vel audire, in dieb⁹ ieiunioz & festis xij lectionū,
 & in septimana pasche & Pentecostes, & natiuitatis Dñi, & in p̄ci-
 piis defūctoꝝ officijs. **C** Et sciendū q̄ tā Abbtes quā mo-
 nachi sagū q̄ vulgo dicit⁹ stratuū seu deferre p̄nt & cervical.
Qui autē pro strato saccū portare voluerit, liceat ei, t̄atūm
 obseruet ne sint p̄tiola aut curiosa. Porro rediens domū, nisi eadē
 die qua exist, redierit, mox ad orationē eat, Ingressur⁹ oratoriū
 aq̄ b̄ndicta se aligat, orationē in choro si cōuentū ibidē nō inue-
 nerit p̄n⁹ vel p̄strat⁹ faciat scdm̄ tēp⁹. Quos si inuenit, nō tamē
 canonicā horam dicentē oret extra choꝝ. Nā ad horā regulare
 mox ut venerit intrare debet, vel lociand⁹ psallentib⁹ si ante gl̄ria

venerit, vel si post, ante gradū satisfactorū nisi iā Kyriel. dici inue-
nerit, Si ostiū oratorij obleratū inuenerit ibidē orat. Si intra curiam
monasterij fuerit, dū lignū pullat in ecclesia ad refectiōē vltū p̄det
si nō occurrerit. Si mēse cāpanā pullari inuenerit, diuertat in refectoriū,
ut cū alijs vltū incipiat, Et si iā inceptū inuenerit oratū vadat. Post
orationē facto intervallo ligno coco vel cellerario, aut intare debeat,
si atriū intret, & vltū dicat sub silentio, itā & inclināō sicut in cōuentu
fieri solet. Bndictionē dicat, nec tamē signū crucis faciat, Hoc autē
ut ad vtrūq; p̄cedū, ita ad vtrūq; coenā eq̄ sep̄ custodiat, excepto
qđ ad seruitoz refectiōē intrandi lignū non faciat. Quod si ad re-
fectiōē ipoz seruitoz tardi⁹ inuenerit, nō eū expectent, nec eis
discedētib⁹ ipse se moueat. Similiter p̄ter cōuentū si ad hiberes ue-
nerit vel p̄ter lignū collationis, non se moueat, sic tamen ut col-
lationē ante finē veniat, Qđ si ad lignū collationis vel ad ipsam
collationē venerit, statim se cōuentū iūgat, cū eis cōpleat, & post
cōpletoriū cōmedat, Si ad cōpletoriū venerit similiter faciat,
Si post cōpletoriū, similiter cōmedat & sic sibi in caplo p̄plicat. Qđ
verō de refectiōe dixim⁹, etiā ipsi teneāt q̄ ea die redeūt, qua
egressi sūt. Qđ tamē sollicite p̄uideāt ut ante p̄mā sep̄ veniat re-
fectiōē. **¶** Et sciendū qđ in quocūq; abbatiaz n̄ij Ordinis mo-
nach⁹ vel cōuel⁹ n̄ij ordinis venerit p̄ oīa sicut in suo mōsterio
ordinē suū tenebit. In ecclesia tamē psalmū aut anam nō im-
ponat, lectionē vel R̄m nō dicat, nec quicquā de officio sacerdotis
ebdomadarij seu ebdomadarij. Imitatorijs quib⁹q; abbas iubeat, Qđ
si poratū vel alia obedientiā habuerit, pro obedientia sua nihil
faciet, Prior tamen post porē illi⁹ loq; p̄mū locū tenebit.

De vomētib⁹ & sanguinē fluētib⁹ &

Sacerdoti ad millā sanguis de narib⁹ fluxerit, afferat ei aqua
in p̄sbiteriū a seruatorib⁹ ad sanguinē recipiendū & ad se lauandū.
Qđ si ministris stigerit extra choz similiter p̄uat ei⁹. Alias autē
q̄tiens alicuj⁹ h⁹ vel etiā vomit⁹ stigerit, s̄z cui hoc op⁹ iniūctū
est seq̄tur eū cūte, & si nox fuerit cū lumine assistat ei & seruiat,
donec ablut⁹ in choz reuertat⁹. Qđ si venite exultem⁹ Dño, vel
p̄mō psalm⁹ alteri⁹ hor⁹ tūc in ecclesia canit⁹, ad gloriā reuertat⁹
in choz. Qua dicta citi⁹ ad eū redeat, ille verō si ad gloriā non
fuerit, & in cōuentu hoc ei stigerit, nō satisfaciens eat in stal-

lum suū. Quod si extra dūctū ei stigerit, nō q̄e ad ḡdum
satisfaciat, sed venies p̄ mediū choꝝ ante abbate factō ligno ne-
cessitatis suę in stallum suū redeat. ¶ Quod si in refectorio co-
tigit, seruator ei nō inde exeat, sed coco vel cellerario ut eū adinuēt
significet, Ille vō si anq̄m conuēt⁹ ad mēlas redierit, q̄d cōmellu-
r⁹ erat comedat, quē nō conuēt⁹ expectet, nec ipse si surrexerit
p̄ter hoc comedere desinat, Qd si p̄qm suēt⁹ exierit reuertit⁹
nō seruatores expectet, sed statim comedat, & dicto vsu sub silē-
tio discedat, ¶ Si cōtigerit ut aliquē vomētē aut sanguinē
fluētē seruator eoz nō viderit, significet ei quēq̄ viderit.

De minutione,

H fratres in tēpore mellionis, & in aduētū, & in xl^{ta}
& per tres p̄mos dies natalis dñi, pasche, pentecostes,
& quādo scda vel t̄tia die p̄cipuū ieiunium euenerit minui nō
debet, Similiter q̄ extra choꝝ pro infirmitate est, donec choꝝ
intrauit, Eudodarij q̄q̄ missē, aut coque vel lectionis mēlę nō
se minuūt, nisi p̄ graui infirmitate m̄iam in caplo petētib⁹ cō-
cellū fuerit, Reuert⁹ vō de via eadē die nō se minuūt nisi cōsilio
abbatis. ¶ Et notādū q̄a q̄ter in āno minui possūt fratres,
& si fieri conueniēt⁹ p̄t hys minuūt⁹ mēlib⁹. Februario, Aprilij,
Septēbrj. Quarta vō minutio, circa festū S̄ Johānis baptiste
fiat. Cū autē pars conuēt⁹ minui debuerit, dicat prior in
caplo. Illi q̄ sedēs ad illā vel ad illā tabulā minuātur.
Caucābur, ne scda, vel t̄tia seu etiā 4ta die xij lectionū veniat
dies. Exit tamē in abbatis arbitrio p̄ter hoc nō dimittere q̄n
illi de q̄b⁹ iudicauerit minuātur. Obseruet tamē q̄d hi minu-
ant⁹, sine q̄b⁹ possint v̄gilie spētentes celebrari. Si tēp⁹ p̄adij
fuerit, intra t̄tia & sextā sc̄z post euāgelium, vel ante si necesse
fuerit, Si dies ieiunij int̄ sextā & 9ta, in utroq̄ etiā tēpore post
nonā si necessitas exegerit. Accessō igne in calefactorio ab eo cui
p̄ior iusserit, p̄aret se ad minuendū. Interim veniat minutor
iustū p̄oris. Qui minuti fuerint p̄gāt p̄gustare in refectoriū
si voluerit, & spatium habuerit, Et hinc dñi tēpore lectionis vel
laboris p̄t minui⁹ aut iacere in lecto suo, aut sedere in claustro

et in caplo donec ingrediat^r choz. Similiter du extra
choz fuerit no legat nec catet, **C** Et notadu qd minuti
q extra choz fut, priuitas venias no petut in ecclesia do
nec choz intrauerint, excepta oratione **Xl^{ma}**. Plinuti au
te in estate quado uent^r ieiunat p euaglm medant,
Similiter in hyeme festis qb⁹ uet^r vacat lectioni, Clau
stru no egrediat^r, nec aliud qd faciat aliquis de obedientia
sua, nisi prior, aut sacrista vel cellerari⁹ vel magister no
uitioz. Sed si coc⁹ fuerit prior de coquina suggerat, Si o
bedientia habuerit solatiu ei⁹ vice ei⁹ suppleat, Qd si
cature, aut in ecclesia, aut extra ecclesia legere, aut man
datu pauperu, vel aliud qd facere debeat, significet de co
aliciu, et ille faciat quadiu extra choz fuerit. **C** Hebdo
madariu tamen Inuitatorij de officio suo nullu signu fa
cere oportebit, neq; hebdomadario missa de suo, nisi de missa
tatu. **C** De cetero minuti qudiu extra choz fuerit, et
quado lectioni vacat, die tertia tempore laboris no significet
nisi de confessione de missa auscultada, vel etia de bibere.
Ad horas ingrediat^r ecclesia assidens statim, ut uenerit in
pimo ingressu, et post oratione signet se sedens. Deinde no
posternat se nec inclinet ad gloria, nec stet nisi ad **Ma^g**, et
ad **Te Deu** laudam⁹ Ad **Euaglm** ad **Bⁿedict⁹**. **C** Ad p
uatas tm missas si necesse fuerit ut rogat⁹ adiuuare, et ad
hoc in alia parte p ante choz tnsire, Ad missas etia gmu
nes qdo uet^r dixerit, ut adiuuare. **C** Post hora uero an
alios egrediat^r. P^{ri}ma et t^{er}cia die absente uentu si necesse
fuerit choz ingrediat^r et sedeat ad psalmos tm. De cetero
sicut san⁹ ibide se habeat, Hoc etia infirm⁹ de infir
mitorio, et qui extra choz est tempore lectionis et met
sionis faciat, excepto qd nec anam incipiat, nec ps
iponat, nec offm hebdomadarij missa vel Inuitat⁹ agat,
si adsit ali⁹ q hoc faciat, vel possit et debeat. In refecto
rio uero sicut ceteri se agat, Plinuti de cibo suo nihil
distribuat. **C** Nam in hyeme p^{ri}ma die dabit^r ei dimidia
libra panis albi, p^{ter} immun⁹ pan⁹ cum una pitatia. Si
aut⁹ d^{omi}nica fuerit, det^r ei sicut in estate. **C** In t^{er}cia et

tertia die ad mixtū p̄ t̄tia dabit̄ ei vna pitātia
 cū integra libra albi panis & pane cōmunj, Ad scd̄am
 vero refectionē dabit̄ ei pulmenta imunia, ¶ In
 t̄ autē die tā hyeme quā estate, vna cū pulmentis
 det̄ ei pitātia, In estate vero p̄ tres dies dabit̄ ei ad
 pr̄diū pulmēta imunia, & libra panis cū vna pitātia,
 Ad cenā vero p̄ tres dies qualiscunq; dabit̄ ei pitātia.
 Cui panē incidere & alia ministrare seruitor, vel q̄ iux
 ta eū sedet p̄t si necesse fuerit, & hoc tātū p̄ma die post
 refectionē vō p̄gat cū ceteris ad ecclesiā & diuertens
 sicut dixim⁹ in p̄mo mēbro stet donec cōuent⁹ ingrediat̄
 choꝝ & tūc residens p̄soluat qd̄ restat de gr̄aꝝ actione.
 Quod si in ecclesia vni⁹ altaris tātū fuerit, & nūc & ad
 horas dieꝝ diuertat ad caplm. ¶ Si estas fuerit p̄ nonas
 p̄cedat fr̄s eūtes in refectoriū, ad biberes, & intrāte pore
 stet donec ille resideat. post collationē vō intrātib⁹ fr̄ib⁹
 in choꝝ in loco solito diuertēs statim sedeat, & signās
 se & aspyēs aq̄ benedicta, reuertat̄ ad lectū vel ad o
 ratoriū si voluerit, ante alios tamē ingrediat̄ dormi
 toriū. Pulsato vō signo ad vigilias ingrediens eccle
 siā resideat, Et facta oratione signās se eat in infir
 mitoriū siue in caplm cātare vigilias, prout ordina
 tū ei fuerit, In hys vigilijs possūt breuiores lectiones
 q̄m in cōuentu fieri, & sub vna b̄nedictione tres si tres
 tantū dicendē sūt, vel inij⁹ in xij lectionib⁹ legi. Qui p̄or
 sacerdotū ordinis quersionis ibi fuerit totū offm si p̄lere
 p̄t p̄leat, excepto qd̄ ad ministeriū abbat̄is v̄l prioris at
 tinet, si q̄s hoꝝ affuerit lectionis tm̄ alij si affuerit qui
 legere possit ei iniūgat. Totū offm si p̄lere nō poterit
 p̄leat cui iniūxerit, Absentib⁹ sacerdotib⁹ alioꝝ gradu
 ū clericis idē inter se obseruet. ¶ Et sciendū qd̄ offm defū
 ctoꝝ & aliud qd̄ hic cātari nō p̄mittit̄ nisi sint p̄cipna

officia defūctorū. Si vō sol⁹ siue in caplo siue in refe-
ctorio siue in infirmitorio fuerit, si fieri p̄t solatiū qd̄ eū
adinuare ad offm̄ cōplendū possit p̄uideat. Quo p̄pleto eat
dormitū. Nā ceteras horas diei nō extra cātare sed int⁹
ex integro auscultare debent. ¶ Ad p̄mā minūtū reuer-
tāt̄ in ecclsiā, dieb⁹ vero festis dū signū pullat̄ caply-
ingrediāt̄ Caplm̄ sicut ⁊ ceteri. Alijs vō dieb⁹ intret̄ p̄ retro
chor⁹ inter sedē abbātis ⁊ prioris, ordinātos se ordine suo, vbi vō
nō petat veniā nisi clamat⁹. Si dies ieiunij fuerit, sedō
die ⁊ t̄tio accipiat̄ p̄ t̄tia mixtū in refectorio. Tertio die
ingrediūt̄ chor⁹ oib⁹ dieb⁹ ad p̄mā tā estate qm̄ hyeme. Ipsa
die possūt sedere in choro duos p̄mos psalmos ad oēs horas.
Ad vō tunc ⁊ ad p̄mā nō sedeat̄ qm̄odo iuēt⁹. Tempore etiā
laboris in clauitro cātare aut legere, nec nō in oratorio
ad orationē ire. Tempore etiā laboris ⁊ lectionis calci-
at⁹ ⁊ sup̄ coccos in lecto q̄lescere, quod t̄p̄ facere possūt
nisi qm̄ iuēt⁹ in dormitorio dormierit. ¶ Tertia nocte
remanebit̄ a vigilijs nisi p̄cipuū festū fuerit, scilicet qm̄
fit sermo in caplo. Quarta autē die sicut ceteri ad la-
borē se p̄paret̄, quib⁹ tamē p̄or pro minutione sua ali-
quē minorē laborē debet iniungere, vel laborē ōnino re-
mittere.

De Infirmis extra choro.

Quotiens aliquis de choro exierit pro infirmitate, in suble-
q̄nti caplo petat̄ n̄ veniā etiā si iuss⁹ fuerit remanere
⁊ dicat causā exit⁹ sui. ¶ Si septimanari⁹ fuerit co-
q̄ne, d̄nico die b̄ndictionē cū socio suo accipiat. Ad horas
p̄natis dieb⁹ sicut ceteri p̄sternat⁹. In chor⁹ redeat̄ ad quili-
bet horā noctis v̄l diei si voluerit siue etiā ad missā. Cete-
ra vō p̄ oīa sicut minut⁹ dū extra chor⁹ est, agat. ¶
¶ Si aliquis talē ⁊ tā aptā infirmitatē habuerit, vt vi-
deri ⁊ intelligi n̄ euidenter possit, qd̄ nec iuentū tenere
nec in infirmitorio p̄ficere valeat, ei⁹ infirmitas in caplo
manifestet⁹ ⁊ ex hinc sit in ecclā vbi ⁊ qm̄odo abbas p̄ui-
derit, cātet ⁊ legat, ⁊ operet̄ p̄ut infirmitas p̄miserit, ⁊
abbas

abbas instituerit, **C**eterū q' certā nō habuerit in-
firmitatē, si post unū aut duos dies nō ualuerit, pro
arbitrio abbatis ingrediatur infirmitoriū, **E**t sciendū qd q'
de via redierit si corā oīb' eiciat' in caplo veniā petere nō
debet. Qui autē de via veniūt unde b'nedictionē accipere
nō debēt, veniā petant.

De infirmis q' sūt in infirmitorio.

Infirmi de infirmitorio possūt loq' cū infirmario sed nō
nisi in certo loco determinato & hoc silēter & tm de necessa-
rijs. In quē locū q' ingredi voluerit, signo ab infirmario
licētia postulata & accepta ingrediatur. Vbi qm̄diu un'
aliq's cū infirmario fuerit, ali' ingrediendj nō habeat
licentiā. **C**ui autē ita infirm' fuerit ut stinue iace-
at aut subita infirmitate g'uat' utpote febrīū aut alia
gravi infirmate lecto iacere cōpellit' interim ibi cū infir-
mario loquj, & infirmari' cū eo si op' fuerit, poterit, & hē
silēter. At ubi meliorat' fuerit huc atq; illuc deambulare
poterit. solētū more solito teneat, nisi alicui forte magna
adhuc debilitate detento, abbas loq' ad lectū apli' indica-
uerit expedire. **C** Ad mēta' nō loq't, neq; ex q' signū horē
canonice dimissū fuerit, donec ipsū op' p'ficiat', neq; eos
q' p' se nequnt de lecto surgere. Vigilijs sicut sup' dixim'
cū in ecclesia incipiūt in infirmitorio cātent. De hinc qui
voluerit eāt in ecclesia ad horas, Ad missā q'tidie nisi mul-
tū g'uet'. Notandū v'ro q' illi quos grauat, neq; in eccle-
sia, neq; in infirmitorio, siue ad horas siue ad missā nisi ad
agn' dei genua flectāt. Ad b'nedictionē v'o nouitij in or-
dine suo in choro sint, & sedeāt q' voluerit. Qui imunicare
voluerit, extra choz pacē accipiat, ab aliq' de uentū cō-
municato. Qui si forte defuerit, illi q' hospiti' dare pacē
debet, infirmis p'mū deferat, & sic ad imunionē ordine suo

accedat, & hoc tantu ad missa matutinale. Ad missa na
auxilientur nec seruiat nisi tēpore secationis & messionis,
Non licet ingredi ecclesia, nisi qnd in ea opus dei celebrat, nec
in claustro demorari, nec cu monachis q multu tenet signi-
ficare, sed quantu pnt ne ab ipsis vel ab alijs hoib' videantur
obseruet, Si qd' tale habet infirmitate q nec cu multu de-
bilitet, nec comedendi turbet appetitu, utpote inflatura vel in-
cisio mēbroz aut aliqd huiusmodi, hic talis sup culeitra iace-
at, nec ieiunia suctudinaria soluat, nec cibos refectionis mutet,
No apparete qd habens infirmitate, nec legat nec operetur,
Nam cuius euidentis infirmitas fuerit, legat & operetur no ad tu-
um tm arbitriu, sed hois qb' ei constituitur, Qd si qd talis fu-
erit q' ceteros inquietare, aut de ista infirmoz institutione mur-
murare, aut in aliq' trasgredi psumat, corripiat, Qd si sepe
corrupt' no emendauerit, si ita videt' abbat' iudicet' ei' puerli-
tas in caplo ubi vocat' cora' dnib' arguat, Qd si nec sic cor-
rexit, si ei' pmittit infirmitas, regulari etia' discipline sub-
iaceat. Nec redeat in uentur nisi p' indicauerit abbat', Qui
accepta licētia q' voluerint hora choz ingrediāt ieiuni tamē
nisi in via dirigedi sint, Qd si abbas hospes nri ordinis in
infirmatorio fuerit, ul' cu duob' vel cu singulis loqui poterit,
exceptis seruatorib' q' ei deputat', Abbas vero qcumq' in infir-
matorio fuerit, p'q' tm ualuerit ut ia' no decubat lectulo,
sed egrediat' & ingrediat' a gloria pmi psalmi regularis &
pletorii monachoz regula' debet obseruare silentij. Si autē tā
gu' infirmitate tenet, liceat ei scdm necessitate' sua' agere,
seruata tamē in oib' honestate & q'uitate. Qd si epus
nri ordinis infirmatorio fuerit, cu eo p' pletoriu loqui po-
terit.

Quo ordine inungatur infirmus.

Ad inungendu infirmu pulset' signu' tadin donec unu' p' nri
possit dici, & facto paruo intervallo, itez pulset' signu' eade' mo-
ra, & tunc abbas induit' alba stola & manipulo yga' sumens
pastoralē, Qui si defuerit, aut cātor faciat faciat, aut cui
innuerit, Quo induto & signo iteru' semel pullato, veniat

Duct'

uentur in choro, & sic incipientes psalmu Beati q' intelligit,
 Deinde. *Judica me deus & discerne* & post *Voce mea*, unicuique
 psalmo adiungentes gla' p'tri p'cedunt eo ordine q' stat in choro, sa-
 cerdotib' sequentib' abbate post cruce & luce in abscola & aqua b'ni-
 dicta, Si necesse fuerit psalm' ultim' repetat. **¶** Sacrista vero
 p'p'is in ordine suo, ferat oleu & stupos ad t'gendu' unctura, p'p'ius
 dicit p' ista l'ctura unctioe stuppe mutet. Quos postea in piscina
 ad hoc deputata' b'uat. Cu' aut' p'uenierint ad infirmu' finitis
 psalmis q' unctiois agat officiu' dicat, *Pax huic domui*, & *me*
 & *uideat*. Amen, & statim sacerdos subleget. *Dns' vobiscu'* & dicat
 hac oratione. *D'p'p'is sepi' de' q' p' b. Jacobu'p* Qua finita & r'ns'o
 amen, dicat infirm' suu' confiteor. Vel si illud dicere nescierit, ut
 no' querit, t'ndens p'ctiq' suu' dicat *mea culpa*. de oib' p'ctis meis
 p'cor vos orate p' me. & dicat ei ab o'p' *uictu*. *Miserereat' tui* & post
 Abbas si affuerit dicat hac absolutione *Dns' nr' Jhs'us p'*. Si aut' e'
 Abbas defuerit, dicat ipse q' enungit, *Indulgentia' & remission'e*
 Quo dicto q' vnixerit offerat ei cruce ad osculandu'. Quo facto
 & cruce redita, dicat p' ista l'ctura unctioe, *re. & in unctiois*
 impleat offm, & inuncto infirmo dicat *uict' psalmu'*. *Dns' c'p'*
aita mea. Deinde pater nr' & p'ces ut in collatario scripte sunt,
 & p'ltca orationes. *Or'm' dnm' nr'm*. *Seda' p'p'icet' dnm'*. *Tertia*
da' uenia' d'nc. *Quarta' b'nedicat te ds*. *5^a Benedicat*. *6^a Be-*
nedicat. *6^b expletiv' o'is' exeat*, Quo si statim imunicare
 debuerit, cat cu' ministro ad ex'cl'ia, q' eu' p'uxit aut ali'
 pro eo si necesse fuerit, & ablutis manib' in piscina deferat
 facta' comunion'e cu' calice offertorio coopto p'ente cruce,
 lumine aq' b'nedicta. Ali' aut' inter lum'e & aqua' deferat
 a'nulla' vinaria' ad sp'rgendos digitos in calice. Cu' aut' e'
 ad infirmu' venerit, q' fert aqua' asp'gat in eu'. Sacerdos
 vero dicat ei, *Ecce fr' corp' d'ni nr'i Jelu' Christi*, q'd tibi dete-
 rim'. *Credis hoc esse illud*, in q' est sal' vita & resurrectio n'ra,
 Quo resp'ndente *Credo*, moneat eu' dicere *Confiteor* si monach'
 est, Quo dicto sacerdos cu' his q' adu'nt dicat, *Miserereat' tui*
 & postea sol' subiungat, *Indulgentia'*, Deinde imunicet eu'
 dices, *Corp' d'ni nr'i Jhs'us Christi* p'leruet te in vita' eterna',
 Si uicel' est vl' monach' q' no' intelligit litteras idem

romane ille exponat sacerdos. Et uersus romane se confite
at peccate cogitatione locutione & opere, Similiter mona-
chus romane confiteatur si nescit suum confiteor. Idem quoque fiat quod tenens
gravi necessitate quod teneat. Quod enim infirmus de fide sua in-
rogari precipit non de omnibus infirmis, sed tamen de inuictis & de hiis
quod in extremis uidetur agere intelligit. Similiter etiam alius
vicibus quando comunicat infirmi monachi & uersi, non permittat sa-
cerdos aliquam euenire negligentiam, sed de hiis quod ad hoc necessaria
sunt loquitur. Quo comunicato discedat, **Quomodo agat circa defunctum**

Cum aliquis mortui penitus peruenierit, ponat ad tram-
sup sagum, supposito primo cinere in modum crucis, & aliquam
mitta vel aliquo straminis, de hinc percussa cerebrum ictibus tabula
in claustrum, & puluato ligno in ecclesia ubicumque fuerit fuerit,
quod ter quomodo his fieri ad mungendum infirmum determinatum supe-
rius est, si uictus intra claustrum fuerit accurrat oes velociter ad
morientem dicentes Credo in unum deum uel ter, tam alte ut possit au-
diri, Si uero extra, quam citius poterit cum quietate tamen accurrant, nisi
forte tempore locutionis & confessionis tamen pro aliqua graui ne-
cessitate abbas deferat coltancium, & facillita scilicet & baculum,
ducentes secum quod deferat crucem, lucem, thuribulum & aquam benedictam,
Si ad collationem sederit audita tabula dicat lector Tu
autem, & Abbas, Adiuuantiu nram. Qui tunc forte presens non fuerit
non satisfaciat ad gradum, sed in crastinum ueniam petat in caplo,
Si in oratorio ad missas uel ad canonicas horas uel sabbatho
ad mandatum fuerit, abbas aut prior & quos abbas iusserit, erit.
Si autem uiderit ceteros quod pro festinatione possint ceteri ad
defunctum ueniens occurrere solito citius impleat opus inceptum
& alios subsequantur, propter hoc uespere uel nocturni celeriter non
dicent quod maxime in precipuis sollempnitatibus obseruet, **S**ci-
endum quod dominicis & festis diebus, laudes siue matuti, quod secundum
regulam statim debet subsequi, licet ea hora tabula pulsetur, non
intimittet, Similiter nec prima post laudem priuatis diebus in hyeme.
Ostium quoque defunctorum ubicumque sequi debuerint, quamuis pulsetur tabu-
la non intimittet, **D**icta itaque letania, si adhuc uixerit, dica-
tur septem psalmi penitentiales, Quod si non uiderit, discedat relin-

quies

quētes ibi cruce & aqua bñdicta. ¶ Egresta aīa incipiat
 cātor. Subuenite s̄. de j. ceteris eundē cātū sublequētib⁹ &
 deinde cātāt Kyrieleyson, Xpel. Kyriel. dehinc orem⁹. Tibi dñe
 commendam⁹. Post istā coll' deferat mortu⁹ ad lauādū. Provide
 at autē prior a q̄b⁹ & q̄modo abluat⁹ & inuoluat⁹. Interim
 fratrib⁹ seorsū a defūcto ordinatis. circa abbate sicut in choro
 put loc⁹ pmiserit & q̄sq; abbas dictauerit in tuo mōsterio. nec
 sis laicis seorsū existentib⁹, abbas ceteras q̄ sequūt⁹ coll'as
 subleq̄t scilicet, de pietatis. diu vulneris. Misericordia tuā,
 Om̄ps sepiit. Suscipe dñe aīaz t. adiūcta ei illa. parte vte re
 surrectionis. & post hāc Rñso a dñe tueta amen. mox incipiat
 psalteriū. Et vir. ¶ Post lauatiōē corporis allato eo ab
 bas asperges illud aqua bñdicta, & thurificans dicat oīb⁹ ui
 dentib⁹ p̄ n̄r. dicto igit⁹ ab abbate. Et ne nos, & respō
 a ceteris. Sed libera nos. dicat abbas. A porta inferi. deinde
 Nihil pficiat. & p̄ dñs vobiscū. orem⁹. de cui sol⁹ spetit, Quā
 dū inceperit pcedat ad caput pcessionis ministri cū cruce
 & absconsa & thuribulo & aq̄ bñdicta, dicta itaq; coll' &
 rñso. Amen. imponat cātor Rñm Libera me dñe de morte,
 & sic efferat corp⁹ in ecclesiam sequētes cruce eo ordine q̄
 stat in choro ita vt laicij monachi pcedat clericos. Post q̄
 incedat abbas cū stola & baculo, vt q̄cūq; offm fecerit, po
 stea nouitij. deinde defūct⁹, a q̄tuor vel a plurib⁹ q̄b⁹ por
 iusserit sublat⁹. R̄s & uerbi subleq̄t. Dū vero defūct⁹ ef
 fert⁹ ad ecclesiam si cātāt hora canonica videat cātor qd ca
 nit. Si dicit Euāgelij vel Te deū laudam⁹ vel aliq; celebre
 Rñm subsistat parūp in claustro donec finita sit, & tūc intrēt
 cātantes. Si vero aliud chor⁹ cātauerit nō differāt int
 re, & chor⁹ int̄misso qd cātabat, cātet cū eis, donec finita coll'
 resumāt qd fuerat int̄missū. Qui venientes ad ecclesiam depo
 nāt corp⁹ in choro, nisi ita sit fetitū vt in ecclia poni nō pos
 sit. Abbas aut p̄uideat ubi ponat. Finito cātū & frīb⁹ ordi
 natis ad caput defūcti cū cruce thuribulo, & aq̄ bñdicta

eo ordine q̄ in ecclesia venerūt, & lumine sup̄ candelabrū po-
sito, ad caput defuncti, abbas stans post eos faciat commendationē.
Interim fr̄s habeant vultus ad alterutrum. Facta commendatione deponat
ibi aquā benedictā & crucē. Quo facto, q̄ ab hora exierūt eāt in
capitulum & reiniciant horā & psalēt. Vigiliās, Laudes, & Vesperas nō
incipiāt a capite, sed ubi dimiserāt, & q̄d omittū erat implētis
vsq; ad id q̄d canit in choro redeāt in nūctū sine latifactione,
tamē quocūq; exierint. Porro si tabula pulsata q̄ndo dicit
officiū p̄ defunctis relictis paucis in choro q̄b; cantor innuerit, tūc
exeat ad defunctū nisi forte p̄cipuū officii fuerit, q̄d infirmis nō
licet, & de q̄ faciendū est sicut dixim; de horis canonicis. Si capitulum
intulerant reuertāt ibi psalentes q̄d remanserāt, & ibi plenus defun-
ctus absoluat. Quod si abbas tūc defuerit, in primo capitulo q̄ affu-
erint, absoluat eū. Si refectioe intulerāt, reuertāt ad refec-
tionē etiā in xl: ita ut lignū in ecclesia, nec cāpana in refecto-
rio pulset, nec vs; repetat, nec lector benedictionē petat, sed in-
cipiat ubi finierat. Quod vero nodū inceperāt comedere, rema-
nentes ad corpus postea immediet. Porro abbas q̄mod; prouideat
ut corpus nūq; solū remaneat. Statim autē finita commendatione
reliques in choro eo ordine q̄ intrauerūt, & quo ad oīa intualia
eq̄litate se debet habere ibi incipiāt psalteriū, ubi in infirmo-
rio dimiserāt, si tamē inceptū fuerit. Q̄d si inceptū nō fuerit,
incipiant a capite sc̄p; dicentes, Requiem et̄nā, totū vsū dū lignū
pulsat ad horā. Quod si psalteriū finierit atq; corpus sepeliat,
dicat plenariū officii scilicet Verba mea & ebdonario lectionis
legente, si dies fuerit parca mihi &c. Si vero nox fuerit legat
eas cui cantor innuerit, Modioridine dicēda sūt officia p̄ defunctis.
Post sextā vsq; ad psalteriū impleto primo psalterio, dicet place-
bo dño, & verba mea cū trib; primis lectionib;. Post secundū psal-
teriū. Placebo & dñs regit me. Post terciū psalteriū, Placebo
& exspectas. Post psalteriū vsq; ad vs; sequētis diei, impleto
primo psalterio verba mea, & Exultabūt, post secundū psalteriū
In loco pascue & Exultabūt, Post terciū psalteriū Coplaceat,
& Exultabūt, Post 4^m psalteriū Incipiāt a capite, Verba mea &
hec officia oīa cantādo dicat voce mediocri, & R̄m. Libera me

due de morte, nō dicat nisi in tercio offiō, cū p̄mo t̄m v̄lu & cū una coll. singulariter dicēda, s̄. Inclina dñe & plalteria cū Regem et̄nā singulariter, dicendo, terminēt. Et q̄d̄t pro eo dicet quādiu insepultū fuerit, singulariter dicat. In consuetudinario vero officio q̄d̄ agit post v̄s̄ sine post noctnos, dicat prima coll. pro eo & deinde siue nō fuerit solēne officii defūctorū in quo solēni offiō, p̄ p̄mā coll. h̄c t̄m debet sequi tā ad v̄s̄ & ad laud̄ quā ad missā. ¶ Si vero missa fuerit in iūctū pro eo dicat eis coll. p̄ma, idē Inclina, deinde Op̄s̄ sep̄t̄ne d̄s̄ viui uiuoz. Q̄d̄ si sollempne fuerit tēnariū, s̄ponat. De uenie largitor.

Item de defunctis p̄quā sunt in Ecclesia.

Omni die q̄ ieiunam⁹ tā estate quā hyeme, si ab initio nonne usq; ad p̄ncipiū laudū obierit aliquis, dicta missa p̄ primā sepeliat. ¶ Si ab initio laudū obierit aliquis usq; ad finē p̄mē, post t̄riā sepeliat. Si inde usq; ad t̄ciā mortu⁹ fuerit p̄ s̄m̄ tumulet. ¶ Si ab initio t̄ci⁹ usq; ad sextā ita ut ante sextā missā habere possit ante nonā sepeliat. Si ante sextā missam habere nō possit p̄ sextā eā habeat, & inter nonā & v̄s̄ sepeliat. Tempore x̄l̄. p̄ nonā dici poterit missa pro defūcto, & post p̄mā refectionē sepeliat. Si int̄ v̄j̄ & x̄ dicat missa ante nonā, & nona si necesse ē differat, & p̄ eādem refectionē sepeliat. Tempore ante quo nō ieiunam⁹, si a p̄ndio usq; ad laud̄ sequētis diei obierit, post p̄mā dicta missa sepeliat. ¶ Si a t̄ciā usq; ad sextā dicta missa p̄ x̄ sepeliat. Si a laud̄ usq; ad finē p̄mē, dicta missa p̄ t̄riā tumulet. Si inde usq; ad t̄ciā, ante s̄m̄ sepeliat. ¶ Si v̄o a signo sextē hore usq; ad refectionis horā, missa celerim dicat, & post missā reficiat t̄ri⁹, p̄ x̄ v̄o sepeliat mortu⁹. ¶ Si duo mortu⁹ diuersis horis sepeliēdi sūt, & missā simul habere potuerit, hora q̄ sedō sepeliēdi est simul sepeliat si uenienter fieri p̄t.

De vigilijs circa defunctum.

Cum agenda sūt vigilia circa defūctū, si spaciū suppetit cātor delignet in tabula, q̄ uigilatur⁹ sūt, quib⁹ in duas partes diuisis, una pars uigilet dimidium spaciū q̄d̄ est a p̄letorio usq; ad noctnos, alijs interim dormiētib⁹, & scdm̄ qd̄ oportuū uiderit, agat sibi matutinos. Circa spaciū p̄mi finē eat cui

si p̄ore iniunctū est, & inspecta hora, in horologio scdm q̄ sa-
cristia indicauerit, si tēp̄ est cat ad lecta singulorū q̄ vigilata
debet, & excitet eos. Q̄b̄ chorū ingressio, p̄mi recedēt, & ipsi ma-
tutinos agūt libi, & sic vigilet ulqz ad post noctuos. Et veniēte
uentu, delignato cātorū psalmo, ubi dimiserāt, ad lecta redeāt
dormitū. ¶ Si v̄ro ad scribēdū vigilaturos cātorū spatū de-
fuerit, manu delignet in choro q̄ p̄mi vigilare debēt, sacerdos
scribat, & scriptos alicui de p̄mis ostendat, q̄ eos excitet, & ab
utroqz sic agat ut dictū est. ¶ Si p̄re vigilias nūct̄ ad
defūctū surrexerit, vigilet ulqz ad vigilias hora v̄o p̄ndij qui
ad corp̄ remāserūt, veniente nūct̄, ad gratias deuotient in-
trātib̄ psalmos ubi dimiserāt, & exeūtū p̄ retrochorū eūt in
refectoriū cū seruatorib̄ reficiēdj. ¶ Si autē in estate post
p̄cādū vigilandū est, q̄ ate nonā vigilauerāt, p̄ nonā dormiāt,
Null̄ dirigat in via ex q̄ tr̄ mortuū est, ulqz p̄ recōditum
corp̄, nisi grauis necessitas urgeat, qd̄ & ipsū sine licentia
abbatis nō fiat. Cui officijs sepūtatī sūt assistāt defūcto
quātū ratio dictauerit. In uentū si fieri p̄t missa pro eo
solēniter dicat cū h̄. Si abulē & Tractu' absolue

Omnib̄ dieb̄

Quo ordine missa vel Collecta p̄ p̄nti defūcto dicantur.

q̄b̄ due missa in nūct̄u canēde sūt, si defūct̄ p̄ns fuerit,
p̄ma dicat̄ pro eo solēniter cū duab̄ collectis, s. Inclina dñe &
Dñs sēpit̄ne de⁹ q̄ v̄uorū. Seda v̄o de die cū colls q̄ ad p̄mam
missā dici debuerūt. ¶ In xl̄ tamē & ieiunijs iij̄ t̄p̄m & dñcis
dieb̄ in q̄b̄ de aliq̄ vigilia mane dicenda est missa, & dñcis dieb̄
a septuagesima ulqz ad pascha, & viij̄ die pasche, & in aduentu
dñi cū solēpnitas xij̄ lectionū in q̄ laborare solē in dñica eue-
nerit, & dñica q̄n dicat̄. Dū mediū silentiū, & trib̄ dñcis ante
xl̄m̄ & dñica ante ascensionē dñi, cū solēniter ferianda sup̄uenit,
& dñica q̄n aliq̄ incipit̄ hystoria, & 6̄ die a natiuitate dñi, &
illis trib̄ dieb̄ in q̄b̄ laboram⁹ in ebdomada pasche & pent̄h̄,
etiā dñicalib̄ officijs q̄ differij nō p̄nt, in ieiunijs etiā p̄cipuis
& p̄cipuis defūctorū officijs, & oct̄ sc̄torū & pietatib̄ eorū q̄ in ḡ-
dalī delignatū h̄nt offm̄, p̄ter Alexandrij, Cūctij, & Theodolij,
cū in dñica ate ascensionē euenierit, in oct̄ diej s̄i Lauretj, cū

in ea dies dñica fuerit, in oib⁹ in quā hys dieb⁹ missa de
 die & colla. pro plēti defuncto dicat⁹ & nihilomin⁹ pro plenti de
 fūcto missa in cōuētū cātet. Trib⁹ tamē dieb⁹ ante pascha
 nec puatim nec in uētū missa pro pnti defūcto celebrat⁹.
 In cena dñi & sabbato si plens defūct⁹ fuerit, colla ad missā
 pro eo dicat⁹. ¶ In die vō natiuitatis dñi pasche & pente
 costes, oēs missę in uentu de festo fient, & colla dicet⁹ p pnti
 defūcto. Priuatim autē q̄ ex deuotione voluerit cātare, li
 cebit pro eo. Qui de festo cātauerit, colla dicat⁹ pro eo tā ate
 sepultura q̄ postea. ¶ Si dies ieiunij fuerit p̄cipui vel
 xij lectionū in q̄ laboram⁹, seu illi duo dies q̄ sequūt⁹ so
 lenitate innocentū, missa de die & colla p pnti defūcto dicat⁹.
 Ceteris oib⁹ dieb⁹ missa de die sine cū una tm dicēda fūit
 sine p̄ma tū due pro missa pntis defūcti, in uentu di
 cenda intmitti p̄t. Quia vero cauendū est oimodis ne
 sine p̄pa missa q̄squa fr̄m sepeliat, si munienter fieri p̄t,
 pntis defūct⁹ missa habeat in uētū etiā si eadē die una
 vel due missę cātate sint aut cātandę. ¶ Qd si necessitas
 tēporis aut solēnitatis p̄cipue nō p̄miserit, talē puata mis
 sa dicat⁹ pro eo, si hora nō impediērit, & scdm distinctiones
 horarū quas dixim⁹ sepeliat. ¶ Sciendū tamē qd pro hac
 necessitate oib⁹ dieb⁹ ieiuniorū extra q̄dragēsimā, usq; ad vō
 tēpore q̄ nō ieiunam⁹, usq; ad p̄ndiū dicere poterit, missa p
 defuncto. ¶ Si defuerit in uentu q̄ hanc more solito cā
 tare valeat, frater de via veniens si adess hoc impleat,
 Si ille defuerit aliq; de infirmitorio. Si & ille non adent,
 fr̄ q̄muis illusionē pass⁹ hoc impleat. Si vero & iste defu
 erit, liceat abbat̄i vel vni de sacerdotib⁹ monasterij scd̄
 missā cantare. Præsente nihilomin⁹ defuncto, vel
 ante sepultura vel post eadē die, exceptis susdictis
 trib⁹ dieb⁹, null⁹ nisi pro eo missa cantare p̄sumat, et
 scdm dispositionē Abbatis qm̄ frater cōmunicare debet
 aut officiales audere uenit missa in aliq; p̄cipua festi
 uitate.

Quo ordine offerat ad tumulum.

Cū offerendū fuerit ad tumulū induat abbas alba stola manipulo cū baculo, & pulsato signo sicut ad missā q̄ psalmos cātāt, finito psalmo ūtant se ad altare. Abbas vō & q̄ cruce, lumen, incensū cū thuribulo, & aquā bñdictā ferat, ordinēt ad caput defuncti hoc modo.

Primo aqua, postea lumen, deinde crux, ultimū abbas, thuriferariū vero iuxta abbate, ut q̄siens abbas corp⁹ thurificauerit, ad finē scilicet vniuscuiq̄z coll⁹ paratū ei tribuat thuribulū. Cātor vō vel cui ipse inuixerit teneat ei collectaneū. Interim fr̄s ūtant ad alterutrū.

Expleto itaq; offiō, eat thuriferariū in ordinē suū, scilicet inter lumē & aquā, & tūc imposita anā a cantore, exiat cātūdo p̄. In exitu israel Confitemini. Quādmōdū, memento. Dñe p̄baltj, Dñe clamaui. Voce mea. & post ps. dicat Regē etnā, & anā Choz angloz, & statim Clementissime cātādo dñi dicit. Dñe miserere sup̄ pctōre. oēs pctāt veniā.

Incedat autē eo ordine q̄ stāt in choro sacerdotib⁹ p̄euntib⁹, ita vt abbas eat p̄m⁹ scilicet post cruce, nouitijs vō post monachos. Sed & quatuor fr̄s vel plures a p̄ore puili induti scā pulaxia sub⁹ cucullas sustollant corp⁹. Aliquis autē remaneat q̄ ecclesiā & clastrū custodiat. **C**ū ad tumulum puenerit, abbas & ministri ordinēt ad caput fosse, Qui vero corp⁹ portāt ponēt⁹ illud a parte meridiana, exiat cucullas & sint parati ad corp⁹ sepeliendū. Quo tumulto reinduti cucullas reuertāt ad choz in ordine suo, fr̄s vero ūtentes faciēs ad alterutrū, & alternatim seorsū ab abbate psalmos cantātes ita ordinēt ut p̄ores sint a parte defuncti. Interim abbas officii pagens solis ministris libi respondentib⁹, si tumult⁹ n̄cedum parat⁹ est, cū ad temeritatē q̄dē uenerit, dicit de sequētib⁹ coll⁹ hac reserua. **D**pparato, atēquā inchoet ipsā coll⁹ aspergat corp⁹ p̄stca fossā, deinde thurificato corpore, tradat thuribulum.

illi qui in fossa est ut eam thurificet, Noxq; deponatur
 tur corp; & itez aspergat ab abbate, & ab illo, q; est, in
 fossa thurificat. Quo opto, abbas sup eum terram piciat
 semel, Quo facto retrahat se cōtra sepulchrū incipiens
 Temeritatis qdē, ordinatis ante eum, cruce, lumine, thuri-
 hulo, aq; benedicta, & sic colūmet cetera q; restāt, Quib;
 nōmāt, incipientes p̄lepte psalmos penitētiales, reuer-
 tāt ad ecclesiā uerso ordine, scz laicis monachis p̄cūtib; &
 si fuerit nouitij eāt p̄mi, Et ingressi mediū stant eo ordi-
 ne q; uenerūt, donec sacerdotes a p̄orq; parte uidelicet a
 superiorq; p̄sternāt. Interim abbas exut; uel te sacerdo-
 talj p̄sternat se in p̄sbiterio ante altare & p̄ores post eum.
¶ Quod si ali; fecerit obliquū, exut; uel te sacerdotalj pro-
 sternat in p̄mo ordine inter p̄ores, post psalmos dicto req̄e
 eternā, & q; in collectaneo habet; discedant, fratres q; ex-
 tra choz; sūt p̄firmitate, & minut; ad exitū morientis,
 & ad sepulturā, & ad p̄ij psalmos post sepulturā in ordine
 suo si possūt n̄stāt, Sin autē impossibilitatē suā abbatj
 suggerāt. Ab h̄o uero q; in ecclesia pro eo agūt; p̄mittā-
 tur abesse, **¶** Qui in infirmitorio sūt, si poterit simili-
 ter ordine suo exeāt ad thumula. Reuersi uo in ecclesia
 extra choz; se p̄sternāt sicut & nouitij. **¶** Cōuersi in suo
 choro uel retro choro. De hinc fiāt plura breuia q; dentur
 portariis distribuenda peregrinis, Quod uero fit pro eo an-
 tequā terre tradat, erit extra debitū qd ei debet; hoc ē
 autē debitū ut coll; dicat pro eo in uentū ad offm̄ de-
 fūctoꝝ in uesperis & laudib; usq; ad tricesimū diem,
 scilicet, De; cui p̄mū est; & h̄c eadē in millia q̄tidiana di-
 eb; totidē repetat. Quib; finitio, tricesima die memo-
 rāte cātoꝝe absoluat in caplo, & tunc iungat in coll;
 Dipotens sepitne De; cui nunq;. Et ab unoq; sacerdo-
 te tres mill; puatim, & ab unoq; chōꝝ psalteriū unū

Et qui ipsū ignorat, Centies quingiesies miserere mei
Dei. Qui etiā ipm ignorat toties p̄ nr̄. ¶ Si q̄s nr̄j or-
dinis ad ad quilibet abbatia nr̄j ordinis supervenerit & ibidē
obierit, pro eo agat ac si domo illi p̄fess⁹ fuisse, nihilomin⁹
tū pro eo in domo p̄pria agat. ¶ **Qualiter agēdū sit in ge-
nerali animaduersione.**

Tempore Sederunt caply generalis sequenti die post exaltatio-
ne s̄c̄e crucis, post sermonē habitū in caplo cū deuotione
statib⁹ oib⁹ ab eo q̄ caplm tenet absoluit defuncti nr̄j ita
dicente ¶ Animi fr̄m & familiarū nr̄oz hoc āno defunctorū
requiescat in pace, & r̄ndentes oēs Amen dicat de profundis
& post flectentes genua dicat p̄ nr̄. etiā dñicis dieb⁹. &
q̄ p̄sident dicat, Et ne nos. A porta inferi Dñs vobiscū, Drem⁹
De⁹ venie largitor & in fine p̄ dñs vobiscū, requiescat in pace
Amen. Huic absolutioni intellē debent portari & infirmi.

¶ Eodē modo fiat absolutio xuy kl' octobris in unaq̄qz abba-
tia nr̄j ordinis memorante catore. Et eadē die ad v̄sps
incipiat solēne tēnariū, n̄ forte in crastino die p̄cipū
iunū vel dñica eueniat. Quod etiā t̄gerit, absolutio
q̄dē non differat sed in die s̄c̄i Mauritij n̄ forte & ipsum
die dñica sequi debuerit, ad v̄s incipiet solēne tēnariū,
Et sequēs dies q̄ tunc p̄ma erit tēnarij solēniter agat.

¶ Post absolutionē defunctorū p̄sēt qui caplm tenet
& dicat qd̄ pro eis apli fieri debeat, & hoc est debitum.
Tres p̄bende omni die in unaq̄qz abbatia nr̄j ordinis. Ab
vnoq̄qz etiā sacerdote p̄x missa infra ānu. A ceteris p̄
psalteria. Qui psalteriū nesciūt, mille q̄ngētis vicib⁹
Miserere mei Dei, vel totiens Pater nr̄. In q̄b⁹ oib⁹ si
p̄ulqz p̄soluta fuerit de parētib⁹ nr̄is, seu de familiar-
rib⁹, vel etiā de fratrib⁹ ordinis nr̄j aliq̄s obierit, recipi
poterit, nisi forte ex aliq̄s p̄ negligētiam nodū p̄solue-
rit. ¶ Si quis tamen quāvis adhuc debito caply tene-
atur, vel etiā alijs tēporib⁹, quādiū debet aliqua missa
pro defunctis, de p̄nib⁹ p̄ solēpnitate cātare voluerit, nō
ej reputabit p̄ negligētiam. Ex q̄ h̄c absolutio facta est,

unusquisque quod fratribus suis debet, non expectato Abbate
 reditu de caplo deuote ut cuius de dederit soluere satagat.
 Et cum abbas de cisterciensi caplo uenerint, prima die qua
 in caplo suo quis fuerit, ad amonitionem catoris itez absol-
 uat cum flexione genuum etiam dominicis et festis diebus. **O**mnibus
 quibus scenarij diebus coll scenarij pro eis in uentum, exceptis
 xij lectionum diebus, tam ad missas quam ad officia dicat. **S**uper
 hec omnia missa una quod cotidie excepto Natali domini, pasche
 sabbo pasche et ipso die pasche et pentecoste tam pro eis quam
 pro alijs omnibus de ordine nostro quod de hoc seculo migrauerunt vel
 cottidie migrant dicatur. **De parentibus nostris**

Patres, matres, fratres et sorores, atque sanguines de-
 functi fratrum ordinis nostri, in cisterciensi caplo in uen-
 tu abbatis extremo die nominatim absolui debent.

Similiter fiet in omnibus abbatibus ordinis nostri xij kalendas
 octobris post solenne absolute fratrum nostrorum, et prima
 die quod quilibet abbas rediens a cisterciensi caplo suo
 ingreditur caplum. In quibus tamen absolute omnibus, re-
 quiescant in pace tamen dicetur. Participes quoque fient
 omnium eorum que in generali caplo statuuntur faci-
 enda pro fratribus. Pro eis quibus semel in anno immu-
 niter xij kalendas decembris per omnes abbatibus nostras prin-
 cipium officium fiet sollempniter. Quando uero monachus
 misericordiam petierit pro patre, matre, fratre, et sorore,
 quia pro alijs non licet parentibus querere, vel petere, absolu-
 tur defunctus, et unusquisque sacerdos in missa priuata
 pro eo collin dicat, reliqui fratres pseptem penitentia-
 rum psalmos, vel totidem misereere tui pater nre. totidem
 dicant.

Quomodo immunicentur hospites.

Quando hospitalis uiderit hospitem debere immu-
 nicare, dicat priori, **Infirmi.** Qui prouideat quibus sac-

Handwritten text in a cursive script, likely a medieval manuscript. The text is arranged in approximately 10 horizontal lines across the upper half of the page. The ink is dark brown, and the parchment shows signs of age with some discoloration and wear.

Handwritten text in a cursive script, likely a medieval manuscript. This section consists of about 3-4 lines of text, continuing the narrative or list from the previous block.

Handwritten text in a cursive script, likely a medieval manuscript. This section contains about 4-5 lines of text, showing a continuation of the script and content.

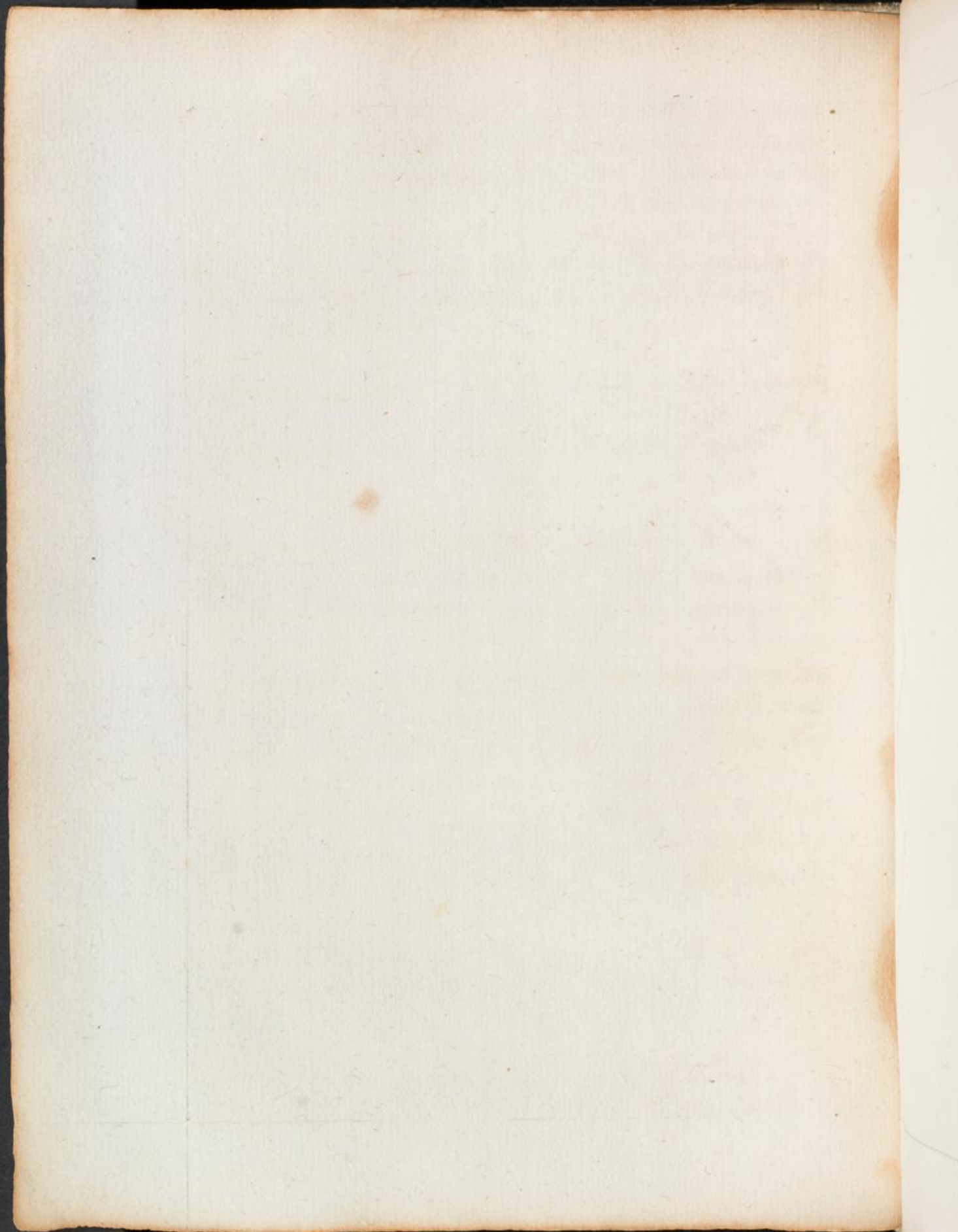
Handwritten text in a cursive script, likely a medieval manuscript. This section is the longest on the page, consisting of about 8-10 lines of text. The handwriting remains consistent throughout.

Handwritten text in a cursive script, likely a medieval manuscript. This section is located at the bottom of the page and consists of about 3-4 lines of text.

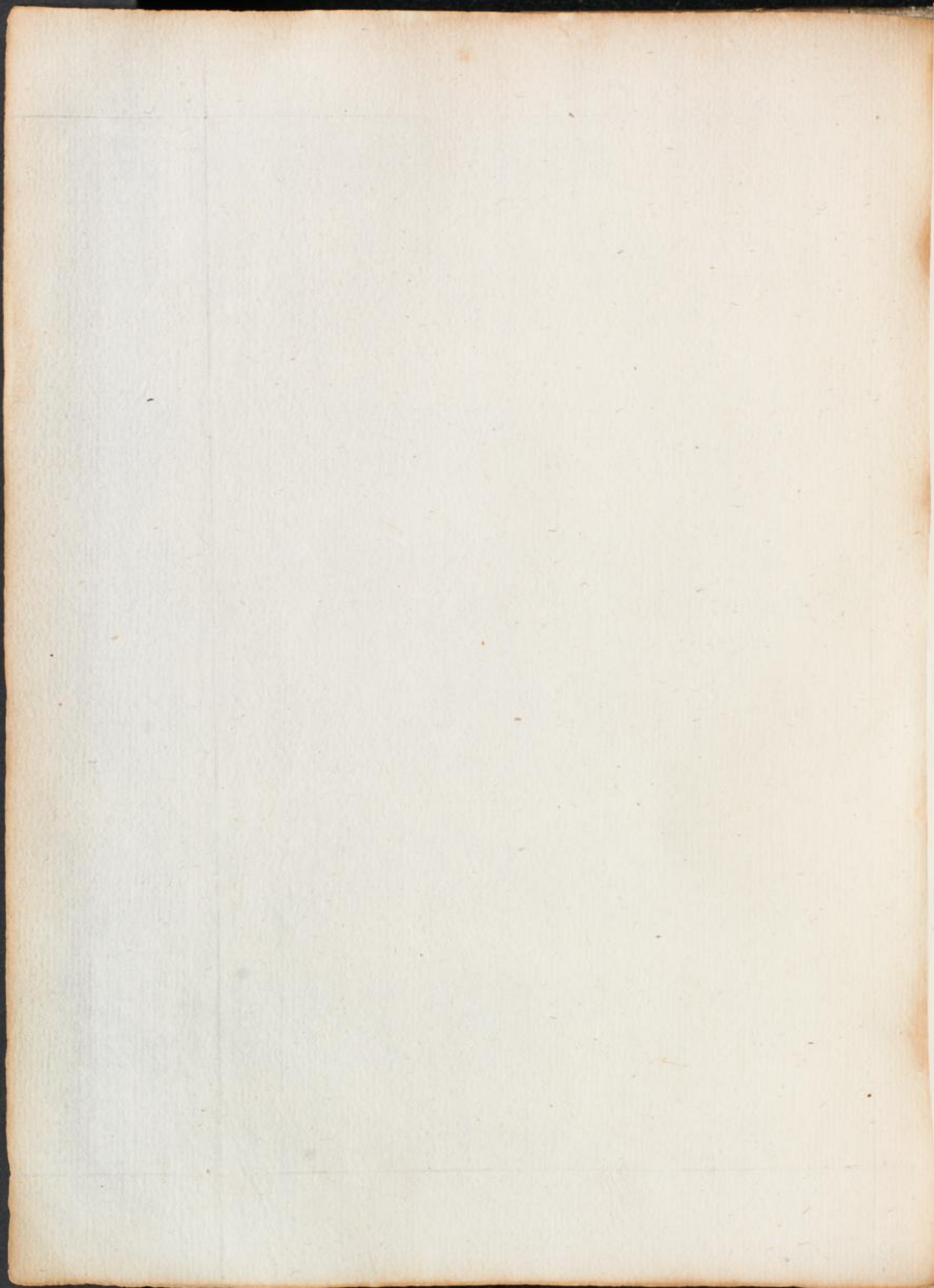

...atem qui
...fuerit factu
...fuit. v. d. cu
...sunt. v. d. cu
...olmas. v. d. cu
...estate ad rati
...spondem cont
...sunt. cu. v. d. cu
...tis. ad. sexta. v
...clerico. eodem
...est. hec omni
Sfructu e
...ria. v. d. m
...ad. collam. c
...valla. in. da
...quinto. m
...in. eccles
...carbonet. in
...al. v. d. cu. v
...proual. n. r. t. m
...vni. d. r. t. m
...v. d. cu. v. d. cu
...v. d. cu. v. d. cu
Quod. l. t. m
...m. l. t. m
...a. r. t. m. p. r. t. m
...cap. b. e. d. e. v. d. e
...l. t. m. d. e. b. e. a. r. t. m
...l. t. m. d. e. b. e. a. r. t. m

inuat alicui. qui responsoria & uersus loco ebdari cōple-
 at. Similiter faciat. qui inferior illo est. si ebdomadari
 missē fuit. & ad eū aliquo casu officiiū mutatorū uene-
 rit. Semp̄ autē ille qui inferior ē ebdario mutatorū.
 psalmos & cantica intonet. ebdomadario incipiēte autē
 In estate ad nocturnos priuatis dieb; post lectionē re-
 sponsoriū canet. Dñe labia m. & miseretur. Quicūq;
 uult. Cū inuocare. & om̄s ymnos priuatis dieb; & in fes-
 tis ad sextā & ix. incipiat. Notandū tñ quia cū ultim⁹
 clericorū ebdarius mutatorū fuit. qui supior iuxta illū
 est. hec omnia cōplere debet. *De seruitute ecclie.*

Seruitor ecclie in nocturnis. ad lectiones. & responsoria
 & in laudibus ad kyrie. nisi clarus dies fuit
 ad collicam candelam accendere debet. Similiter ad inter-
 ualla in claustro. & in capitulo. & lapadē ad opletoriū
 quando necesse est accendere. ad ipsū & p̄tinet lampades
 in ecclia. quotiens expedierit reficere. lumē si deerit.
 carbones in patella. & aquā ad manus abluendas ante mis-
 sas. & sal. & aquā ad benedcōm. dñica die ante terciam.
 prunas in turibulo ante euangelii. & post si credo in
 unū dicitur. in ecclia deferre. Salinū quoq; in refectori-
 ū unde sup̄erat post missā referre. Et p̄his omnib; si
 intra claustrū non inuenerit. foras exire potit. *De*

Mense lector dñico die. p̄ maiore ebdario lectore.
Missa. puoluentē se ante gradū p̄sbiterū. incipiens
 a dextra p̄te. dicat ter. dñe labia mea. totū iſū. & ac-
 cepta benedcōe inclinet. qui significet cantori. quid & ū
 legere debeat. M̄xtū audito signo. sicut sup̄ius dixim⁹
 sumat. librū antequā prior ingrediat refectoriū sup̄

f

analogiū ponens. prouiso quoniam principio. adueniente
priori. aptū habeat. Dū uersus dicit. ibidē sedeat. quo fi
nito surgat. & uersus ad priorē. supplex de eodē loco pe
tat benedictionē. qua percepta. si omeliam lecturus est.
incipiat in illo tempe. & intermisso. & reliqua subsequē
tur omelia lectionis eiusdē. Dū legit autem accommodet
priori ut si qñ eū emendauit intelligere possit. Si intelli
git quid emendet humiliter dicat. Si non intelligit.
uersum remeipiat. et hoc totiens faciat. quotiens pri
orem p̄ hoc esgrunire cognouit. finita lectione. ferens
librū nō firmatū. siue mora descendat. et posito libro
inclinat. Quo resumpto in tali loco discedat. ubi a quētu
non uideatur. finitis gratias in ecclia. pulset notā. nisi
aliquis abbas. aut prior loci illius. aut subpor. absente po
re. cum seruatoribus omellurus sit. In sequenti ebda ad
collationē legat. Si autē extra ehor. uel ī infirmitorio
fuit. uel in uia directus. ut ad mēsam legere non possit
cantor alii inuigat. qui quādiu ille absens est legat. et
mixtum sumat. *De abbas ad mādātū hospitū.*

Percussa tabula ad mādātū post completoriū frēs
qui die dūico ad hoc p̄nuntiati sūt in capitulo. indu
entes scapularia. sequantur ordine suo hospitalē. & ueni
entes ad hospites. deponant caputia. Qui prior est pri
ma die abluat pedes. uinior tergat. si non osculentur.
Sedā die fiet eouerso. & sic p̄currāt cetās dies alternatū.
Quo fco abluant manus. et tergant. Deinde ordina
ti. ita ut priores sint ī medio. flexis poplitibus. & manibus
ī terra demissis. ante hospites dicāt. suscepim. &c. & sic
surgentes inclinet. & discedat. reuictis caputis in capitibus.

Dico die post matutinos. *De edario coquina.*
 Egressi de coquina. puoluāt se ante gradū presbitū.
 incipientes adextra parte. deinde incurui. ter dicant.
 Benedēs es dñe. Et accepta benedōe. erigentes se iterū
 inclinēt. et sic reuertantur in chor. *Es* subsequātur mg
 dientes. eo n̄ se puoluētēs. & incurui t̄ suū uersū dicant.
 Qui benedōe accepta. & sicut antiores. inclinantes eyeant
 n̄ gmemoratio dicenda sūt. Et ubi albi uisū sūt ī illo
 intuallo. induci diurnalib; & scapularib; suis. si spatiū ha
 bunt. hauriant aquā ad manū abluendas. ubi necesse sūt
 Et ingrediētēs coquinā. agant. si quid tunc agendū est
 Qū due missē canende sūt. si ambo clīci uel laici sūt
 qui ipso die seruiturus est. audiat primā. alter ū sedām
 & gmunicent si uoluerūt. Si clīcus & laicus. laicus p̄mā
 clīcus sedām. Quod si q̄s horū missā. aut eptām. aut ewā
 gelū habet. dicē. ipsā ad quā suū p̄tinet officiū audiat
 & alter alteram. In precipuis ieiuniis. ambo missā audi
 ant. Quod si in p̄cipuis ieiuniis. ferianda dies euenierit.
 ad maiorē missā eat in coquinā. qui eadē die seruitur⁹
 est. Prima die illoꝝ p̄or mixtū sumēs seruiat. sedā uinor.
 & sic ceteris diebus uicissim seruiāt. Tempore lectionis ābo
 simul ī coquina opent. n̄ ille cui⁹ dies ē. s. q̄ p̄mū seruitur⁹
 est. alrī signū. ut legat fecit. In xl. ante terciā. nō uadūt
 in coquinā. excepta dñica. Ad ipsos p̄tinet ī refectorio. ad bibē
 dū ad utraq; refectionē. & ad utrosq; bibens. & ī lauatorio
 ad abluendas manus aquā p̄parare. Et q̄n acce gelu īmi
 nis. aquā calidā cū scutellis in elastro iuxta lauatoꝝ ubi
 necesse sūt ministrare aquā ad rasurā fr̄m p̄parare. Qui
 ad refectionē seruit nouit. priquā monachis pulmēta

deferat. sonitu eos aduocans. fratribus qui extra refectō
riū comedūt pp negligētā necāria. Et que superūt.
postquā comederūt iterū colligat. Si quid s̄ deierit a cellera
rio p̄ signū requirat. Alter ū post refectiōnē induit scapula
re incoquina ueniēs. scutellas nouitoy. si ī claustris cū re
liquis eoz inueniūt. cū scutell̄ seruitoy mūdēt ⁊ custodiat.
Quod tū iestare non faciat usq; post nonā. ⁊ aū iū. eb
dāriū fiūt. duo una die. ⁊ duo alia uicissim seruiant.
Die ū quo incoquina nō laborant cū quētū eant ad labore.
ubi albi uisū fiūt. S̄ albi ū tersona manuū ac pedū p̄
aqua calida. post frigida. lauatoriū quoq; ⁊ receptacu
lū aq; q̄ est in coquina. debēt abluere necēa scopare. ⁊
qd̄ ibi op̄ ē ponere. coquina scopare. ⁊ q̄sc̄has in locū de
signatū deferre. aquā ad mādātū. cū opus fiūt cale
facere ligna incisa ad ignē. in crastinū accendēdū p̄pa
rare. Statū p̄ uesp̄al si dies ieiunii fiūt. ū post refectio
nē seruitoy. si xl. aut p̄ cenā seruitoy. si dies prandū
fiūt. uasa ⁊ cetera que incoquina recepūt. cellerario red
dant. ⁊ cellerariū intransi. Et si aliqua de his que reddē
ta sūt desūt in capitulo satisfaciant. ⁊ q̄ desūt noti
fict. Quib; redditū p̄paret. q̄ ad mādātū necessaria sūt.
Hox autē ut signū pullaūt. induit scapularib;. de
ponant cucullas in capitulo. ⁊ sic ueniant in claustrū.
Incipiente ḡ albe ant. s̄. postquā sur. ⁊ cantore absente
albe. prior intransiū abluat pedes albis. ⁊ unioe ter
gat. hoc m̄ p̄curretes ceteros in sinistra pte. Junioe ex
euntiū pedes lauet. ⁊ prior tergat. similiter p̄curretes
ceteros in dextera parte. Et ne hic ordo p̄turbet. si duo
albes fiūt. unioe albas in dextera pte sedeat. Qui citi

pcurrerit in altera pte transeuntes. alios adiuuet. Qui q
 tiens ante eu qui collatione tenet. transierit. reuerenter
 inclinent. Qui pedes lauat. & cui lauant. post abluitione.
 inuice s inclinēt. Similit qui tergit. & cui terguntur. po
 ro nemo se discalciet. donec abbas se discalciet. Discalciati
 si obseruent quantum possunt. ne pedes nudi appareant. s
 sub cuculla recondantur. Ho sedentib; manice defluat. s
 apte eas ante se ponat. Ante lectione om̄s sint recalciani
 Expleto itaq; mandato. & ablutis manib; & uasis reponant
 uasa. & tersoria. ubi poni solet. & sic in capitulo cucullas
 resumētes. & scapularia in claustris sup sedes deponētes. tali
 ordine ueniant ante abem. ut qui ultra abem. ultimus
 sessiu^o ē. sit p̄m̄ in ordine. & sic succedat ceteri. eo ordine q
 sessuri sūt. ita ut qui ultim^o sessiu^o ē. in ea pte qua ueni
 ut. incedat ultim^o. & tūc insimul ante abem inclinantēs.
 ueniat ad sedes suas nō inclinātes. s; p̄quā resedunt caput
 humiliēt. Ad si al^o illoz. aliqua necessitate coact^o. officiu
 suū q̄plere nō potit. quādiu necessitas durat. al^o p̄ eo ser
 uat. & mixtū sumat. Ipe tū s; si extra ehoz fuerit. dñi
 cā bñdēone accipiat. Quod si infirmitouū introierit. ille
 accipiat qui p̄ eo cōpleuit. **De coas abatis.**

Coci abatis coquina p̄ septimanas uicissi faciant. Si
 quādo ū solus implere nequiuūt. sociū suū uocare po
 terit. s; ad refectionē ambo nō seruiāt. silentiū suū
 more solito teneant. in coq̄nā nullū int̄mittāt. cui
 clauē custodiat. Nec nō & laic^o hospitalis. alterā habeat.
 qui ipsos in omnib; dieb; adiuuare. & uetilia ipsius
 coque. sicut & monachi custodire. Coquina monachoz
 & rectoriū. p̄ officio licet eis intrare. Nullas sicut

superius de coelis ordinauimus impleat. Qui septimana
rius est. mane post primam. scapulari. & diurnalibus in
dutus. tunc leguminibus accipiat. ut abbas et superuenientibus
tibus hospitibus sufficere possit. Ante horam refectionis
mensam abbas pararet. Si hospites defuerint. duos quos
abbas secum comedere uoluit monachos. per signum aduocet
eorum cyfos & iusticias referat. Si forte per aliquam causam re
dix contingit. non eis imputabitur qui uersum periderint.
Qui monachi. mox ut uersum post refectionem complerint.
inclinantibus. & licentiam non expectantes discedant. nisi
abbas retinuit. Quod si refectione abbas. ultra fratrum refec
tionem producta fuerit. cognito quod quies ad ecclesiam uerit.
accepta licentia ab abbate. reuertatur in claustrum. Por
ro socius est. mox ut a quocumque ordinate diuiter potuerit
ad hostium refectorium ueniens. socio suo se presentet. & nutu
eius remaneat. aut ad seruendum abbi. si necesse fuerit ex
iens postquam refecerit. mappulas & uasa recolligat scyfos
et iusticias monachorum si affuerint in refectorium referat.
& cetera que socius eius faceret omnia compleret. Ante collatio
nem uero potum abbi ebdari in refectorio pararet. aut si uis
serit abbas in hospicio. Sabbato eadem hora. qua geniales
coqui clauem. & utensilia coquine. intanti socio reddat. Et
sciendum quod ad lectionem mensae. tam absente quam pre
sente abbate scribantur. *De abbate.*

Abbas debet primum & primum locum. choro tenere. ora
tiones terminare. primam autem ad nocturnos
ponere. benedictiones legentibus dare. xii. respon
sorium cantare. Te deum laudamus incipere. euangelium
legere per totam septimanam natiuitatis domini pasce.

v pentecost. v in yu. leon. ad vides. v ad magnificat ant
 inponit. ad processiones in purificatione s^ce marie. Ho
 die beata uirgo. v in palmis. iugrediente. v in ascensioe.
Rex glorie. incipere pater nr. ad matutinos. v ad uespas.
 cunctis audientib; dicere. facere demissis sicut alii eb
 dari. v v in vigilia natal dⁿi. v ipso die in epipha. dⁿi
 ca in palmis. trib; dieb; ante pasca. v in ipsa die. in ascē
 sione. in vigilia pent. v ipso die. in omnib; sollempnitatib;
 s^ce marie. s^ci benedicti. In nativitate s^ci Johis bap^t.
 v ap^ol^oz petri. v pauli. In dedicatione ecclie. in festiuita
 te omnium sc^oz. v in omnib; officis defunctorz precipu
 is v pro presenti defuncto. missas sollempnes solet canta
 re. v si nocturno sopno illusus fuit. In purificatione s^ce
 marie candelas. Incipite ieiunium cineres. In palmis ra
 mos. in sabbo pasce igne. coronas nouitioz. v ipsos nou
 tios benedicere. capitulum. v collatione tenere. prioris subp
 oris. v cantoris officia. v penitential leuis v grauioris cul
 pe debet in capitulo fratrib; iniungere. v ab eis absolue
 similiter v que uolunt pmouere. v degradare. Cetera po
 test foris v iniungere. v absoluere. confessiones recipere.
 aqua bened^cam post opletorium de ecclia exentibus dare.
 in dormitorio iacere. in hospicio comedere. Si ieiunium
 p hospite fregit. nichil homo in hora solita. s; p nona
 comedat. Cu hospites defuunt. duos ad mun^o monachos
 ad mensa debet habere. Silentium ad mensa teneat in qua
 tu rationabiliter potit. Cu post opletorium de foris uenit.
 in refectorio comedet. nisi hospites assit. Similiter
 v post terciā cu minut^o fuit. In ipso v potest bibere.
 quotiens uolunt. Et sciendum quia cu abbas alicui aliquid

negauit. ab alio id petere. uel recipere nō p̄sumat. Si q̄s
si a cellerario aliquid petierit. qd̄ ei dare noliūt. si illud
idē postea ap̄ priore postulauerit. uideat ne illi celauerit
cellerariū id sibi negasse. Similit̄ qui ab̄em sup̄ aliqua
re querit. quā ei prior dare noliūt. nullaten̄ omittat. q̄n
imp̄a petitione ab̄ati dicat priorē id s̄ denegasse. Qui
aliter p̄sūpsit. dolurē se esse nouit. Et notandū quia
q̄n monachi osculantur ab̄em. corā eo genua flectant.
et post osculū profunde inclinēt. Huiusmodi pacis osculū
inter abbatias ordinis n̄ri. ueniēti de uia. non porrigi
mus nisi prius orauit. Qui cū in infirmitorio fuit. non
candet missas. nec priuatū. nec in quētū. nisi forte p̄
deuotione. cū presens defūctus fuerit. et hoc qui potuerit.
et uoluerit. Qui uero assidue in infirmitorio fuerit. p̄ capitu
lū cisterciense. cantare poterit. t̄a priuatū. quā in quē
tu. Et sciendū qd̄ abbas in leui culpa constituit. totū offi
tū suū implere potit. t̄m ne impediatur satisfactio ei.

Prior in ecclesia in p̄mo loco. *De prior.*
sinistri chori debet stare. in capitulo uero et ad collatio
nem. iuxta ab̄em in dextera p̄te sedere. ebd̄am Inuitato
rū facere. nō t̄m in capitulo legere. duodecimā lectionē
legere. tabulā ad laborē pullare. et fr̄es illuc si abbas nō
ierit ducē. nec quādo non ierit. nisi subp̄xi. si subp̄xi
ad laborē ierit gmittē. ad quocandos in capitulo fr̄es.
cū necessitas exegit. tabulā p̄cutere. et signū ad lauan
dū pullare. nolam refectorii in quētū. et ad seruito
res cū affiūt pullare. Si uero ḡtigit. ut de foris ueniēs.
uolā pullare. uel uersū dici inuenit. ingrediatur. sup̄
priorē uolā sufficienter pullata. in locū suū reuertēte.

Qd si superior iam resederit: ingrediatur ut ceteri monachi:
 et retrahente se paululū subpore. ad notā sedeat. & suum
 deinceps officium exequatur. Quod s̄ ad capitulū. & ad colla-
 tionem faciat. **S**eptimanā de coquina faciat. si maior uti-
 litas non impedit. & suo die seruiat. Si in infirmitorio fuit.
 restrictius se agat. nec loquatur cū pluribus simul. quā
 cū duobus. & hoc in loco determinato. nisi forte absente
 abbate. necesse fuit aliquū. pro aliquo consilio pluribus
 loqui. aut pro tenendo capitulo infirmis. **N**ā & ad tenen-
 dum commune capitulū. quētus positus. si magna necessitas
 emerferit. abbate absente. Confessiones etiā in capitulo. si
 abbati iussū fuit recipiat. De cetero presente & absente
 abbate. intus & foris. de omnibus. & in omnibus. puolūtate
 abbis se agat. excepto qd locū eius in ecclesia non occupa-
 bit. nec missas sollempnes pro eo cantabit. nec candelas.
 nec cineres. Ramos. ignē. coronā. nouitiū benedicere. nec
 ad cingulū bñdōm dabit. infirmū non unget. mortuū
 non sepeliet. nullū promouebit uel degradabit. nec or-
 dinare faciet. nullū in graui culpa mittet. aut inde
 absoluet. oxonachū de monasterio non eruet. n̄ noui-
 tiū recipiet. nisi iussit abbas. nec confessionē de crimi-
 nalibus. nisi in extremis positi recipiet. Non ei committet
 cura opū. uel gregū. aut grangiar. sufficit ei offcū
 suū. Qui si sacerdos non fuerit. s̄ tm̄ diaconus. liceat ei bene-
 dōnē dare lectori in capitulo. in Refectorio. ad collationem.
 qd in ecclesia facere n̄ debet. liceat etiā ei in ecclesia pat̄n-
 dicere. Te deū laudam̄ ic̄ipe. lōnē de euāgēho legere.

Ad superiorem pertinet fr̄es in choro **De p̄ore.**
 excitare. presente etiā priore. & cetera que ad cātōe

in sacristia p̄tinēt emendare. in claustris tēpe lectionis. in
capitulo ad interualla. ut fr̄es se ordinate habeant sol
licite p̄curare. confessiones si ei iussū fuerit tempore lec
tionis recipere. monachoz s̄ in capitulo. nouitioꝝ u. y
laicoꝝ fr̄m. y infirmoꝝ de infirmitario. ubi ei constitutū
fuit. Quādo prior ad refectionē seruerit. ad nolā sedē.
ad gr̄as posterior u. e. in choro superior stare. y absente abbē.
y ad mandatū sedē. s̄ post mandatū inclinate ante eū
priorē cū solus suus. paulisp̄ cedit. Egresso priorē de mo
nasterio. superior nec loquatur. nec quicq̄. fatiat de of
ficio eius. n̄ ad mandatū ipsius. donec aliquid eoz. que
nominatī p̄tinēt ad officium prioris occurrat. u. e. tenere
capitulū si abbas defuit. pulsare tabulā ad labore. pulsa
re signū ante refectionē. uel nolā ad biberes. In absentia
ū eius. nichil det. uel disponat. n̄ in quo p̄or quēniēter
expectari. nō potest. uel casu aliquid accidit. qd̄ differ
ri non debeat. nec possit. qd̄ si forte prior in infirmi
torio fuit. pro arbitrio abbatis. uel consilio prioris. si ab
bas defuerit. intus y foris se agat. In ecclesia locū suū
mutare. x̄u leonem legere. ad eius nō p̄tinēt officium.
Similit̄ nec in capitulo. nec ad collationē locū muta
bit. si abbas presens fuit. Si quando prior reuersus de
uia cū seruitozib; comedit. intus intus y foris loqui
potit. Si infirmitario fuit. nichil plus cetis p̄sumat.
Si prior in infirmitario fuit. p̄ extra monasteriū. sup
prior ad uigilias in capitulo. uicē prioris agat. y cum
seruitozib; comedens. uel cū ministris. in hyeme mix
tū sumentis ad nolā sedeat. **De magistro nouitioꝝ**
Magister Nouitioꝝ debet nouitios ordinē suū docē

in ecclesia excitare. & ubicūq; se negligenter habuunt. uerbo
 uel signo. quantū potuūt emendare. In labore tñ n̄ tñc
 prior quentus fuit. non loquatur cū eis. nec in cella
 eoz emittet aut legat. **Necessaria** eis quantū potuerit
 debet procurare. in capitulū ad audiēdos sermones ad
 ducere. de aptis negligentis. cū ante eū ueniā petie
 rit. penitentiā dare. diem primū ingressionis in cel
 la scriptū habere. & qñ eis legenda sit regula. abbati
 p̄nūtiare. quam quisquis legerit tempe lectionis et
 laboris seorsū ab alius legat. Et cū lecta fuerit. abbati
 in capitulo debet dicere. & ad uisū eius adducē. pro
 ipsiū nouitū. qui legere nesciūt. p̄fessiones in ecclesia
 legere. & ad crucē imponendā. incaustū ip̄paratū ha
 bere. sicut & p̄grinis monach. & ad pedes monachoz
 si necesse fuit eū ducere. aquā benedēam. & cucullā
 ip̄parare. & ad eū ibi exuendū & induendū adiuuare. p̄
 hoc scyphū ei & iustitiā in refectoriū deferre. & lec
 tū ei quē prior uisserit ostendere. & ibi ipsa die de
 necessariis significare cū eo. deinde p̄ duos mēses
 in auditorio iuxta capitulū. sicut & cum p̄grinis
 monachis cū eo loqui.

De sacrista & solatio eius.

Sacrista debet horologū temperare. & ipsū in hy
 eme ante laudes priuatis dieb; nisi dies fuit. fa
 cere sonare. & ante uigilias ad se excitandū cotidie.
 Qui postquā surrexit. lumē dormitorii. & eccle.
 clarescere faciat. & in claustris. si necesse fuerit po
 nat. ostia eccleie reseret. Ad ipsū enī p̄tinet omnia ip
 sius eccleie hostia. quotiens necesse fuit. firmare. clau
 dere. & apere capitulū. mixtū. biberes. collationē. & om̄s

sonare. nec nisi ad sonitū prioris dimitte. preter mixtū
vbiuers. & excepto ad uigilias. & ad primā omni tēpore
& ad terciam in hyeme. quando ieiunant. et laborant.
Capitulū tantū & collationē non intermittēt sonare.
nisi post datā benedictionē. Que si citi. uel tardi. quā debet
sonuerint. uel ad collationē lumē fuit. in sequenti capi-
tulo satisfiat. Quod si in uigiliis xii. le. tū tardauit.
ut citius cantare. et lectiones ad breuiare necesse sit
ante gradū presbiterū satisfiat stans in curuius a
kyriet. usq; post deo grās. Ipse & debet xii. le. si ul-
tra quam in breuiario terminata est prolongata
fuit. signo. uel horologio terminare. quū uigilie. uel
hore citius canende fuerit. cantori significare. candelas.
cereos facere. & in diuersis locis. ecclesie sufficienter ponere.
ad mensas & collationē. cū negligentia euenerit porta-
re. cellerario & infirmario. & quibus opus fuit distribu-
ere. nec non & candelas de sepo habere. & distribuere.
Stolam & baculū albi quotiens necesse fuerit parare.
candelas. cineres. ramos. ignē ad benedicendū sup gra-
dū presbitū quocumque. aptare. candelas ramos. post
benedictionē cū solatio suo. & cū quibus iussū fuit om-
nibus distribuere. ramos post processionē tollere can-
delas post offerendā de manu abatis suscipere. ad iungē-
dū infirmū. oleū sacratū ad tergendū stippas. uel
pānū lineū portare. & post tercionē in pisenā obire.
ad benedictionē corone abati adesse. & capillos ī aliquo
secreto loco ecclesie obire. textū. missale. uasa. uel
timēta. linteamina. & cetera utensilia ī ecclesia. & ad
altare necessaria seruare. parare. & quoties expedit

mutare. corporalia. offertoria. tersoria quib; digiti sacer
 dotis post communionē teruntur. & pallam altaris sup
 quā extenditur corporale. in uase ad hoc deputata. sepa
 ratim lauans. & singulas lauaturas in piscinam pitiens
 pallam quā cū ceteris linteis lauandā cellerario reddat.
 cetera si in olla ad hoc deputata. aqua cineritia calefactā
 ipse met abluat. Quib; lotis & diligenter exsiccatis. induit
 alba cū peria. que uulgo licia uocatur. corporalia poli
 at. Que complicans latitudinē. intres ptes diuidit. & si
 niestrā pte medie supducēs. dextrā supponat. cetera pli
 cata recondat. Similiter hostias alba indutus faciat i
 loco mūdo linteis coopto. & extra terminos. si necesse fuit
 in silencio tamē. Cui duo frēs scapularib; induci
 ita subministrant. ne aliud quā ipsas hostias tractare
 cogatur. Quoy unus ignē sollicito faciat. alter uero
 instrumentū ferreū ad coquendas hostias teneat. & cū
 eas faciūt non loquantur. Que cū parate fuerint. sa
 crista quementel ab inquentib; studioz secernēs
 in repostorio mūdissimo seruet. Que si forte aliqui
 humectate fuerit. in claustro quementel exsiccant.
 Semel in ebda calices si sacerdos. uel diacon' fuit. di
 gitis suis intus & foris cū solatio suo. prius tū manib;
 ablutis honeste lauare studeat. & lauaturas in pisci
 nam pitiat. Postea digitos suos. sup piscinā abluens.
 ipsos & calices ad tersoriū qd' int' duo lintea desuper
 pender tergat & hoc tempore lectionis. Quod si sacer
 dos. uel diaconus non fuerit. priorē moneat. ut hec
 alii facere iubeat. Similit' semel in ebdomada. ampul
 las & uistitias ministeru sui debet abluere. Paumētū

presbiteru. quotiens expe dit scopare. ecclesie negligentias ex
tinguere. *De cantor & solacio eius.*

Cantor debet stare in dextro choro. et succentor in sinistro.
et unusquisq; in suo choro fr̄es ad uigilandū & cantā
dū excitare. negligentias de antiphōis. psalmis. Respōso
riis. paruis. ymnis. atq; uersiculis imponendis unusquisq;
in choro suo. & in altero. si alter non emēdauit corrigere.
ut fr̄es ordinate stent. uel sedeāt p̄uideat missas. Kyri
el. et festis dieb; ymnos excepto ad nonā. et sextā incipe.
Porro cantor pro qualibet negligentia. succentor ū p̄ in
tollerabili in altero choro possūt transire. et s̄ de suo in
altero negligentias si necesse fuit emēdare. Cetera ū ad can
torē pertinentia. cantore presente. & exoccupato succentor
facere non presumat. Qui si defuerit. uel occupatus
fuerit. cuncta pro illo compleat. Cantoris enī est libros
in ecclesia ferre. et referre. infirmis & quib; necesse fuit
p̄parare. operi dei in oratorio ante om̄s prouidere. ad
nutū sacriste citius cantare. et lectiones adbreuiare.
quod utrūq; tñ cū oportunū fuit sine signo sacriste.
facere poterit altā. & antiphā p̄ psalmos. & ad ḡmemoza
tiones. et repetitiones inuitatorū. & respōsorioꝝ. & respō
soria mortuoz. et repetitiones eoz. & post psalmos ant̄ in
cipere. libros in ecclesia. prout oportuerit distribuere.
legenti x̄u. tē. qd̄ diei ueniat legendū p̄parare. ant̄
ad benedēs. & ad magnificat imponere. & altari quā
inceptū est cantando pronūtiare. & tūc canticū in
cipere. ad missas introitū. responsoria. altā. tractus.
off. Sēs. t. Agn̄ dei & ḡmunione incipe. ad glā in
excelsis deo. & ad Credo in unū deū. post sacerdotem.

et in terra pax. et patre omnipotentē incipe. om̄s qui
 in ecclesia. exceptis illis qui lectiones sup analogiū ad
 nocturnos legūt. p omnia emēdare. Extra ū nusquā
 p̄sumat. n̄ in capitulo. lunā et breue p̄nūtiantes.
 lectiones ad missas in ieiuniis. **G**ia laus et ip̄e meus.
 et agyos. & quādo bini & bini cantant letanias. illos q̄
 dicturi sūt. uel in tabula scribere. uel p̄monere. Cū
 una tm̄ ad missam legenda est lectio. signo p̄monē. ad
 cetera ū officia. i. ad missā p̄ defunctis faciendū. et
 ad missā in quentu ad ewangelium. ad eplam. ad inui
 tatorū. ad seruitiū ecclie. ad lectionē mense. ad faci
 endā coquinā. ad faciendū mandatū hospitū. fr̄es
 in tabula designabit. **Q**ui si p̄ ū. dies fecerint officia
 sua. p̄ ebdā reputabitur. **S**i minus iterū faciant
 ebdam. **I**n cena quoq; dñi. ad mandatū monachoz
 ad lectiones legendas in ecclesia. & responsoria canēda.
 ad missas in nat̄ dñi. et in vigilia pasce. & pentec̄.
 & ad illa que ad ipsas missas dicuntur. in tabula scri
 bere debet. **Q**uod si quid horū. postquā in capitulo bre
 ue p̄nūtiatū fuit. mutare opus fuit. & illi quē delet
 & illi quē scribit debet p̄nūtiare. horū negligentias ex
 cepto de coquina. uel p̄se. uel p̄ aliū debet extinguere.
Officia ū illoz qui in uia directi. uel in infirmitorio
 sūt. ex toto p̄uide. p̄t̄ coquinā. **Q**ui antequā ī
 uia dirigantur. uel infirmitoriū ingrediant̄. si quid
 habet officii priori debet suggerere. & ille c̄ntoi. lec
 tiones in claustrō terminare legentib; monstrare. p̄
 se aut p̄ aliū auscultare. p̄fessiones de manu albis
 accipere & seruare. **D**e kartis & libris faciēdis. et

custodiendis. pvideat abbas cui hanc curā inūgat. pro
libris dandis uel accipiendis. usq; ad ostia scriptarū ire
ire. s; non introire. Similiter pro cōmuni; libris. scilicet
antiphariis. ymnariis. gradalibus. leonario. collectaneo.
kalendario. & illis qui in refectorio. & ad collationē legūt.
potest usq; ad hostiū nouitiarū & infirmorū. & scriptorū
ire. & illic signo querere. s; nō ultra procedē. n̄ ab abbē
ei iussū fuit. post collationē armariū debet firmare.
et tempore laboris. dormitionis. & refectionis. & dū uel
ps cantantur. obseratū tenere. Ad aquā benedēam.
ad mandatū in capite ieiunii. & ad om̄s processio
nes. om̄s uersus & antiphās incipe. excepto qd si abbas
affuerit. postquā surrexit ipse incipiat. & hodie
beata uirgo. & R. Ingredeute. & ant. O rex glorie. que
tria ipse cantor ei pnuuntiet. In prima dñica xl. dū
missa matutinalis canitur. libros in capitulo ponere.
et ad nutū abbatis fratribus postea distribuere. In
uigilia pasce annos dñi. epactis. concurrentes. indic
tiones in kartula scripta. & v. grana in censi. cereo af
figere. Ad unguendū. uel unguendū infirmū. quis
aquā. quis ignē. quis crucē ferre debeat puidere. Si
abbas defuerit. infirmū unguat. mortuū sepeliat.
aut cui unguerit. Ad officiū defunctorū Kyriel. quo
tiens ibi dicitur debet incipe. Cū abbas ebdam de mis
sis fecerit. in refectorio uersus & benedōnes p eo dice
Ad benedōnes & infirmorū unguitionē. collectaneū
ei pparare. & ante eū aptū tenere. quoties ibi dicitur
Kyriel incipere tricesimū diē defunctorū a sequēti die
post sepulturā eorū. oputare. & in capitulo dicere. bre

uia pro eis mittenda scribere. & in capitulo s̄ breuia legere.
 Et sciendū quia si ante finē completorū defunctus obierit.
 in breuibul pro eo mittendis. presens designanda ē dies.
 Si ū a fine completorū transierit in breuibul sequens dies
 designabitur. **De infirmario.**

Seruator infirmoz. solet matutinalē missā audire.
 & ad eā cōmunicare. Et quādo infirm⁹ uadit in infir-
 mitorio. debet afferre ciphū. iustitiā instrumenta eius lecti
 in infirmatoriū. Ex inde loqui cū eis de necessariis eoz pot̄ in
 loco de terminato. sicut supradēm. Ad matutinos candelā ac-
 cendere. et libros necessarios ferre. & in ecclesia debet referre.
 Dñicis dieb; eia tertia in infirmatorio. debet illuc aquā
 benedēam afferre. Qui expeditus ibi horas cantare. et lecti-
 ones legē possit. debet puidere. & illi inungere libros qui
 in infirmatorio sūnt ante cōpletorū. armarū reportare.
 Orationes que in capitulo. pro uiuis. uel mortuis genaliter
 cūctis inuente sūnt. uel siquid statutū. uel mutatu in
 omuni sūt. uel in ipsos clamatū sūt. hec p̄ma hora ad
 quā post capitulū cantandā ueniunt. p̄cantata eis recitare
 uis tñ silentiū tenentibus. Cetera ū que ibi dicta. uel ac-
 ta sūnt. om̄ino reticere. Legere ibi nō debet. nec laborare.
 nisi apparatu. uel graui infirmitate eoz detentus sūt. Ne-
 cessaria a cellerario signo requirat. uel s̄ uerbo. ubi s̄ q̄
 diu abbi usū sūt. Si plures fuerit comedentes. & ante se
 om̄ia parata habentes. ministrare s̄ mutuo poterūt per-
 gat ad horā. uel ad refectionē. Quod si un⁹ tantū. si p̄le
 infirm⁹ uoluit. cū eo remaneat. nō solū quando reficitur
 s̄ ad collationē. & cōpletorū. si p̄pe noctē pacta sūnt.
 et ad uigilias. n̄ prior ipso inuente. aliū miserit. Post

gloriā p̄na psalmi ad lxxv. nisi pro omnino infirmis salerū
teneat. Coquinā & refectionū. pro seruitio eoz ingredi pot̄.
Saluato pedes illoz. qui uoluerint lauet. et indumēta
excutiat. Cum in choz redierit. que detulerat in relecto
rū. et in dormitorū referat. Cū uero morti penitus p̄p̄in
quauerit. ad terrā sup̄ sagū ponat. & mox tabulā crebris
ictibus ante hostiū in claustris ferat. Aquā ad lauandū
corpus calefaciat. feretū p̄paret. de fossa reportet. & custo
diat. Ad ip̄m s̄ p̄tinet. n̄ alii mūctū fuit. minoroz sang
nem condere. uasa ab ip̄o sanguine mūtare. ignē in calefac
torio p̄ hyemē p̄ uigilias. uel p̄ matutinos. uel p̄mā facere.
Et sciendū qd̄ infirmari ex quo ire cepit. ad refectionē.
non reuertetur. quāuis ante uersū non p̄sit occurrere.
Et uersū p̄det. nisi forte sup̄uenientū hospitiū redire
cogatur. Qui ū seruiūt abbatibz uel ep̄is n̄ri ordinis.
extra quentū post op̄letorū in quentū curatū pos
sunt bibē aquā in refectione. uel ante refectionē.

Cellerarius potest loqui cū. *De cellerario.*

Commbz. p̄ret̄ monachos & nouitios n̄ri ordinis.
Ad ip̄m s̄ p̄tinet. p̄parare pulmenta cocis utriusq; co
quine. & mūtare sal in pulmentis gn̄alibz. & h̄ per
scutellas diuidē. n̄ ū aliquando abbi usū fuerit qd̄
non possit ferre. Nulli nisi minutis cōmunē cibū
uel potū mutare. uel ei aliqd̄ addē debet sine iussu
prioris. Qui tū prior in hoc ip̄o sicut et in ceteris. pro
uoluntate abbis. ut supradēm ē se agat. Excipiunt̄
s̄ hospites ordinis n̄ri. quibz prima die t̄m potest fa
cere pitantiā cellerarius. Et quando fecerit. ip̄se met
debet portare. Panē & uinū. & siccā. hora op̄tenti.

67
in refectorio ad distribuendū parare. Illis qui ad pran-
diū usq; ad terciā partē paui comediūt ad cenā de gros-
siori pane. ū habetur supradē. Comedentes fr̄s. tā ad
prandiū quā ad cenā. semel ad min' muisere. De dor-
mitorio quōtēs uolūt. & cū seruitorib' comedēs. de Refec-
torio potest exire. De reliquiis ciboz. si quid necesse h̄uit
accipe potest. cetera ū portario relinquat. Cū fr̄s p̄
sextam dormiūt. seruitoz scutellas. de Refectorio auferat
Salto uasa & utensilia coquine ab exeuntib; de coquina
numerando recipiat. & ingredientib; reddat. Nec quisq;
hoz absq; nutu cooz de coquina transferat. Si aliquis
coz. qui offem coquine gpleuerūt. ad b̄ndicōnē post ma-
tutinos deert. p̄ eo b̄ndicōnē debet suscipere. Diebus q̄b;
fr̄s lectioni uacant in coquina duos quersos qui eos
adiuuet. tam in scutellis lauandis. quā in ceteris ne-
cessariis. & in nocte nat̄ dñi in calefactoriū ad faciend'
ignē. duos similiter mittat. In parasceue post uesp̄as
& p̄ gpletoriū. claustrū & capitulū. conuersos mūdare
faciat. In capitulū nouitios quersos ad petitionē. p̄
annū ad pfessionē faciendā adducat. & hoc ipsū teneti
capitulū prius denūtiat. Ad nullā matutinale cōmu-
nicet. in cena dñi quersos ad calefaciendā aquā. uasa
lutea ad mandatū pauperū necessaria p̄paret. & ad
mādatū monachoz quersos in claustro deducat. In
parasceue post offitiū aquā calidā in claustro ponat.
Nec omnia faciat ille qui assidue seruit ad primā
Refectionē. Nā ubi cellerari maiorib; utilitatib;
occupatus fuerit. quātū abbas utile iudicauit po-
terit subcellerari. presente & cellerario seruire. et tē

laicis fratribus. & familie loqui. ipsi s̄ cellerario tm̄ in
auditorio iuxta coquina. & in cellario. hospitib; si cellerari
in monasterio fuit. non loquatur. Infirmario tm̄ ille lo
quatur qui seruit. ū s̄ quādiu abbi usū fuit. Quod
si cellerari defuit. officium illi p̄ omnia pagati caueat aū
om̄ino. ne quicq; extra uolūtate cellerari fatiat. s̄ de om
nib; cū ḡsulat. & ad ḡsilū ei cuncta distribuatur. Et notā
dū quia cū cellerario. uel eius solatio non loquant. iuxta
albatā quersū amplius quā duo simul n̄ forte ab ipso ali
qua necessitate cogente uocari. **De Refectorario.**

Refectorarius potest ad missā matutinalē ḡmunicare.
Ad cuius officium p̄tinet. q̄n̄ fr̄es bis comedūt ante sex
tā. & quādo semel comedūt. ante nonā. uel ante uel
pas nouitū panē & uinū. & sicām in loco designato p̄pa
rare. In refectorio. mappulas. coelearia. panē. & uinū.
& sicām per mēlas disponere. ad quod fatiendū cocū
potit. Reliquas panis. & potus nouitū. cū mclaustrō
reperit reseruet. Quando fr̄es semel comedūt. ante bi
beres mappulas. & post biberes potū recolligat. si tēpus
fuit cene. post cenā seruitoz hec fatiat. Claustrū
non exeat. nisi cellerarius fuit. **De hospitali s̄.**

Omnachus hospitalis potest loqui cū hospitali cō
uerso. & om̄ib; hospitib; & qui māducat. uel dex
miūt in hospicio. extra portā ū. neq; cū hospitali
querso. neq; cū hospitali loquatur. Ad ipm̄ ū p̄tin;
quid uel quādo hospites comedāt. quom̄. uel ubi iace
ant p̄uidere. Ad refectoriū seruire. s̄; dū quētus co
medit. non potit n̄ uisus. Mandatū aut. aut p̄
se p̄parare. aut p̄ aliu debet. Et cū patū fuit. tabulā

in claustris tribus uerbis tractari poterit. et si uox fuerit. monachos albam eundo et redeundo cum lumine preire. et ad faciendum mandatum. si necesse fuerit adiuuare hospitum infirmorum. tam pauperum quam aliorum sollicitudinem debet gerere. Si postquam monachi in lectis paulauerint. mandatum oportuerit fieri. cum cellerario fiat ut potuerit. In cena domini ut pauperes ad mandatum in claustris bene parentur. provideat. **De portario et solatio eius.**

Portarius ad laudes eat ad portam. Quod si quiescit. ut pro negligentia prima dicatur. antequam lux diei clarescat. post primam exeat. Cum hospes pulsauerit. Respondeo deo gratias. ianuam aperiat. Et postquam benedixit dixerit. humiliter quis sit. uel quid uelit ab eo requirat. Et cum recipiendum intellexerit. genua flectens intra ianuam recipiat. Deinde ^{faciat} famula eum iuxta cellam sedere dicat ei. Expectate me paululum hic. donec uos abati nuntietur et postea reuertar ad uos. Progens igitur ad abbatem. si eum non inuenit. potest per omnes officinas eum querere monasterii. excepto quod infirmorum non intrabit. sed ad hostium sonitu. uel signo querat. Qui hospite nuntiato. tam abbati. quam ei qui recepturus est ad hospitem curi redeat. et qualiter se agat eum ei fratres obuia ueniunt doceat. Cui ulterius non loquat. nisi discedenti. Cum autem hospes discedens. ianuam egredi uoluerit. humiliet se ad eum. eo in quo ad ingressum diximus. Quod si de uicinis et notis aliquis ad portam uenit. postquam quid uelit agnouerit. extra portam eum demorari faciat. donec ab abbate quid de eo agatur agnoscat. Si autem talis fuerit. quem nec nuntiare nec ibi remanere deceat. intrare et quo uoluerit

ire p̄mittat. Cū monachis. ⁊ uersis nr̄i ordinis p̄q̄
cognouit non loquatur. Q̄d si dū hora in ecclia cele
bratur. hospes ad portā pulsauit. more solito deo gr̄as
et benedicite dicat. ⁊ postquā recepit. si necesse fuit.
dicat non esse gsuetudinis dū hora celebratur loqui.
rogans eū ut expectet. donec ei post horā respondeat.
hospites possūt usq; ad sedm̄ signū nūtiari. Pueri
paruuli nō solēt duci ad orationem. ⁊ nec qui cum
mulierib; ueniūt recipi. si foris cū mulierib; uict
datur eis. Vicinis ū mulierib; nichil dat̄ ibi nisi
tēpe famis. si abbas hoc precipit. Portari⁹ ū debet ha
bē panes in cella sua. ad distribuendū transeuntib;.
Qui ō op̄etur ad portā. scapulari induit. ⁊ moy ut ad
horam signū audierit. induat se cuculla. manens
ibi cū reuerētia. dū hora celebratur. agens se pur
potiūt. sicut fr̄es in ecclia. Qua die due missē habet
eat sub portari⁹ ad portā ante p̄mā. ⁊ portari⁹
audiat primā missā. ⁊ ḡmunicet si uoluit. ⁊ talis
dies fuit. ⁊ tūc sit in capitulo. Int̄im ū subportari⁹
sit ad portā. Dieb; tū quib; sermones habentur in
capitulo. uicissī eant ad sermones. In pasceue cū
ceteris portari⁹ adoret crucem in ecclia. Cū seruitori
bus solet comedē. ⁊ solatiū eius int̄im portā seruare.
⁊ elemosinā trāseuntib; dare. Qui solet ō uasā sua ad
colligendas reliquias ciboz in coquinā deferre. ⁊ pul
menta defūctor. ⁊ cetera q̄ cellerari⁹ dedit in ip̄s
recipere. que postquā arefectione surrexerit. de
bet ad portā paupib; distribuere. Quā distribu

tionē non debet ꝑ subsequens opus ter dimitte. s; pau
 cil utens uerbis. v; modatis. citi q; incepit ꝑ facē. et
 post quā ꝑ fecit opus dei q; distulerat. prout potuit
 ꝑ solucere. In estate post primā. uel nonā si uoluit.
 in dormitorio dormiat. v; solatiū eius intm portam
 custodiat usq; post ꝑpletoriū ad portā maneat. v; tūc
 in claustrū ueniēs. si ostiū ecclie obseratū inuenit.
 deforis orationē faciat. quā frēs finito ꝑpletorio fecerūt
 in choro. Deinde asꝑgēs se aqua bñdca. intret dormito
 riū. Qui si qñ minutus. uel infirmus. uel ad officium
 coquine. siue alio aliq; negotio detentus fuit. hec omnia
 que supradixim; solatiū pro eo ꝑpleat. Qui v; subpor
 tarius. cū nullā audierit. uel in refectorio comederit.
 prior ꝑuideat. qui ꝑ eo portā custodiat. Subportarius
 ꝑsente portario. cum hospite non loquatur. **De usu**

Quando frēs uis comedūt. dicitur ad **Refecōis.**
 prandiū post benedicte. Oculi omnium tot uersus
 Gloria patri Kyriel pater n̄r. v; ꝑca dco a sacerdote.
 Et uenos. v; responsō ab omnib; s; libera nos amalo. sub
 sequatur sine dñs uobiscū. orem; v; bñdicio. s; Benedic
 tione dona tua q; de t. l. s; sūpturi ꝑ dñm n̄m. Postea
 lectori det prior benedictionē. s; orense celestis ꝑ. f. n. r. e. g.
 Post prandiū dicatur. Confiteamr. totus uersus. Glā ꝑ.
 v; tūc sacerdos dicat. agimus t̄ g. o. d. ꝑ. u. b. t. q; uiuis
 Deinde cantato psalmo. Misere mei d̄s. dicat Glā pat.
 Kyriel pater n̄r. v; dicto a sacerdote. Et uenos. respō
 sō q; s; libera nos amalo. subsequantur hu v; uersus.
 sacerdos primā partē uersus dicente. v; quētu ul

timā respondente. *Dispositio. Bñdicā. In dño. Magni-
ficate. Sit nomē d. & tuē sacdos absq; Dñs uobiscū
& orem' dicat. Retribuere d. d. o. n. b. f. p. n. t. v. e.
& benedicam' dño. quentū respondente amen. vñō grās.
Ante cenā ū dicitur. edent paupes. tot' uersus vñe-
dictio sup lectore. Ad cenā ppetuā pducit nos. r. e. g.
Post cenā. Memoria. totus usus. & postea benedēs dñs.
in d. f. & scs in omib; opib; suis qui uiuit. & cetera sicut su-
p uis diximus. Quando ū semel reficim'. Sr ante refecti-
onē. edent paupes. & p' memoriā. sicut ad prandiu' &
hec bñdicio in capitulo lectou dat'. Diuinū auxiliū.
maneat sc̄p nobiscū. & hec ad collationē. Noctem qui-
etam. tribuat n. o. & m. d. & hec ad biberes. Largaror
om̄ bonoz. bñdicat potū seruoꝝ suoꝝ. doyen. **Qualit'
cū conuersis sit agendū hic incipit.***

Quoniam ḡstet sup animal fratru' laicoꝝ eque ut mo-
nachoz curam nos suscepisse ab ep̄is. miror quosdā
abbates nr̄os. monachis quidē debitā impēde diligentia
conuersis ū aut nullā. aut minimā. Alii illos pro in-
genita eoz simplicitate cōceptū habentes. ipsū s̄ eoz
porate uictū. uel uestitū restrictius ip̄s quā monachis
ministrandū putant. & ad opa nichomin' eos impi-
ose satis angariant. Alii p̄ gratiū eoz murmurationi
cedentes. ultra quā expediat animabus eoz indulgēt
corporib; quo taliter opa magis eliciāt. si eos remissi'
in cibo. & in uestimēto dissolutius tractent. Sic itaq;
uel hoc. & illo m̄. & culpas dissimulat. & opa exigūt. dū
q; illa que ad modicū ualet studiose imponūt. & ad
illā que ad omnia ualet. minime instruūt. apte